

PRO PATRIA AD MORTEM

Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei

II. kötet

FORRAY LÁSZLÓ
HOLNDONNER HERMANN
NÉMET TAMÁS

Dialog Campus

Forray László – Holndonner Hermann – Német Tamás

ÍDEGEN HADSEREGEK HADITECHNIKAI ESZKÖZEI

ÉS HARC ALKALMAZÁSI ELVEI

II. KÖTET

PRO PATRIA AD MORTEM

Forray László – Holndonner Hermann –
Német Tamás

IDEGEN HADSEREGEK
HADITECHNIKAI
ESZKÖZEI ÉS HARCI
ALKALMAZÁSI ELVEI

II. KÖTET

DIALÓG CAMPUS KIADÓ ❖ BUDAPEST, 2020

Szakmai lektor
Dr. Szabó Tibor

© Kiadó, 2020
© Szerzők, 2020

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Tartalom

Bevezetés	9
3. A „PIROS” haderő szervezetének főbb technikai eszközei	11
3.1. A szárazföldi csapatok harcrendje	12
3.1.1. A „PIROS” fél szervezete (gyakorló „A”) a piros fél szárazföldi erőinek szervezete	12
3.2. Szárazföldi csapatok hadrendje	32
3.2.1. A „PIROS” 3. hadsereg szervezete (gyakorló „B”)	32
3.2.2. A „PIROS” fél szárazföldi magasabbegységeinek szervezete	33
3.2.3. A „PIROS” 14. páncéloshadosztály szervezete, fegyverzete	39
3.2.4. A „PIROS” fél egységszintű gépesített kötelékeinek szervezete	41
3.2.5. A „PIROS” fél aegységszintű gépesített kötelékeinek szervezete	44
3.2.6. A „PIROS” fél egységszintű páncélos kötelékeinek szervezete	50
3.2.7. A „PIROS” fél aegységszintű harckocsikötelékeinek szervezete	51
3.2.8. A „PIROS” fél egységszintű tüzérségének szervezete	55
3.2.9. A „PIROS” fél aegységszintű tüzérségének szervezete	59
3.2.10. A „PIROS” fél rakétatüzérsége	62
3.2.11. A „PIROS” fél műveleti támogató erői	63
3.3. Légvédelmi és repülőcsapatok	67
3.3.1. A légvédelmi kötelékek szervezete	67
3.3.2. A repülőkötelékek szervezete	69
3.4. A megnevezések és a gyakorló hadrendi számozás rendszere	72
4. A „PIROS” haderő harcászati-hadműveleti szintű alkalmazási elvei, műveleti eljárásai	75
4.1. A háború (a fegyveres küzdelem) szintjei és formái	75
4.1.1. A katonai műveletek formái	76
4.2. A katonai műveletek elvei	77
4.2.1. A világos és elérhető cél meghatározásának elve	77
4.2.2. Az egységes vezetés és együttműködés elve	78
4.2.3. Az erőkiegészítés összpontosításának elve	78
4.2.4. Az erők gazdaságos felhasználásának elve	78
4.2.5. A rugalmasság elve	79
4.2.6. A kezdeményezés elve	79
4.3. Az összefegyvernemi harc erői és eszközei	79
4.3.1. A gépesített lövészcsoportok	80
4.3.2. A páncélos- (harckocsi-) csapatok	81
4.3.3. A tüzérség	82

4.3.4. A tábori tüzérség	83
4.3.5. A légvédelmi tüzérség	86
4.3.6. A csapatrepülők	88
4.3.7. A híradócsapatok	88
4.3.8. A műszaki csapatok	88
4.4. A szárazföldi csapatok szervezeti felépítése	89
4.4.1. A hadtest	90
4.4.2. A hadosztály	90
4.4.3. A dandár	90
4.4.4. A zászlóalj, az osztály és az üteg	90
4.4.5. A hadtest közvetlen egységei és alegységei	91
4.5. A vezetés megszervezésének általános irányelvei	92
4.5.1. A parancsnok és a törzs szerepe a csapatok vezetésében	92
4.5.2. A vezetési pontok fajtái, telepítésük szabályai	92
4.6. A csapatok „harcbiztosítása”	96
4.6.1. Felderítés	96
4.6.2. Tömegpusztító fegyverek elleni védelem	98
4.6.3. Rádióelektronikai harc (REH)	98
4.6.4. Álcázás	99
4.6.5. Fedezőbiztosítás	99
4.7. Összegzés	100
5. A „PIROS” haderő harc- és harccal kapcsolatos tevékenységei, doktrinális elvei	101
5.1. A harc- és a harccal kapcsolatos tevékenységek	101
5.2. A hadműveleti terület	101
5.3. A harcászat lényege, a harc fajtái	102
5.4. A támadás	102
5.4.1. Hadműveleti terület támadó hadművelet esetén	103
5.4.2. A támadás általános elvei	104
5.4.3. A támadó csapatok csoportosítása és harcrendje	109
5.4.4. A támadóharc normatívái	111
5.4.5. A támadóharc végrehajtása	112
5.5. A védelem	114
5.5.1. A hadműveleti terület védelmi hadművelet esetén	114
5.5.2. A védelembe való átmenet körülményei, a védelemmel szemben támasztott követelmények	116
5.5.3. A védelem felépítése, a csapatok csoportosítása	116
5.5.4. Hadműveleti felépítés	117
5.5.5. Terepszakaszok, állások, körletek és a tüzellel való pusztítás rendszere	119
5.5.6. A védelmi hadművelet vezetése	122
5.6. A találkozóharc	122
5.6.1. A találkozóharc lényege	122
5.6.2. A találkozóharc kialakulása	123
5.6.3. A találkozóharc lefolyása	123

5.7. A menet	125
5.7.1. A menet fogalma, a menetrend felépítése, normatívái	125
5.7.2. A magasabbegységek, egységek és alegységek menetrendjének felépítése	126
5.7.3. A menet megszervezésének és végrehajtásának szabályai	126
5.8. A légvédelmi és repülőcsapatok alkalmazásának elvei	127
5.9. Az irreguláris erők taktikai fogásai	128
5.9.1. Általános jellemzőik	128
5.9.2. Harccselekményeik legáltalánosabb fajtái	129
5.9.3. Fenyegetett objektumok	134
5.9.4. Meglepőaknák, aknacsapdák, különböző robbanószerkezetek és öngyilkos merénylők alkalmazásának módszerei	135
Befejezés	139
Felhasznált irodalom	141

Bevezetés

A jegyzet II. kötetének alapvető célja a katonai alapszakok (katonai vezető, katonai üzemeltető, katonai logisztika) egyetemi képzésében részt vevők képzésének elősegítése, egyéni tanulásuk megkönnyítése azáltal, hogy a harcászati ismeretkör keretében oktatott idegenhadsereg-ismereteket keretbe foglalja.

A jegyzet anyaga kiemelten a katonai vezető alapszak felderítőspecializáció-képzése során kerül előtérbe, és az idegenhadsereg-ismeret tantárgy teljes tematikáját lefedi. Jelen formájában a jegyzet ezen az alapvető célon azonban túlmutat, mivel anyaga a tanfolyamrendszerű (törzstiszti) képzésben is használható, továbbá megfelelő alapokat nyújt az MSc-képzésben tanított idegenhadsereg-ismeretek oktatásához.

Segítséget nyújt továbbá a jegyzet a tantárgy oktatói számára, hogy az előadásokra, gyakorlati feladatok megoldására megfelelő szinten fel tudjanak készülni. A jegyzet olyan keretet biztosít a tantárgy oktatásának, amely megfelel a képzés valamennyi kimeneti követelményének.

Az egyes fejezetekben, ahol erre lehetőség nyílt, egyértelmű cél volt a „PIROS” fél megjelenítése. Lehetőség szerint egy olyan virtuális ellenség és tevékenységének, felszerelésének felvázolása, bemutatása, amely nem egy konkrét ország, országcsoporthoz vagy szövetség leírására szorítkozik. Természetesen, kiemelten tekintve az egyenruházat és a főbb haditechnikai eszközök bemutatását, nem lehet elvonatkoztatni egy adott országtól, annak hadiipari beszállítótól, valamint ezek regionális és globális biztonságpolitikára gyakorolt együttes hatásától.

A szerzők célja volt emellett, hogy a 2003-ban kiadott *A piros fél szervezete és fegyverzete* című jegyzetet (ZMNE, Dr. Füzesi Ottó alezredes) kiváltsák, az alkalmazási elvekben azóta bekövetkezett változásokat és haditechnikai, technológiai fejlődéseket feldolgozzák, beillesztik napjaink tananyagába. E tekintetben hiánypótló munkát tart kezében az Olvasó.

3. A „PIROS” haderő szervezetének főbb technikai eszközei

A „PIROS” haderő haderőnemekből, fegyvernemekből, szakcsapatokból és ellátó-, kiszolgáló erőkből áll. Ezen erőket a „PIROS” fél meghatározott magasabbegységekbe, egységekbe és alegységekbe szervezi.

A bemutatott szervezetek leírása részletesen csak a szárazföldi haderőhöz tartozó fegyvernemi, valamint szakcsapatok felépítésének, szervezetének egy elvi változatát tartalmazza. Az egyes szervezetekhez tartozó alapvető haditechnikai eszközök típusa, mennyisége jelenítődik meg, és csak érinti a repülő erők szervezetét, az egyes alakulatoknál rendszeresített alapvető légi támadóeszközök típusát, számát.

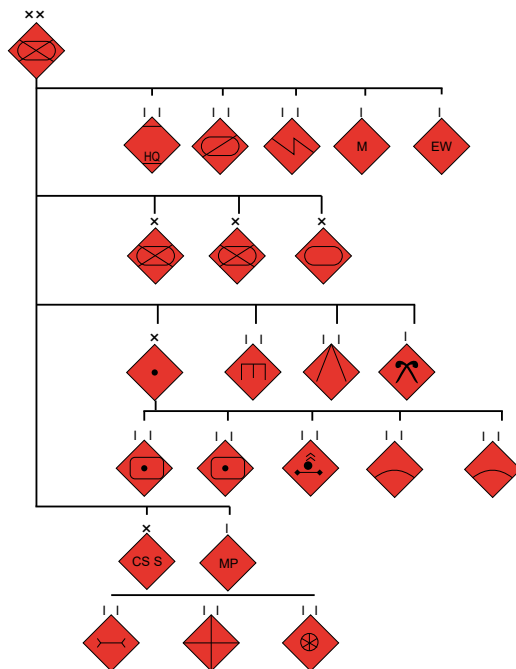
A gyakorló hadrend kialakításának célja az volt, hogy:

- az oktatók az idegenhadsereg-ismeret tantárgy oktatásához kiinduló alapokat adjanak;
- a honvédtisztjelöltek, az egyetem hallgatói egységes adattárból legyenek képesek egy adott szervezetű katonai csoportosítás főbb jellemzőit megtanulni és azokat a gyakorlatban alkalmazni;
- a BSc- és az MSc-oktatásban a harcászati foglalkozások, (záró-) gyakorlatok tervezése során egységes kiinduló alapokat teremtsen.

3.1. A szárazföldi csapatok harcrendje

3.1.1. A „PIROS” fél szervezete (gyakorló „A”) a piros fél szárazföldi erőinek szervezete

3.1.1.1. A „PIROS” gépesített lövészadosztály szervezete, fegyverzete

1. organogram

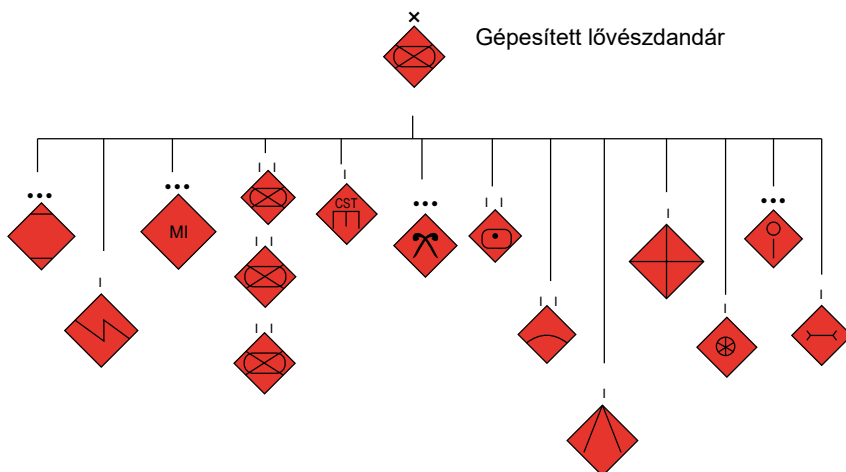
A „PIROS” gépesített lövészadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített lövészadosztály létszáma mintegy 12400 fő.

T72(MBT)	62	Tábori tüzérség 122/130/152 mm	54
BMP 2	217	SA7/14/16	30
SCORPION könnyű tank	21	SA 9	48
Lövész katona	1 160	SA 11	48
Parancsnoki járművek	52	SA 13	24
BRDM 2 AT 5	28	ZSU 23/4	28
106 mm AT	30	Egyéb járművek	1 100
81 mm tarack	24	Páncélozott javító járművek	9/7
2S12	24	Tábori tüzérség 122/130/152 mm	54

3.1.1.2. A „PIROS” Gépesített lövészdandár szervezete, fegyverzete

2. organogram

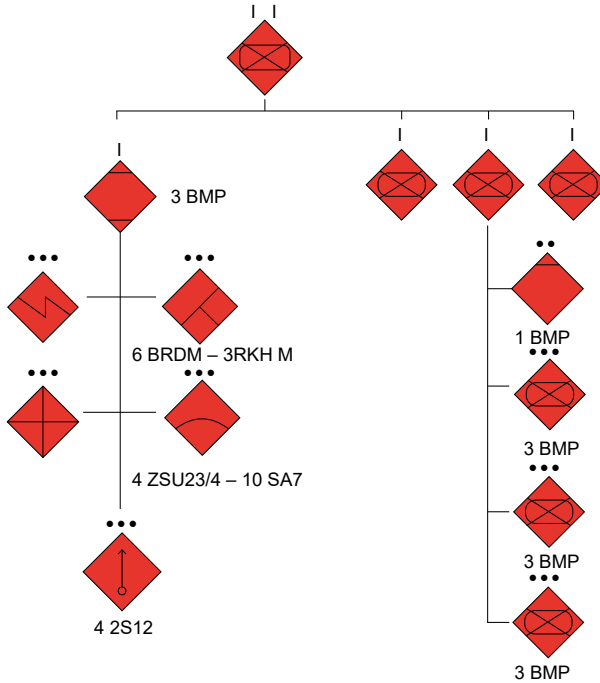
A „PIROS” gépesített lövészdandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített lövészdandár létszáma mintegy 3100 fő.

BMP 2	99	BRDM 2 AT 5	8
Deszantra alkalmas lövész katona	870	SA9	24
Parancsnoki járművek	12	ZSU 23/4	12
120 mm tarack 2S12	12	SA-7/14/16	32
81 mm tarack	12	Egyéb járművek	370
106 mm SR hátrasiklás nélküli ágyú	10		

3.1.1.3. A „PIROS” gépesített lövészászlóalj szervezete, fegyverzete

3. organogram

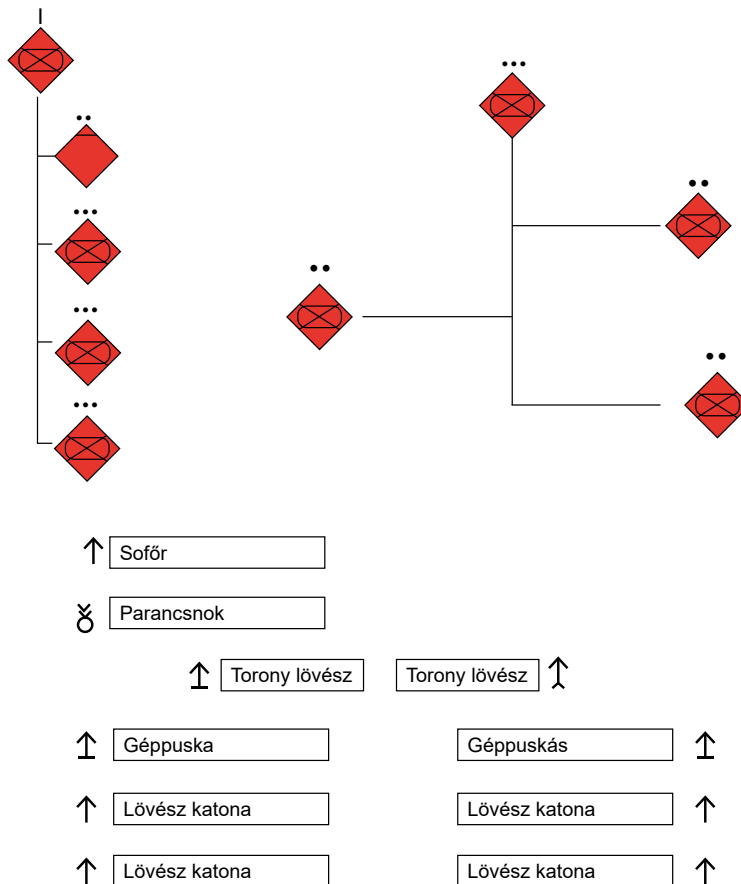
A „PIROS” gépesített lövészászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített lövészászlóalj létszáma mintegy 600 fő.

IFV járművek (BMP-2)	33	120 mm tarack 2S12	4
Lövész katona	290	SA 7/14/16	6
Parancsnoki járművek	3	ZSU 23/4	4
BRM	6	Kisegítő járművek	50

3.1.1.4. A „PIROS” gépesített lövészsorozat, -szakasz, -raj szervezete, fegyverzete

4. organogram

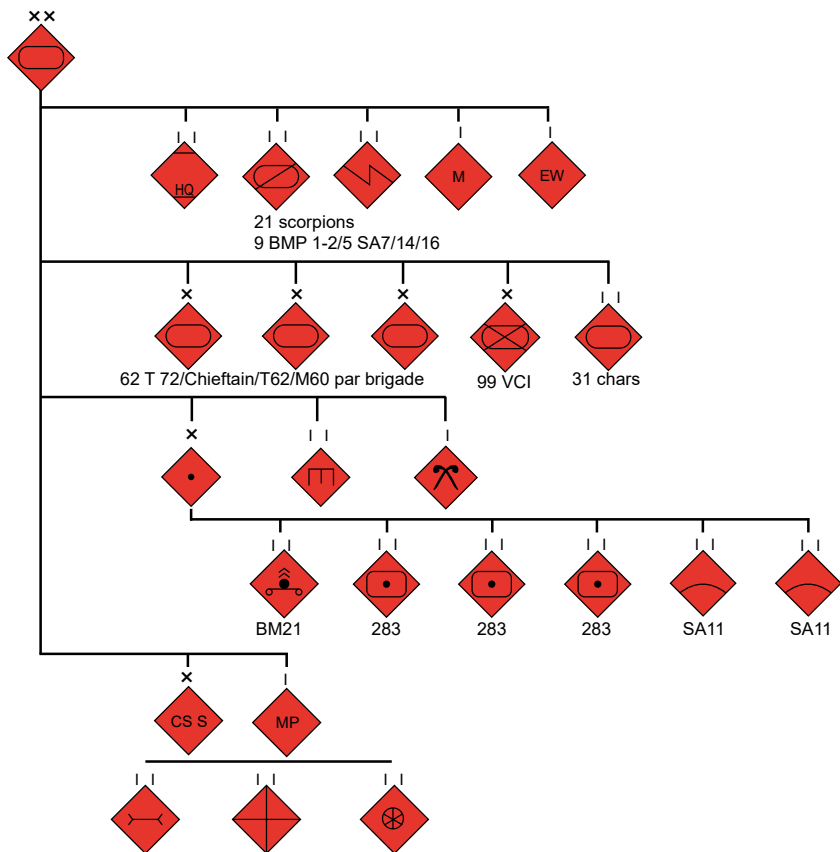
A „PIROS” gépesített lövészsorozat, -szakasz, -raj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített lövészsorozat létszáma mintegy 90 fő, a gépesített lövészsorozat 30 fő, a gépesített lövészsquad 10 fő.

	BMP2
gépesített lövészsorozat	10
gépesített lövészsorozat	3
gépesített lövészsquad	1

3.1.1.5. A „PIROS” harckocsihadosztály szervezete, fegyverzete

5. organogram

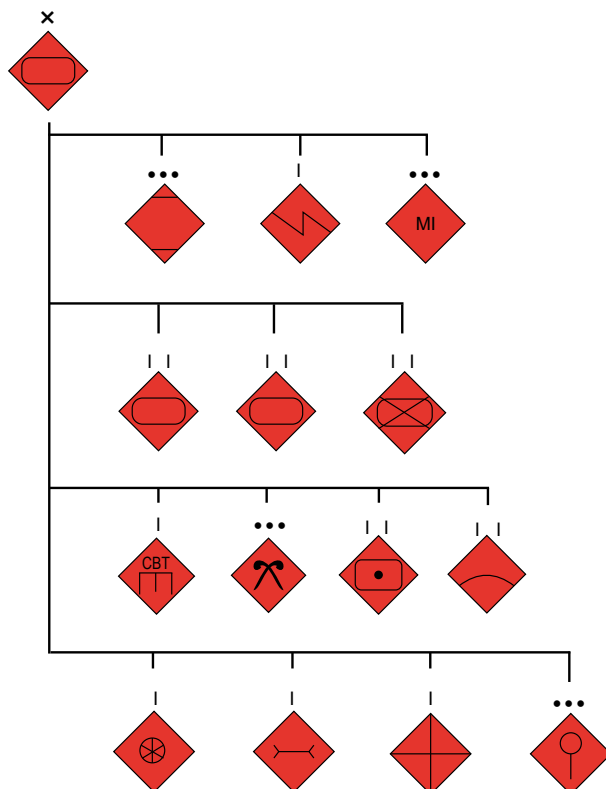
A „PIROS” harckocsihadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a harckocsihadosztály létszáma mintegy 18000 fő.

Harckocsi	217	2S1	36
BMP 1 / 2	110	2S3	54
SCORPION könnyű harckocsi	21	SA7/14/16	125
Lövész katona	1 740	SA 11	48
Parancsnoki járművek	88	SA9	24
2S12 120 mm aknavető	12	SA13	72
81 mm aknavető	12	ZSU 23/4	12
BRDM 2 AT5	8	Karbantartó jármű	2600
SR 106 mm aknavető	10	Javító harckocsi	28

3.1.1.6. A „PIROS” harcocsidandár szervezete, fegyverzete

6. organogram

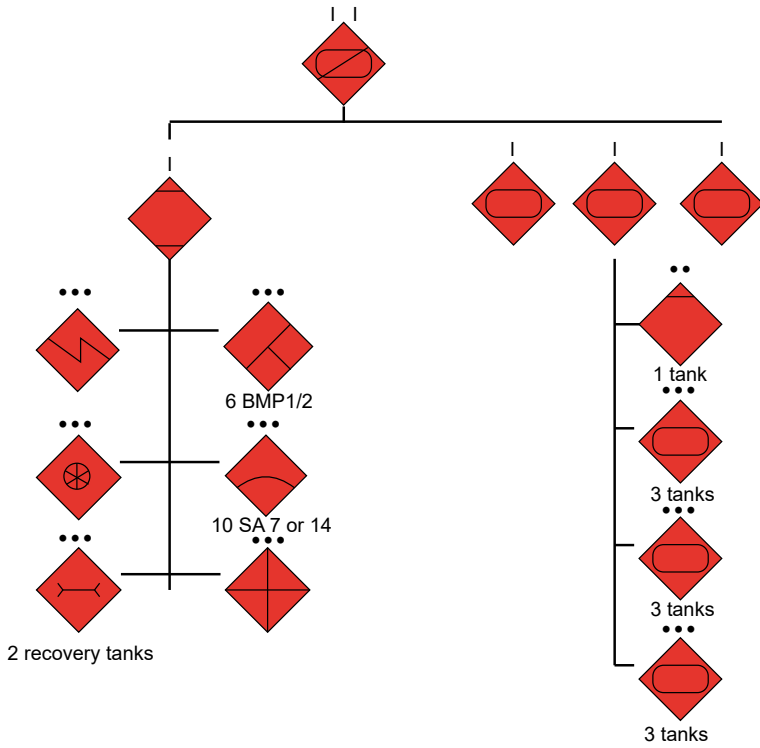
A „PIROS” harcocsidandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a harcocsidandár létszáma mintegy 2300 fő.

T72 / T62	62	120 mm aknavető	4
BMP 2	31	SA-7/14/16	30
BRM	12	SA 13	24
Lövész katonák (deszant)	290	ZSU 23/4	4
2S1	18	Csapatszállító járművek	240
Parancsnoki járművek	20		

3.1.1.7. A „PIROS” harcokszázlólaj szervezete, fegyverzete

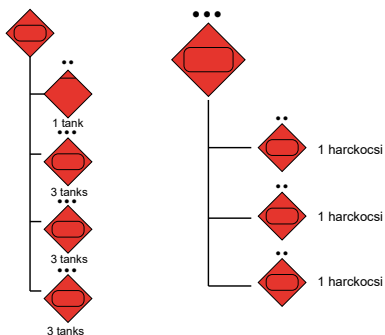
7. organogram
A „PIROS” harcokszázlólaj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a harcokszázlólaj létszáma mintegy 250 fő.

T-72/ T-62	31	SA-7/14	10
Parancsnoki jármű	4	Egyéb járművek	30
BMP-1/2	6	Javító harcokcsi	2

3.1.1.8. A „PIROS” harcokoszázad, szakasz szervezete, fegyverzete

8. organogram

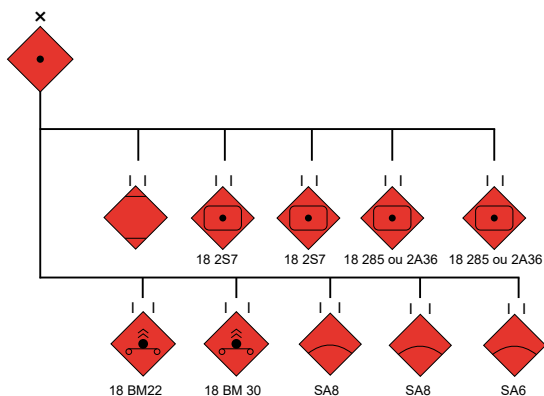
A „PIROS” harcokoszázad, szakasz szervezete, fegyverzete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a harcokosi zázad létszáma mintegy 60 fő, a harcokosiszakasz 9–12 fő.

	T-72/ T-62		
harcokosi zázad	10	szakasz	4
harcokosiszakasz	3	raj	3

3.1.1.9. A „PIROS” tüzérdandár szervezete, fegyverzete

9. organogram

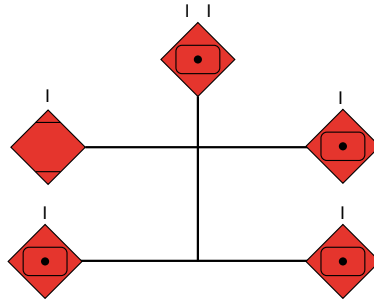
A „PIROS” tüzérdandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a tüzérdandár létszáma mintegy 3950 fő.

2S5 Giatsint önjáró löveg vagy 2A36	36	BM 30 önjáró sorozatvető	18
2S7 Pion önjáró löveg	36	Járművek	700
BM 22 önjáró sorozatvető	18	Félaktív lokátoros önirányítású légvédelmi rakétakomplexum	72

3.1.1.10. A „PIROS” tüzérsztály szervezete, fegyverzete

10. organogram

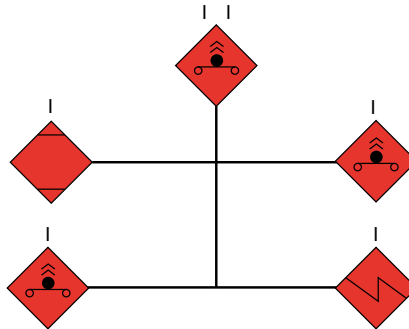
A „PIROS” tüzérsztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a tüzérsztály létszáma mintegy 400 fő.

122mm öj. tarack	24	üteg	4
------------------	----	------	---

3.1.1.11. 1A „PIROS” sorozatvető-osztály szervezete, fegyverzete

11. organogram

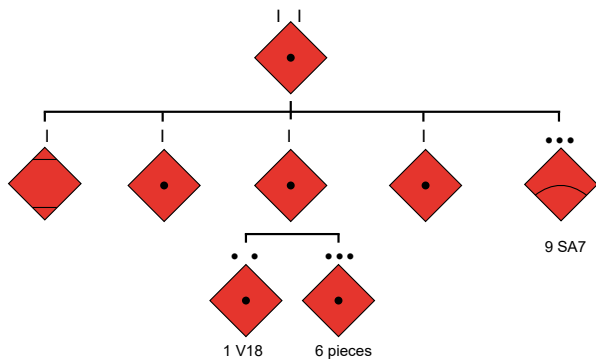
A „PIROS” sorozatvető-osztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a sorozatvető-osztály létszáma mintegy 300 fő.

BM-22	18	üteg	4
-------	----	------	---

3.1.1.12. A „PIROS” tüzérségi osztály szervezete, fegyverzete

12. organogram

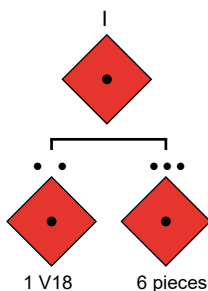
A „PIROS” tüzérségi osztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a tüzérségi osztály létszáma mintegy 380 fő.

Tüzérségi eszközök	18	IV13 MT-LBu pc. szállító jármű	6
Parancsnoki járművek	4	SA-7 (9K32 Sztrela-2) rakétarendszer	9
IV18 BTR-60	5	Járművek	130

3.1.1.13. A „PIROS” tüzérüteg szervezete, fegyverzete

13. organogram

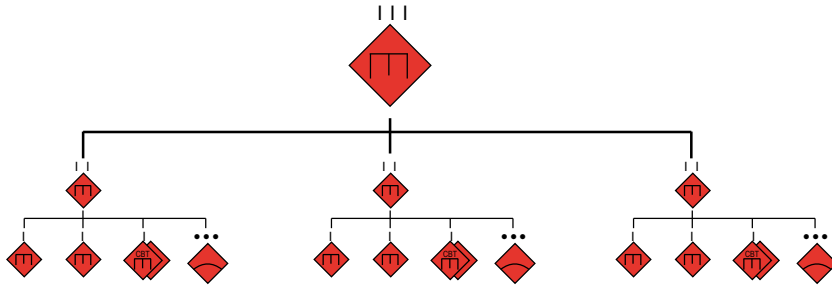
A „PIROS” tüzérüteg szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a tüzérüteg létszáma mintegy 92 fő.

Tüzérségi eszközök	6	IV18 BTR-60	6
--------------------	---	-------------	---

3.1.1.14. A „PIROS” műszaki ezred szervezete, fegyverzete

14. organogram

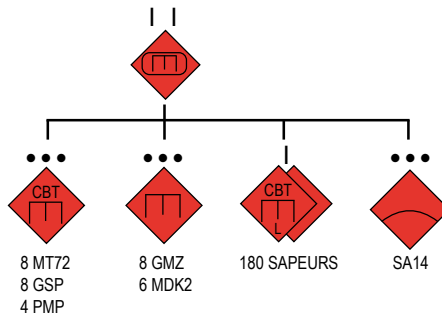
A „PIROS” műszaki ezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a műszaki ezred létszáma mintegy 1080 fő.

MTLB	45	TMM-6	36
URAL	90	SA-14	3
PMR-3	24	PZM-2	54
PMZ-4	54		

3.1.1.15. A „PIROS” páncélos műszaki zászlóalj szervezete, fegyverzete

15. organogram

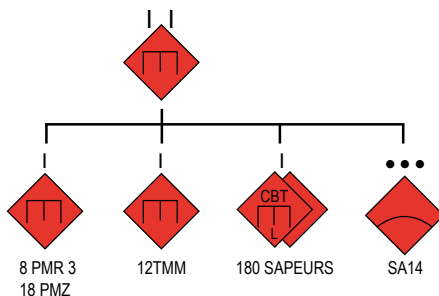
A „PIROS” páncélos műszaki zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a páncélos műszaki zászlóalj létszáma mintegy 284 fő.

MT-72	8	GMZ-3	8
GSP-55	8	MDK-2SA-14	6
Kraz-255	4	SA-14	1

3.1.1.16. A „PIROS” gépesített műszaki zászlóalj szervezete, fegyverzete

16. organogram

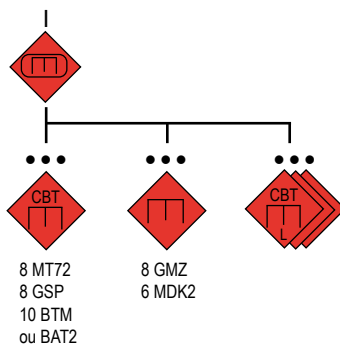
A „PIROS” gépesített műszaki zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített műszaki zászlóalj létszáma mintegy 360 fő.

PMR-3	8	SAPEURS	180
PMZ	18	SA-14	1
TMM	12		

3.1.1.17. A „PIROS” páncélos műszaki század szervezete, fegyverzete

17. organogram

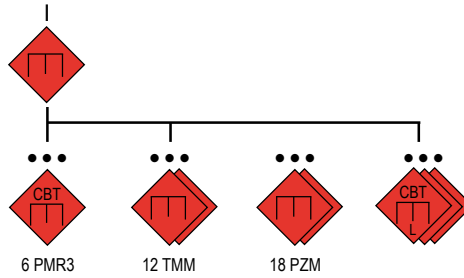
A „PIROS” páncélos műszaki század szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a páncélos műszaki század létszáma mintegy 192 fő.

MT-72	8	GMZ-3	8
GSP-55	8	MDK-2SA-14	6
BTM	10		

3.1.1.18. A „PIROS” gépesített műszaki század szervezete, fegyverzete

18. organogram

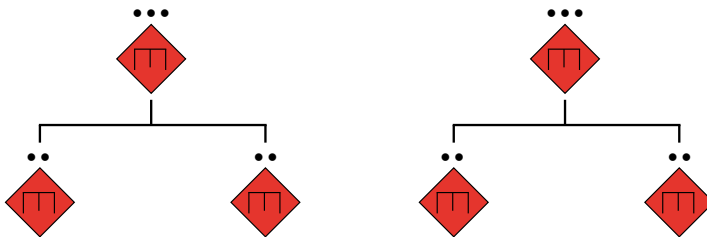
A „PIROS” gépesített műszaki század szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített műszaki század létszáma mintegy 184 fő.

PMR-3	6	TMM	12
PMZ	18		

3.1.1.19. A „PIROS” páncélos és gépesített műszaki szakasz szervezete, fegyverzete

19. organogram

A „PIROS” páncélos és gépesített műszaki szakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a páncélos műszaki szakasz létszáma mintegy 62 fő, a gépesített műszaki szakasz 60 fő.

páncélos műszaki szakasz		gépesített műszaki szakasz	
GMZ-3	8	TMM-6	12
MDK 2M	6	PZM-2	18

3.1.1.20. A „PIROS” páncélos és gépesített műszaki raj szervezete, fegyverzete

20. organogram

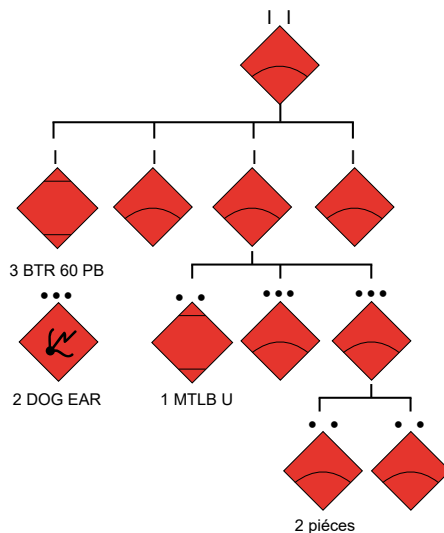
A „PIROS” páncélos és gépesített műszaki raj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a páncélos műszaki raj létszáma mintegy 20 fő, a gépesített műszaki raj 20 fő.

páncélos műszaki raj		gépesített műszaki raj	
BAT-2	2	TMM-6 / PZM-2	4 / 6

3.1.1.21. A „PIROS” légvédelmi osztály szervezete, fegyverzete

21. organogram

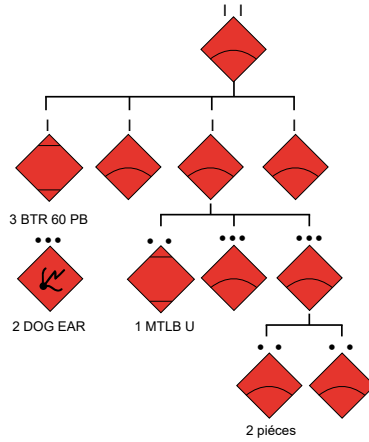
A „PIROS” légvédelmi osztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a légvédelmi osztály létszáma mintegy 380 fő.

TUNGUSKA SA-19	24	BTR-60 PB	3
DOG EAR 9S80 tüv. kp.	2	MTLB U	3

3.1.1.22. A „PIROS” légvédelmi üteg szervezete, fegyverzete

22. organogram

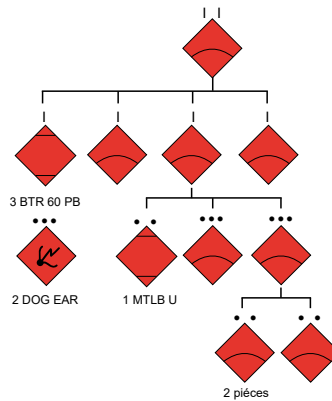
A „PIROS” légvédelmi üteg szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a légvédelmi üteg létszáma mintegy 95 fő.

TUNGUSKA SA-19	8	MTLB U	1
DOG EAR 9S80 ttív. kp.	2		

3.1.1.23. A „PIROS” légvédelmi szakasz szervezete, fegyverzete

23. organogram

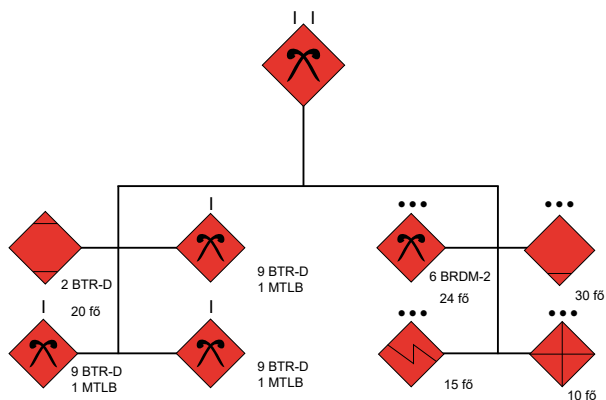
A „PIROS” légvédelmi szakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a légvédelmi szakasz létszáma mintegy 40 fő.

TUNGUSKA SA-19	4
----------------	---

3.1.1.24. A „PIROS” vegyivédelmi zászlóalj szervezete, fegyverzete

24. organogram

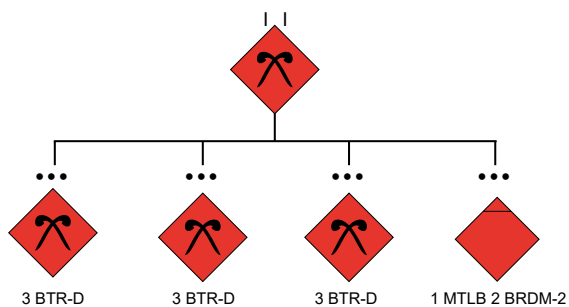
A „PIROS” vegyivédelmi zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a vegyivédelmi zászlóalj létszáma mintegy 389 fő.

BTR-D	29	MTLB	3
BRDM-2	6		

3.1.1.25. A „PIROS” vegyivédelmi század szervezete, fegyverzete

25. organogram

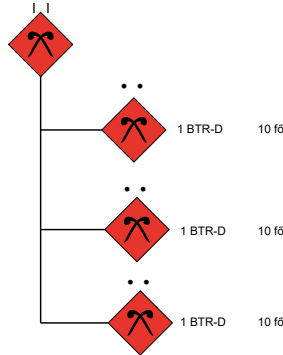
A „PIROS” vegyivédelmi század szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a vegyivédelmi század létszáma mintegy 100 fő.

BTR-D	9	MTLB	1
BRDM-2	2		

3.1.1.26. A „PIROS” vegyivédelmi szakasz szervezete, fegyverzete

26. organogram

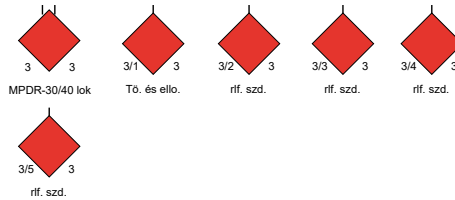
A „PIROS” vegyivédelmi szakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a vegyivédelmi szakasz létszáma mintegy 30 fő.

BTR-D 9

3.1.1.27. A „PIROS” önálló rádiólokátor felderítő-zászlóalj szervezete, fegyverzete

27. organogram

A „PIROS” önálló rádiólokátor felderítő-zászlóalj szervezete

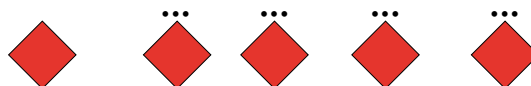
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: az önálló rádiólokátor felderítő-zászlóalj létszáma mintegy 432 fő.

Zászlóalj	Század	Szakasz	Raj	MPDR-30/40
1	4	15	45	8

3.1.1.28. A „PIROS” önálló rádiólokátor felderítőszázad és szakasz szervezete, fegyverzete

Önálló rádiólokátor felderítőszázad

Önálló rádiólokátor felderítőszakasz

28. organogram

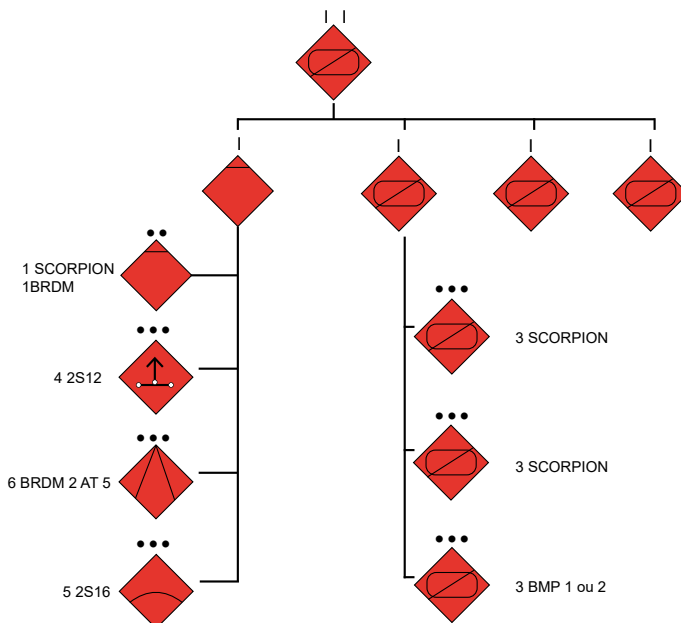
A „PIROS” önálló rádiólokátor felderítőszázad és szakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: az önálló rádiólokátor felderítőszázad létszáma mintegy 108 fő, szakasz 27 fő.

Század	Szakasz	Raj	MPDR-30/40
1	4	12	2

3.1.1.29. A „PIROS” felderítő-zászlóalj szervezete, fegyverzete

29. organogram

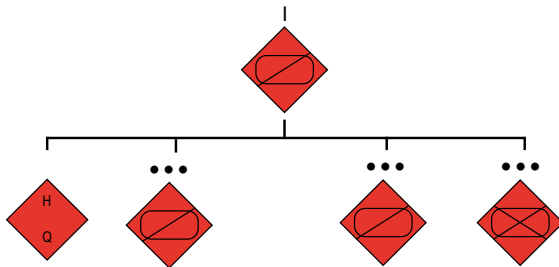
A „PIROS” felderítő-zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a felderítőzászlóalj létszáma mintegy 400 fő.

SCORPIONS	21	BRDM 2 AT 5	6
BMP 1	9	SA 16	5
2S12 (120 mm)	4	Egyéb járművek	50

3.1.1.30. A „PIROS” felderítőszázad szervezete, fegyverzete

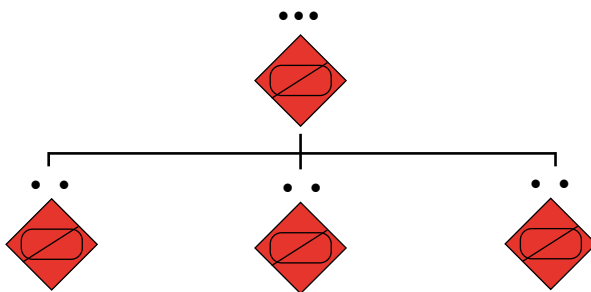
30. organogram
A „PIROS” felderítőszázad szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a felderítőszázad létszáma mintegy 98 fő.

SCORPIONS 6 BMP 1 3

3.1.1.31. A „PIROS” felderítőszakasz szervezete, fegyverzete

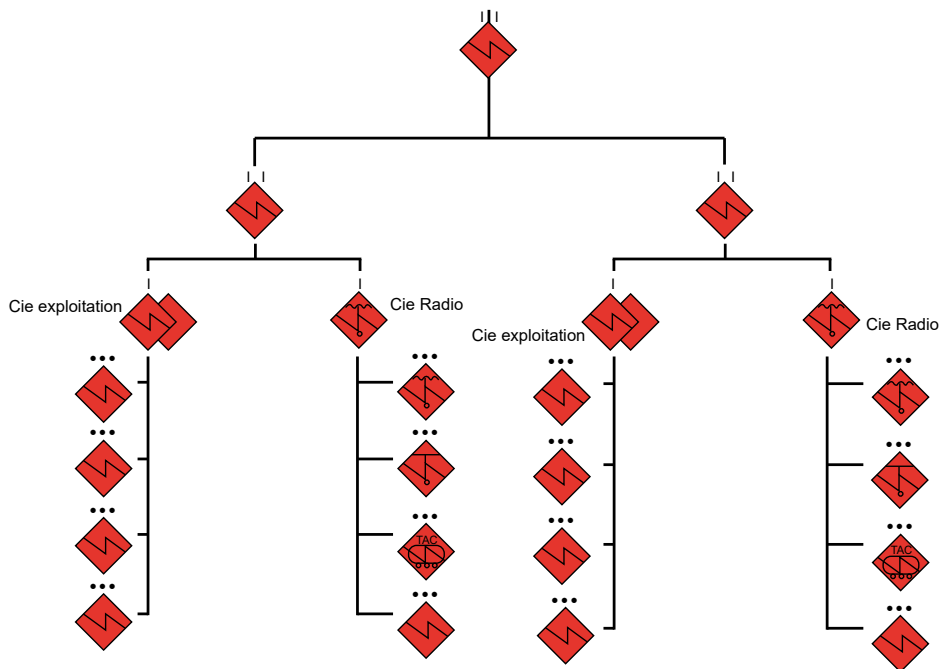
31. organogram
A „PIROS” felderítőszakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a felderítőszakasz létszáma mintegy 32 fő.

SCORPIONS 3

3.1.1.32. A „PIROS” híradóezred szervezete, fegyverzete

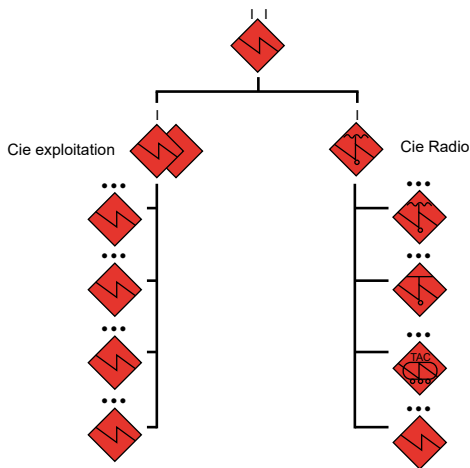
32. organogram
A „PIROS” híradóezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a híradóezred létszáma mintegy 672 fő.

BTR-70	12	KUTESKA B	3
BMP-1	12	MTLB	12
R414-3	6	R-423-2A	6
R-165B	3	R-142NM	4
R-441-U	3	R-161BM	6

3.1.1.33. A „PIROS” híradózáslóalj szervezete, fegyverzete

33. organogram

A „PIROS” híradózáslóalj szervezete

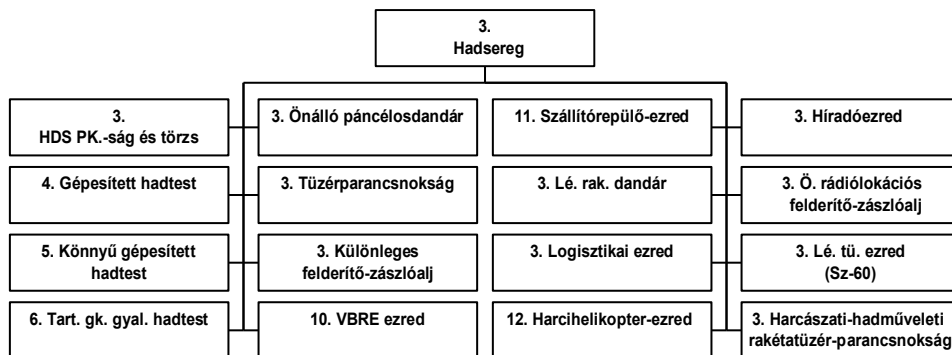
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a híradózáslóalj létszáma mintegy 336 fő.

BTR-70	3	KUTESKA B	3
BMP-1	3	MTLB	6
R414-3	3	R-441-U	3
R-165B	3		

3.2. Szárazföldi csapatok hadrendje

3.2.1. A „PIROS” 3. hadsereg szervezete (gyakorló „B”)

34. organogram

A „PIROS” 3. hadsereg szervezete

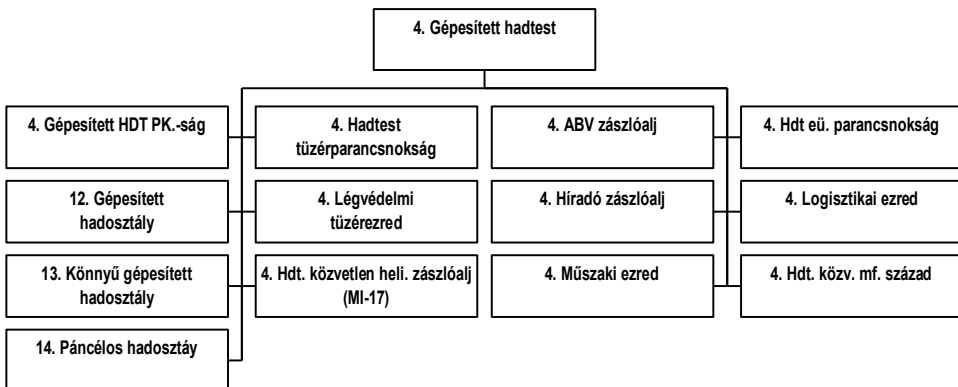
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 3. hadsereg létszáma mintegy 126 ezer fő (3 hadtest, 7 hadosztály, 18 dandár, 22 ezred). Főbb haditechnikai eszközei:

- T–80 köz. hk. / 120 db;
- T–72 (T–55) köz. hk. / 369 db;
- PT–76 könny. hk. / 585 db;
- T–34 köz. hk. / 132 db;
- BLG–60 hídvető hk. / 105 db;
- BMP–1 GYHJ / 41 db;
- BTR–60 PSZH / 853 db;
- BTR–80 PSZH / 455 db;
- BTR-D PSZH / 884 db;
- MTL-B PSZH / 1264 db;
- Scarab B (SS–21) hdm.-i rak. / 24 db;
- R–70 FROG hc.-i rak. / 36 db; BM–22 220 mm sorozatvető / 72 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 126 db;
- 152 mm gv. á.-tarack / 96 db;
- 122 mm. öj. tarack / 312 db;
- 122 mm. gv. tarack / 24 db;
- 105 mm. gv. tarack / 600 db;
- 120 mm av. / 282 db;
- AT–4 pct. rak. / 563 db;
- AT–5 pct. rak. / 36 db;
- MT–12 100 mm pct. á. / 48 db;
- SA–4 KRUG lé. rak. / 36 db;
- SZ–60 57 mm lé. gá. / 36 db;
- SA–7b / MISTRAL lé. rak. / 630 db;
- Mi–24 D hc. hel. / 50 db;
- MiG–21 vad.-rep. / 15 db;
- Szu–22 vb. rep. / 15 db;
- Szu–25 vb. rep. / 15 db;
- Mi–8/17 száll.-hel. / 61 db;
- M–45 85 mm pct. á. / 132 db;
- SZPG–9 hsn. pct. á. / 336 db;
- An–2 Colt kszre. / 16 db;
- An–26 Curl kszre. / 16 db;
- Il–18 Coot kszre. / 16 db.

3.2.2. A „PIROS” fél szárazföldi magasabbegységeinek szervezete

3.2.2.1. A „PIROS” 4. gépesített hadtest szervezete, fegyverzete

35. organogram

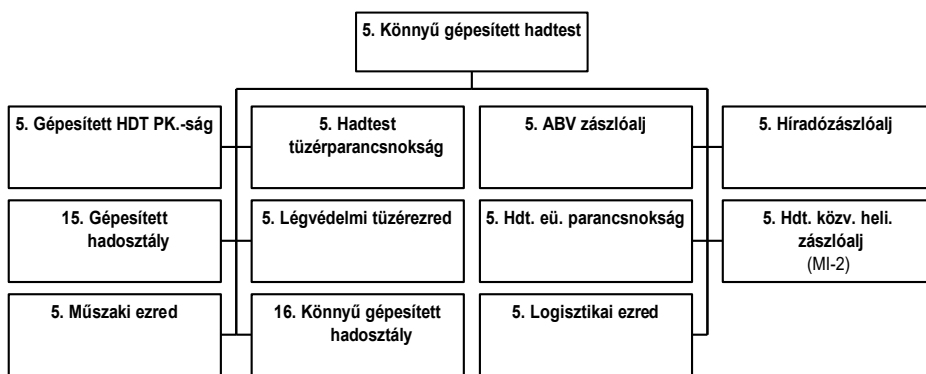
A „PIROS” 4. gépesített hadtest szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 4. g. hadtest létszáma mintegy 50 ezer fő (3 hadosztály, 6 dandár, 6 ezred, 89 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 12 db;
- T-72 (T-55) köz. hk. / 369 db;
- PT-76 könnyű hk. / 249 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 69 db;
- BTR-60 PSZH / 329 db;
- BTR-80 PSZH / 384 db;
- BTR-D PSZH / 312 db;
- MTL-B PSZH / 546 db;
- BM-22 220 mm sorozatvető / 36 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 36 db;
- 152 mm gv. á.-tarack / 48 db;
- 122 mm. öj. tarack / 240 db;
- 105 mm. gv. tarack / 120 db;
- 120 mm av. / 114 db;
- AT-4 pct. rak. / 247 db;
- AT-5 pct. rak. / 24 db;
- MT-12 100 mm pct. á. / 24 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 306 db;
- Mi-8/17 száll.-hel. / 28 db;
- RPG-7 / 540 db.

3.2.2.2. A „PIROS” 5. könnyű gépesített hadtest szervezete, fegyverzete

36. organogram

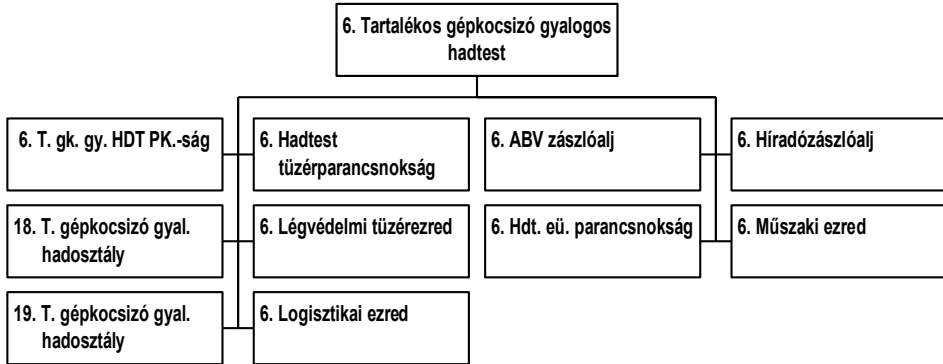
A „PIROS” 5. könnyű gépesített hadtest szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: az 5. könnyű g. hadtest létszáma mintegy 36 ezer fő (2 hadosztály, 6 dandár, 5 ezred, 65 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 6 db;
- PT-76 könnyű hk. / 336 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 18 db;
- BTR-60 PSZH / 448 db;
- BTR-80 PSZH / 24 db;
- BTR-D PSZH / 287 db;
- MTL-B PSZH / 431 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 54 db;
- 122 mm. öj. tarack / 48 db;
- 105 mm. gv. tarack / 240 db;
- 120 mm av. / 84 db;
- AT-4 pct. rak. / 182 db;
- AT-5 pct. rak. / 12 db;
- MT-12 100 mm pct. á. / 12 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 228 db;
- Mi-8/17 száll.-hel. / 8 db.

3.2.2.3. A „PIROS” 6. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadtest szervezete, fegyverzete

37. organogram

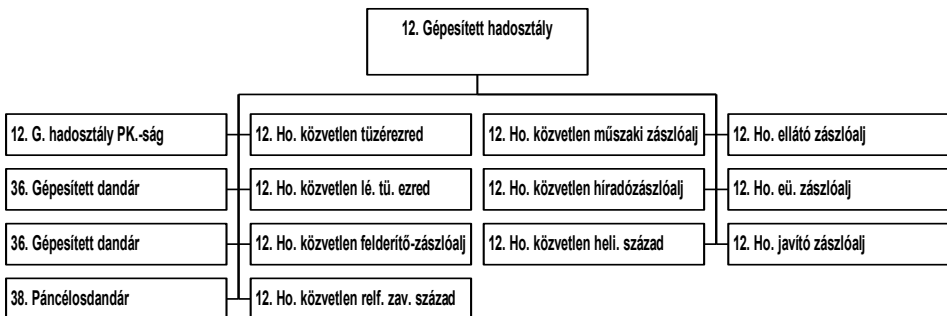
A „PIROS” 6. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadtest szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 6. tart. gk. gy. hadtest létszáma mintegy 28 ezer fő (2 hadosztály, 4 dandár, 5 ezred, 55 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-34 köz. hk. 132 db;
- BTR-60 PSZH / 76 db;
- BTR-D PSZH / 259 db;
- MTL-B PSZH / 193 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 36 db;
- 105 mm. gv. tarack. / 240 db;
- 120 mm av. / 72 db;
- AT-4 pct. rak. / 108 db;
- MT-12 100 mm pct. á. / 12 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 12 db.

3.2.2.4. A „PIROS” 12. gépesített hadosztály szervezete, fegyverzete

38. organogram

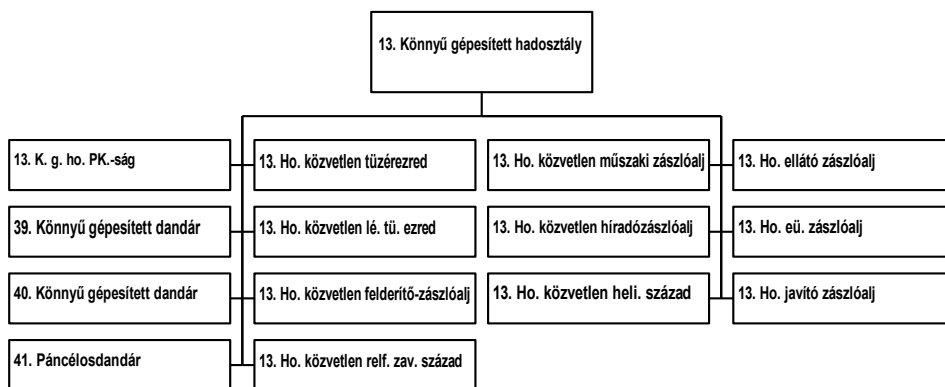
A „PIROS” 12. gépesített hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 12. g. hadosztály létszáma mintegy 15 ezer fő (3 dandár, 2 ezred, 25 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T–80 köz. hk. / 3 db;
- T–72 (T–55) köz. hk. / 168 db;
- BLG–60 hídvető hk. / 24 db;
- BTR–80 PSZH / 275 db;
- BTR–D PSZH / 96 db;
- MTL–B PSZH / 153 db;
- BM–22 220 mm sorozatvető / 18 db;
- 122 mm. öj. tarack / 120 db;
- 120 mm av. / 42 db;
- AT–4 pct. rak. / 91 db;
- AT–5 pct. rak. / 12 db;
- MT–12 100 mm pct. á. / 12 db;
- SA–7b / MISTRAL lé. rak. / 96 db;
- Mi–8/17 száll.-hel. / 4 db.

3.2.2.5. A „PIROS” 13. könnyű gépesített hadosztály szervezete, fegyverzete

39. organogram

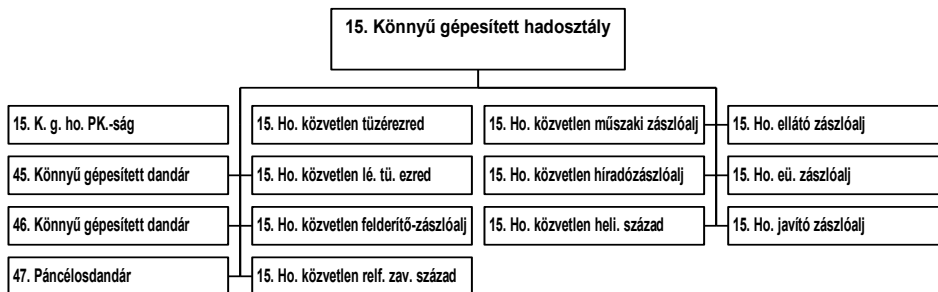
A „PIROS” 13. könnyű gépesített hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 13. könnyű g. hadosztály létszáma mintegy 15 ezer fő (3 dandár, 2 ezred, 25 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T–80 köz. hk. / 3 db;
- PT–76 könnyű hk. / 168 db;
- BLG–60 hídvető hk. / 9 db;
- BTR–80 PSZH / 12 db;
- BTR–60 PSZH / 224 db;
- BTR–D PSZH / 120 db;
- MTL–B PSZH / 165 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db;
- 122 mm. öj. tarack / 24 db;
- 105 mm. gv. tarack / 96 db;
- 120 mm av. / 42 db;
- AT–4 pct. rak. / 91 db;
- M–45 85 mm pct. á. / 24 db;
- SA–7b / MISTRAL lé. rak. / 114 db;
- Mi–8/17 száll.-hel. / 4 db;
- KA–26 / Mi–2 könny. száll.-hel. / 4 db.

3.2.2.6. A „PIROS” 15. könnyű gépesített hadosztály szervezete, fegyverzete

40. organogram

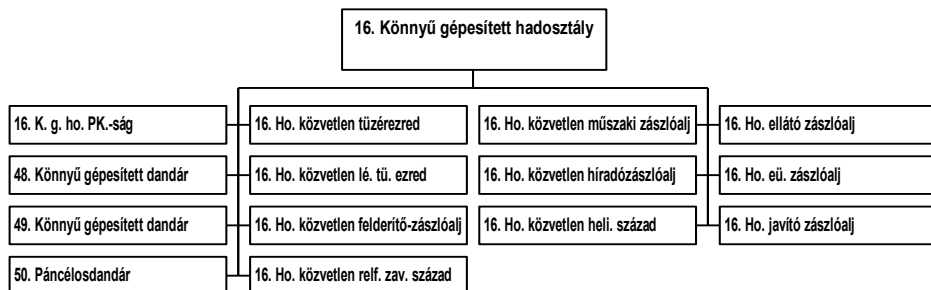
A „PIROS” 15. könnyű gépesített hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 15. könnyű g. hadosztály létszáma mintegy 15 ezer fő (3 dandár, 2 ezred, 25 zászlóalj).
Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 3 db;
- PT-76 könnyű hk. / 168 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 9 db;
- BTR-80 PSZH / 12 db;
- BTR-60 PSZH / 224 db;
- BTR-D PSZH / 120 db;
- MTL-B PSZH / 165 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 18 db;
- SZPG-9 / 28 db;
- 122 mm. öj. tarack / 24 db;
- 105 mm. gv. tarack / 96 db;
- 120 mm av. / 42 db;
- AT-4 pct. rak. / 91 db;
- M-45 85 mm pct. á. / 24 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 114 db;
- Mi-8/17 száll.-hel. / 4 db;
- KA-26 / Mi-2 könny. száll.-hel. / 4 db.

3.2.2.7. A „PIROS” 16. könnyű gépesített hadosztály szervezete, fegyverzete

41. organogram

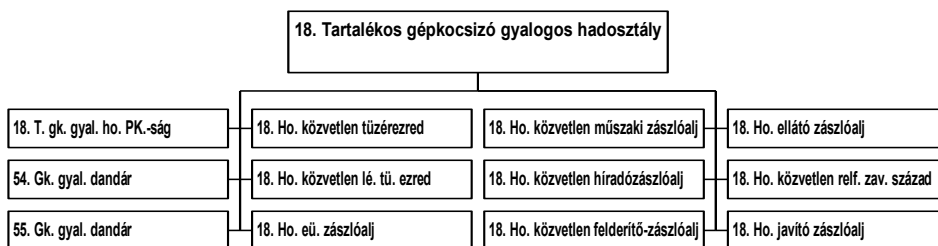
A „PIROS” 16. könnyű gépesített hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 16. könnyű g. hadosztály létszáma mintegy 15 ezer fő (3 dandár, 2 ezred, 25 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- 122 mm. öj. tarack / 24 db;
- 105 mm. gv. tarack / 96 db;
- 120 mm av. / 42 db;
- AT-4 pct. rak. / 91 db;
- M-45 85 mm pct. á. / 24 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 114 db;
- Mi-8 / 17 száll.-hel. / 4 db;
- Ka-26 / Mi-2 könny. száll.-hel. / 4 db.
- T-80 köz. hk. / 3 db;
- PT-76 könnyű hk. / 168 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 9 db;
- BTR-80 PSZH / 12 db;
- BTR-60 PSZH / 224 db;
- BTR-D PSZH / 120 db;
- MTL-B PSZH / 165 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 18 db;

3.2.2.8. A „PIROS” 18. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadosztály szervezete, fegyverzete

42. organogram

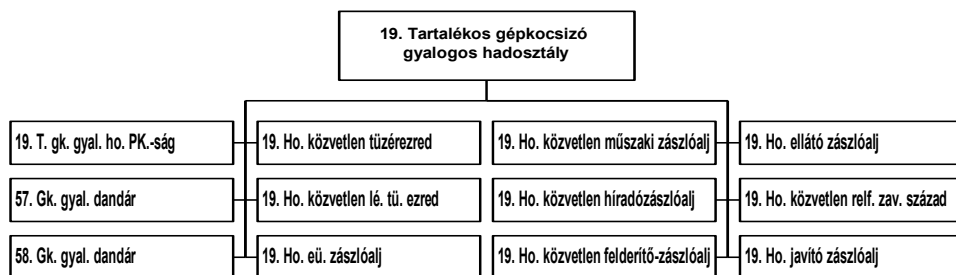
A „PIROS” 18. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 18. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadosztály létszáma mintegy 12 ezer fő (2 dandár, 2 ezred, 22 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-34 köz. hk. / 66 db;
- BTR-60 PSZH / 38 db;
- BTR-D PSZH / 105 db;
- MTL-B PSZH / 77 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 18 db;
- SZP-9 / 48 db;
- 105 mm. gv. tarack / 96 db;
- 120 mm av. / 36 db;
- AT-4 pct. rak. / 54 db;
- M-45 85 mm pct. á. / 24 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 6 db.

3.2.2.9. A „PIROS” 19. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadosztály szervezete, fegyverzete

43. organogram

A „PIROS” 19. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadosztály szervezete

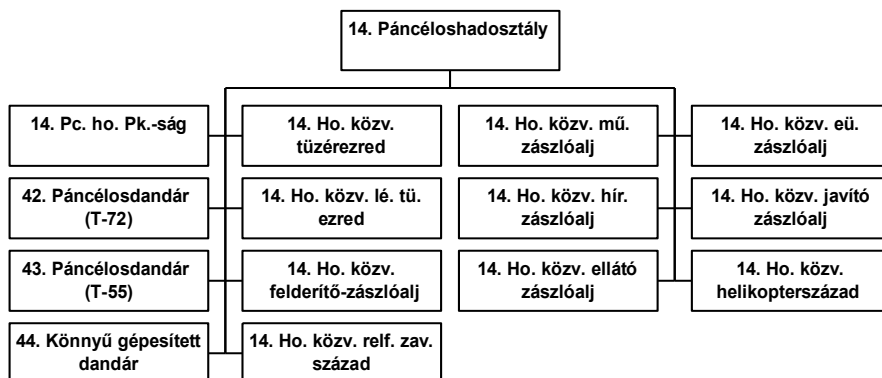
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 19. tartalékos gépkocsizó gyalogos hadosztály létszáma mintegy 12 ezer fő.

(2 dandár, 2 ezred, 22 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-34 köz. hk. / 66 db;
- BTR-60 PSZH / 38 db;
- BTR-D PSZH / 105 db;
- MTL-B PSZH / 77 db;
- BM-21 122 mm sorozatvető / 18 db;
- 105 mm. gv. tarack / 96 db;
- 120 mm av. / 36 db;
- AT-4 pct. rak. / 90 db;
- M-45 85 mm pct. á. / 24 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 6 db.

3.2.3. A „PIROS” 14. páncélos hadosztály szervezete, fegyverzete

44. organogram

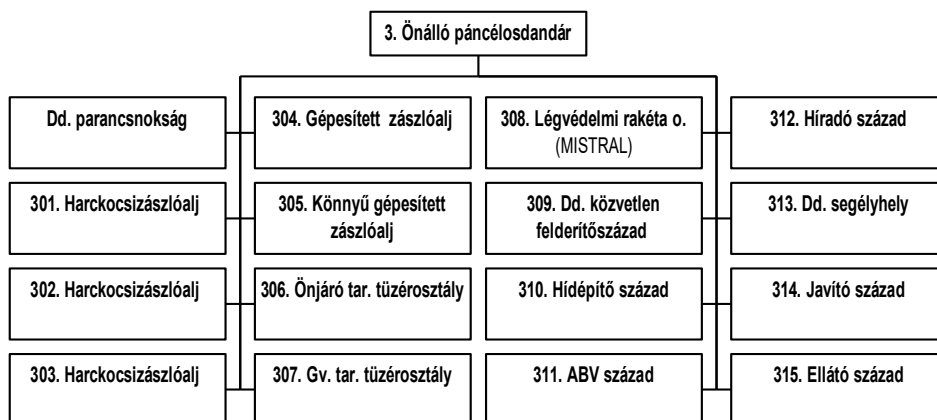
A „PIROS” 14. páncélos hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 14. pc.-hadosztály létszáma mintegy 14,5 ezer fő (3 dandár, 2 ezred, 25 zászlóalj). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 6 db;
- T-72 (T-55) köz. hk. / 201 db;
- PT-76 könnyű hk. / 81 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 36 db;
- BTR-80 PSZH / 97 db;
- BTR-60 PSZH / 105 db;
- BTR-D PSZH / 49 db;
- MTL-B PSZH / 127 db;
- BM-22 220 mm sorozatvető / 18 db;
- 122 mm. öj. tarack / 96 db;
- 105 mm. gv. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 30 db;
- AT-4 pct. rak. / 65 db;
- M-45 85 mm pct. á. / 12 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 96 db;
- Mi-8/17 száll.-hel. / 4 db;
- KA-26 / Mi-2 könny. száll.-hel. / 4 db.

3.2.3.1. A „PIROS” 3. önálló páncélosdandár szervezete, fegyverzete

45. organogram

A „PIROS” 3. önálló páncélosdandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a hadsereg közvetlen 3. önálló pc.-dandár létszáma mintegy 5 ezer fő (8 zászlóalj/osztály). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 102 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 18 db;
- BMP-1 GYHJ/ 41 db;
- BTR-80 PSZH / 47 db;
- BTR-D PSZH / 9 db;
- MTL-B PSZH / 30 db;
- 122 mm. öj. tarack / 24 db;
- 122 mm. gv. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 12 db;
- AT-4 pct. rak. / 26 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 84 db.

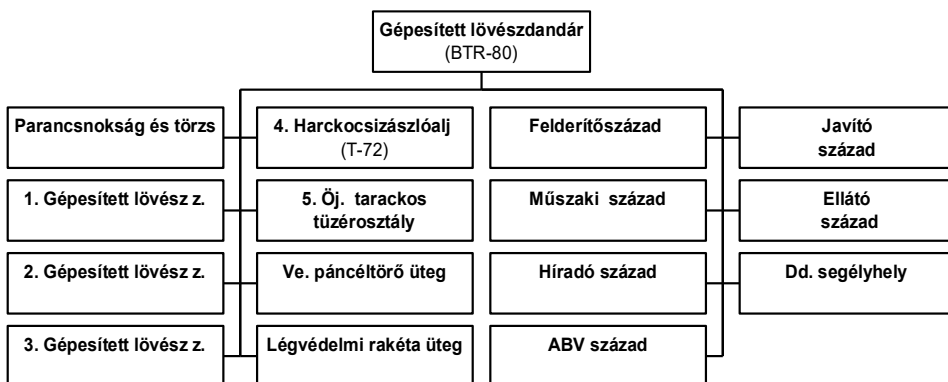
1. kép

T-80 harcokcsi

Forrás: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/98/T-80_tank,_Engineering_Technologies_2010.jpg
(A letöltés ideje: 2014. 05. 05.)

3.2.4. A „PIROS” fél egység szintű gépesített kötelékeinek szervezete

3.2.4.1. A „PIROS” gépesített lövészdandár (BTR-80) szervezete, fegyverzete

46. organogram

A „PIROS” gépesített lövészdandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített lövészdandár létszáma mintegy 4 ezer fő (5 zászlóalj/osztály). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-72 (T-55) köz. hk. / 33 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 3 db;
- BTR-80 PSZH / 111 db;
- BTR-D PSZH / 14 db;
- MTL-B PSZH / 36 db;
- AT-5 pct. rak. / 6 db;
- 122 mm. öj. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 18 db;
- AT-4 pct. rak. / 39 db;
- MT-12 100 mm pct. á. / 6 db;
- SZPG-9 hsn. pct. á. / 12 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 30 db.

3.2.4.2. A „PIROS” könnyű gépesített dandár szervezete, fegyverzete

47. organogram

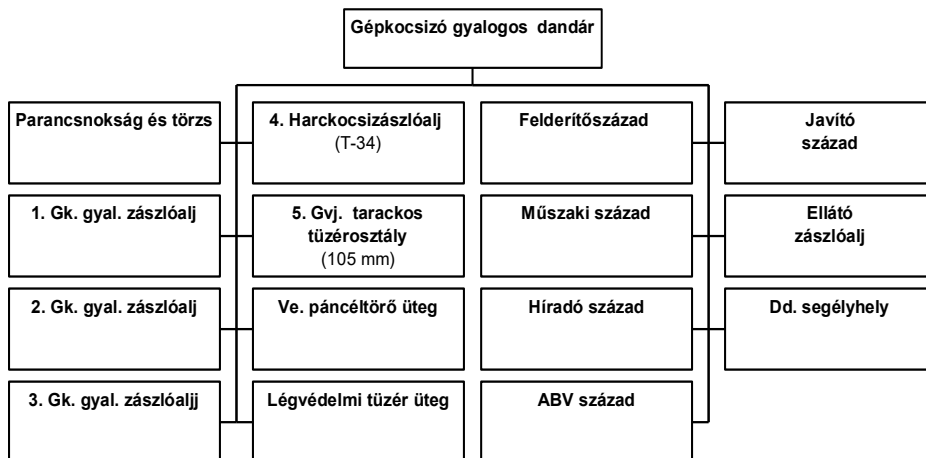
A „PIROS” könnyű gépesített dandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a könnyű gépesített dandár létszáma mintegy 4 ezer fő (5 zászlóalj/osztály). Főbb haditechnikai eszközei:

- PT-76 könnyű. hk. / 33 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 3 db;
- BTR-60 PSZH / 96 db;
- BTR-D PSZH / 26 db;
- MTL-B PSZH / 36 db;
- 105 mm. gv. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 18 db;
- AT-4 pct. rak. / 39 db;
- MT-45 85 mm pct. á. / 12 db;
- SZPG-9 hsn. pct. á. / 12 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 30 db.

3.2.4.3. A „PIROS” gépkocsizó gyalogos dandár szervezete, fegyverzete

48. organogram

A „PIROS” gépkocsizó gyalogos dandár szervezete

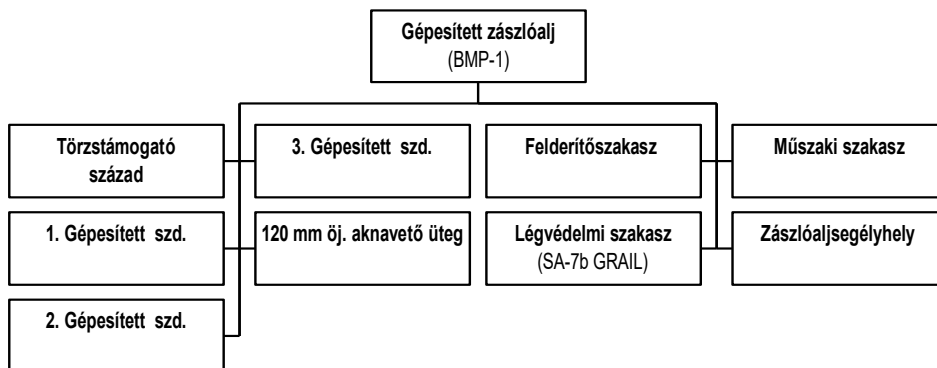
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a könnyű gépesített dandár létszáma mintegy 4 ezer fő (6 zászlóalj/osztály). Főbb haditechnikai eszközei:

- T-34 köz. hk. / 33 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 3 db;
- BTR-60 PSZH / 19 db;
- BTR-D PSZH / 23 db;
- MTL-B PSZH / 3 db;
- 105 mm. gv. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 18 db;
- AT-4 pct. rak. / 27 db;
- MT-45 85 mm pct. á. / 12 db;
- SZPG-9 hsn. pct. á. / 24 db;
- ZSZU-23-2 lé. gá. / 30 db.

3.2.5. A „PIROS” fél alegységszintű gépesített kötelékeinek szervezete

3.2.5.1. A BMP–1-es gyalogsági harcjárművel felszerelt gépesített zászlóalj szervezete, fegyverzete

49. organogram

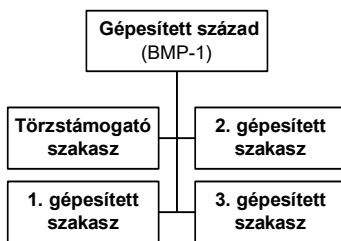
A „PIROS” gépesített zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített zászlóalj (BMP–1) létszáma mintegy 700 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BMP–1 GYHJ / 32 db;
- MTL–B PSZH / 6 db;
- AT–4 Fagot / 13 db;
- 120 mm öj.av. / 6 db;
- SA–7b Grail (Sztrela–2M) / 6 db;
- SZPG–9 / 4 db.

A BMP–1-es gyalogsági harcjárművel felszerelt gépesített század szervezete, fegyverzete

50. organogram

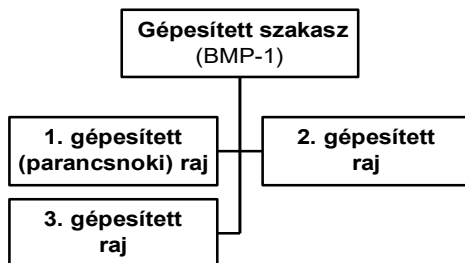
A „PIROS” gépesített század szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített század (BMP–1) létszáma mintegy 120 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BMP–1 GYHJ / 10 db;
- RPG–7 / 6 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 18 db;
- AT–4 pct. rak. / 3 db.

A BMP–1-es gyalogsági harcjárművel felszerelt gépesített szakasz szervezete, fegyverzete

51. organogram

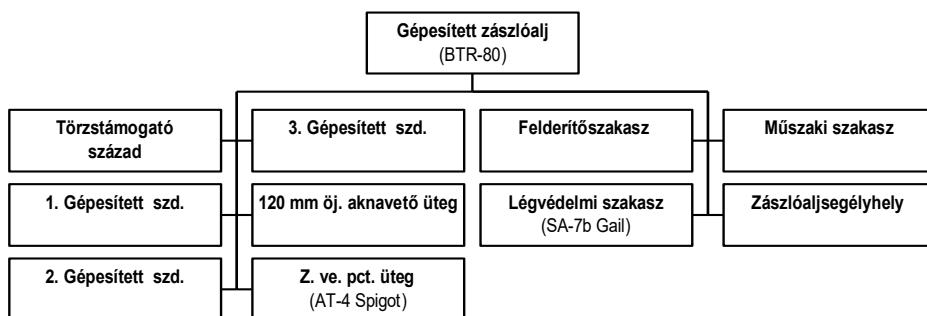
A „PIROS” gépesített szakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített szakasz (BMP–1) létszáma mintegy 30 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BMP–1 GYHJ / 3 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 6 db.
- RPG–7 / 2 db;

3.2.5.2. A BTR–80-as harcjárművel felszerelt gépesített zászlóalj szervezete, fegyverzete

52. organogram

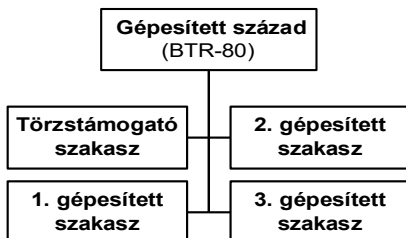
A „PIROS” gépesített (BTR) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített zászlóalj (BTR–80) létszáma mintegy 700 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BTR–80 PSZH / 32 db;
- MTL-B PSZH / 6 db;
- RPG–7 / 20 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 43 db;
- 120 mm öj.av. / 6 db;
- AT–4 pct. rak. / 15 db;
- SZPG–9 hsn. gránátvető / 4 db;
- SA–7b Grail (Sztrela–2M) / 6 db.

A BTR–80-as harcjárművel felszerelt gépesített század szervezete, fegyverzete

53. organogram

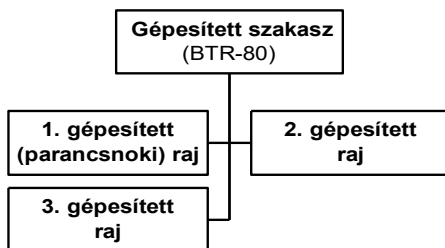
A gépesített század (BTR–80) szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített század (BTR–80) létszáma mintegy 120 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BTR–80 PSZH / 10 db;
- RPG–7 / 6 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 18 db;
- 81 mm av. / 4 db;
- AT–4 pct. rak. / 3 db.

A BTR–80-as harcjárművel felszerelt gépesített szakasz szervezete, fegyverzete

54. organogram

A gépesített szakasz (BTR–80) szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített szakasz (BTR–80) létszáma mintegy 30 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BTR–80 PSZH / 3 db;
- RPG–7 / 2 db;
- AT–4 pct. rak. / 1 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 6 db.

3.2.5.3. A BTR–60-as harcjárművel felszerelt gépesített (köl.) zászlóalj szervezete, fegyverzete

55. organogram

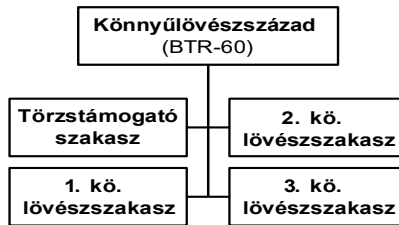
A „PIROS” könnyűlövész- (BTR–60) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített zászlóalj (BTR–80) létszáma mintegy 700 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BTR–60 PSZH / 32 db;
- MTL-B PSZH / 6 db;
- RPG–7 / 20 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 54 db;
- 120 mm öj. av. / 6 db;
- AT–4 pct. rak. / 13 db;
- SZPG–9 hsn. gránátvető / 4 db;
- SA–7b Grail (Sztrela–2M) / 6 db.

A BTR–60-as harcjárművel felszerelt gépesített század szervezete, fegyverzete

56. organogram

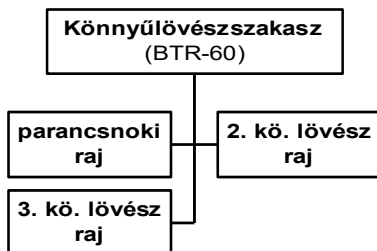
A „PIROS” könnyűlövész- (BTR–60) század szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített század (BTR–80) létszáma mintegy 120 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BTR–60 PSZH / 10 db;
- RPG–7 / 6 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 18 db;
- 81 mm av. / 4 db;
- AT–4 pct. rak. / 3 db.

A BTR–60-as harcjárművel felszerelt gépesített szakasz szervezete, fegyverzete

57. organogram

A „PIROS” könnyűlövész- (BTR–60) szakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépesített szakasz (BTR–80) létszáma mintegy 30 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BTR–80 PSZH / 3 db;
- RPG–7 / 2 db;
- AT–4 pct. rak. / 1 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 6 db.

3.2.5.4. A „PIROS” gépkocsizó gyalogzászlóalj szervezete, fegyverzete

58. organogram

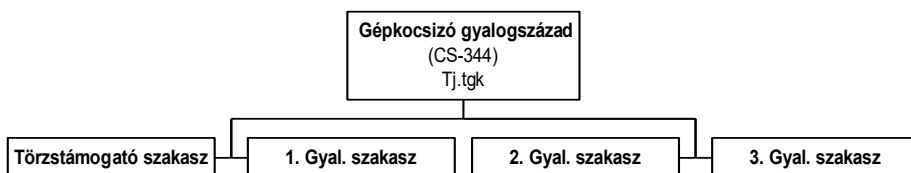
A „PIROS” gépkocsizó gyalogzászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépkocsizó gyalogzászlóalj létszáma mintegy 700 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- CS–344 tj. tgg. / 12 db;
- MTL-B PSZH / 3 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 48 db;
- RPG–7 / 20 db;
- 120 mm av. / 6 db;
- AT–4 pct. rak. / 9 db;
- SZPG–9 / 4 db;
- ZSZU–23–2 lé. gá. / 6 db;
- BTR–60 / 3 db.

A „PIROS” gépkocsizó gyalogszászad szervezete, fegyverzete

59. organogram

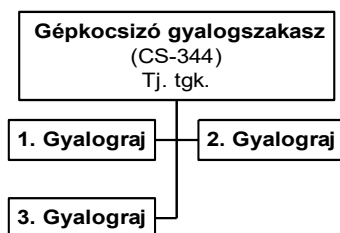
A „PIROS” gépkocsizó gyalogszászad szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépkocsizó gyalogszászad létszáma mintegy 120–150 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

<ul style="list-style-type: none"> • CS–344 tj. tgk. / 4 db; • 7,62 mm PKM (SZ) / 12 db; • RPG–7 / 6 db; 	<ul style="list-style-type: none"> • 81 mm av. / 4 db; • AT–4 pct. rak. / 3 db.
---	---

A „PIROS” gépkocsizó gyalogszakasz szervezete, fegyverzete

60. organogram

A „PIROS” gépkocsizó gyalogszakasz szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gépkocsizó gyalogszászad létszáma mintegy 25–30 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- CS–344 tj. tgk. / 1 db;
- 7,62 mm PKM (SZ) / 4 db;
- RPG–7 / 2 db.

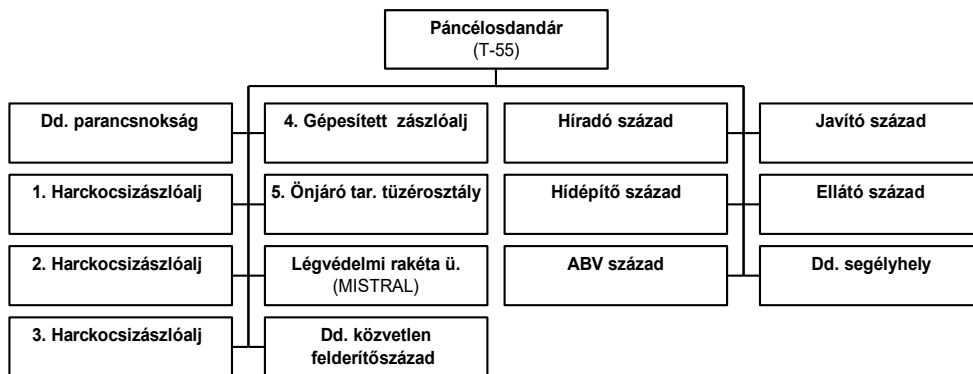
2. kép

Csepel D–344 terepjáró tehergépkocsi

Forrás: https://encrypted-tbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQPg4Pd2Fe4hHp7Gilm_piEGzmf0nMoQcSk901JIUCD5LFFbFQ (A letöltés ideje: 2014. 05. 30.)

3.2.6. A „PIROS” fél egység szintű páncélos kötelékeinek szervezete

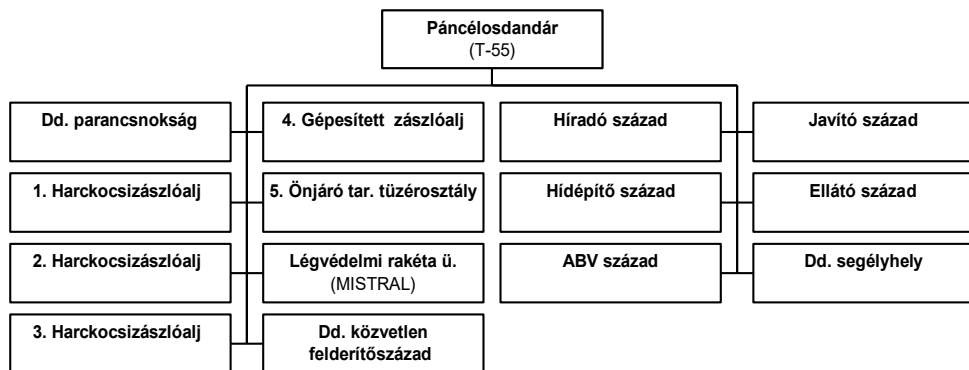
3.2.6.1. A „PIROS” páncélosdandár (T-72; T-55) szervezete, fegyverzete

61. organogram

A „PIROS” (T-72) páncélosdandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

62. organogram

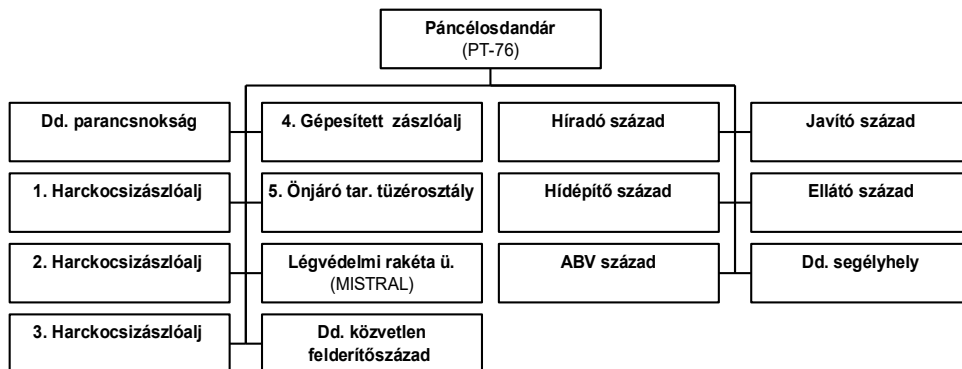
A „PIROS” (T-55) páncélosdandár szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 14 pc. hadosztály közvetlen pc.-dandár-létszáma mintegy 3300 fő. (5 zászlóalj/osztály).
Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 3 db;
- T-72 (T-55) köz. hk. / 102 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 18 db;
- BTR-80 PSZH / 53 db;
- BTR-D PSZH / 9 db;
- MTL-B PSZH / 16 db;
- 122 mm. őj. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 6 db;
- AT-4 pct. rak. / 13 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 30 db.

3.2.6.2. A „PIROS” páncélosdandár (PT-76) szervezete, fegyverzete

63. organogram

A „PIROS” (PT-76) páncélosdandár szervezete

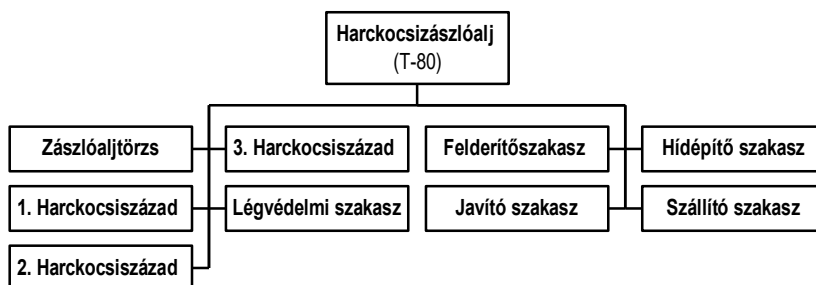
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 14 pc.-hadosztály közvetlen pc.-dandár-létszáma mintegy 3300 fő. (5 zászlóalj/osztály).
Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 3 db;
- PT-76 könnyű hk. / 102 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 9 db;
- BTR-80 PSZH / 12 db;
- BTR-D PSZH / 9 db;
- MTL-B PSZH / 16 db;
- 122 mm. őj. tarack / 24 db;
- 120 mm av. / 6 db;
- AT-4 pct. rak. / 13 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 48 db;
- BTR-60 PSZH / 32 db;
- SZPG-9 / 4 db.

3.2.7. A „PIROS” fél alegység szintű harckocsikötélékeinek szervezete

3.2.7.1. A „PIROS” harckocsizászlóalj (T-80) szervezete, fegyverzete

64. organogram

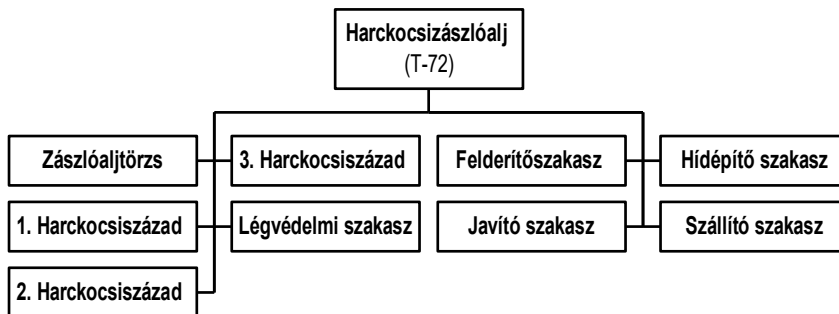
A „PIROS” (T-80) harckocsi- (páncélos-) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a hadsereg közvetlen 3. ö. pc.-dandár alárendeltségében lévő zászlóalj létszáma mintegy 400 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- T-80 köz. hk. / 33 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 6 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 3 db;
- BMP-1 / 3 db.

3.2.7.2. A „PIROS” harckocsizászlóalj (T-72) szervezete, fegyverzete

65. organogram

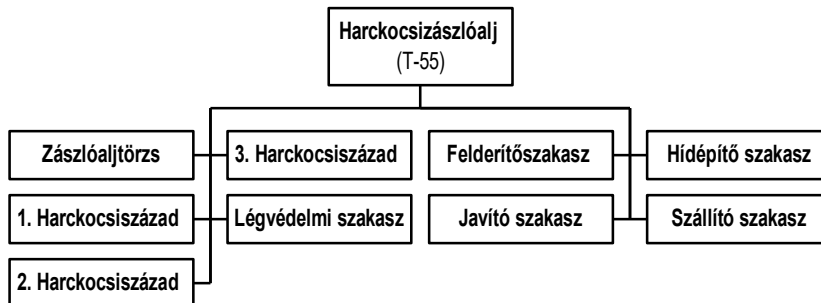
A „PIROS” (T-72) harckocsi- (páncélos-) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a dandár alárendeltségében lévő hk.-zászlóalj létszáma mintegy 400 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- T-72 köz. hk. / 33 db;
- SA-7b / MISTRAL lé. rak. / 6 db;
- BLG-60 hídvető hk. / 3 db;
- BTR-80 / 3 db.

3.2.7.3. A „PIROS” harckocsizászlóalj (T-55) szervezete, fegyverzete

66. organogram

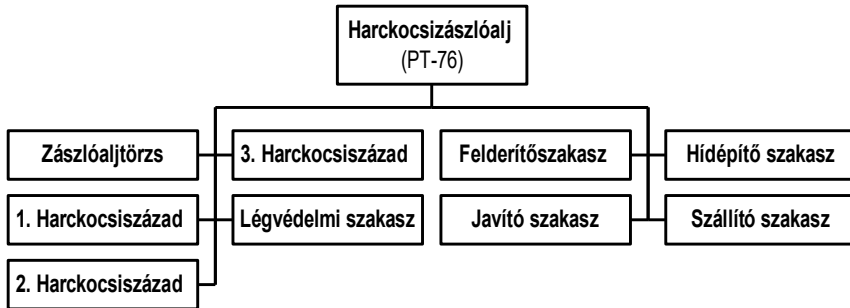
A „PIROS” (T-55) harckocsi- (páncélos-) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a dandár alárendeltségében lévő hk.-zászlóalj létszáma mintegy 3–400 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- T–55 köz. hk. / 33 db;
- BLG–60 hídvető hk. / 3 db;
- SA–7b / MISTRAL lé. rak. / 6 db;
- BTR–80 / 3 db.

3.2.7.4. A „PIROS” harcokszázlój (PT–76) szervezete, fegyverzete

67. organogram

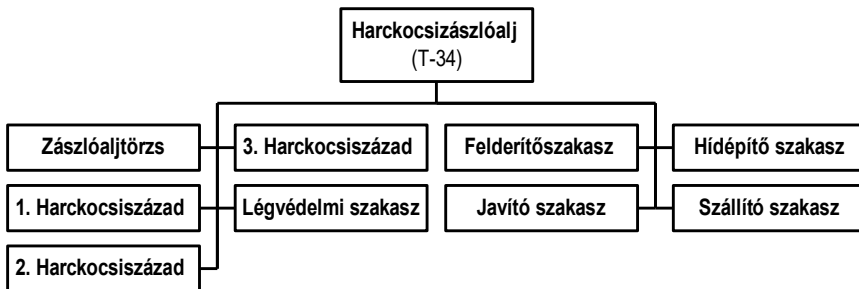
A „PIROS” (PT–76) harcoksi- (páncélos-) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a dandár alárendeltségében lévő hk.-zászlóalj létszáma mintegy 400 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- PT–76 könnyű hk. / 33 db;
- SA–7b / MISTRAL lé. rak. / 12 db.

3.2.7.5. A „PIROS” harcokszázlój (T–34) szervezete, fegyverzete

68. organogram

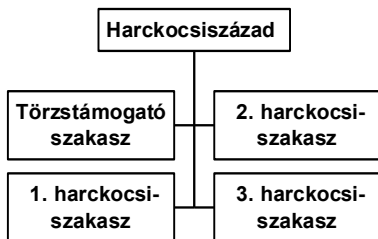
A „PIROS” (T–34) harcoksi- (páncélos-) zászlóalj szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a dandár alárendeltségében lévő hk.-zászlóalj létszáma mintegy 400 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- T–34 köz. hk. / 33 db;
- ZSZU–4 / 6 db.

A „PIROS” harckocsiszázad szervezete, fegyverzete

69. organogram

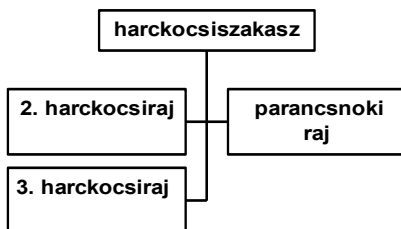
A „PIROS” harckocsiszázad szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a hk.-zászlóalj alárendeltségében lévő hk.-századok létszáma mintegy 50–100 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- Közepes/könnyű hk. / 10 db.

A „PIROS” harckocsiszakasz szervezete, fegyverzete

70. organogram

A „PIROS” harckocsiszakasz szervezete

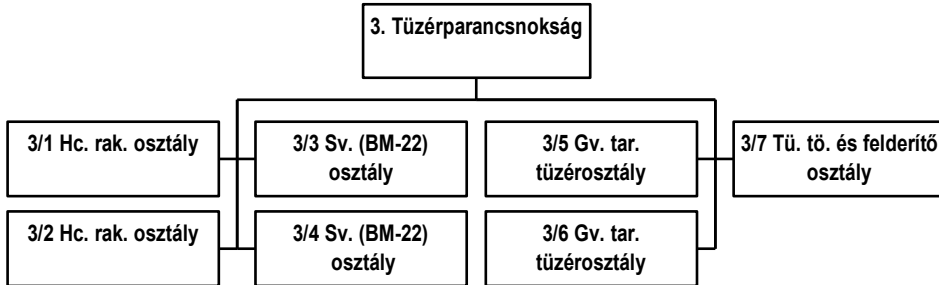
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a hk.-szakaszok létszáma mintegy 9–12 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- Közepes/könnyű hk. / 3 db.

3.2.8. A „PIROS” fél egységszintű tüzérségének szervezete

3.2.8.1. A 3. „PIROS” tüzérparancsnokság szervezete, fegyverzete

71. organogram

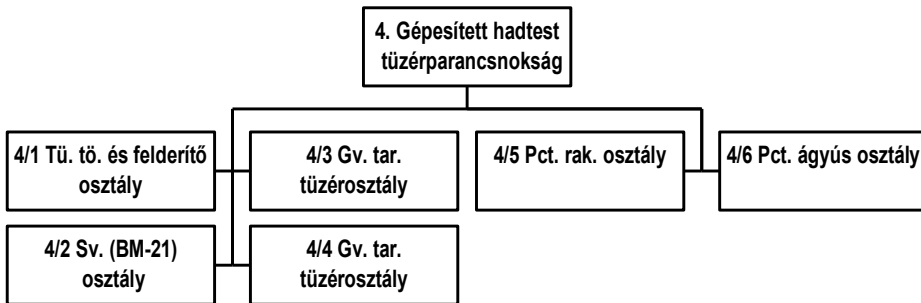
A „PIROS” hadsereg közvetlen tüzérparancsnokságának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 3. TÜP létszáma mintegy 2 ezer fő (7 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- R-70 FROG hc.-i rak. / 12 db;
- BM-22 220 mm sorozatvető / 36 db;
- 152 mm gv. á.-tarack / 48 db;
- BTR-D m / 5 db.

3.2.8.2. A 4. „PIROS” gépesített hadtest tüzérparancsnokságának szervezete, fegyverzete

72. organogram

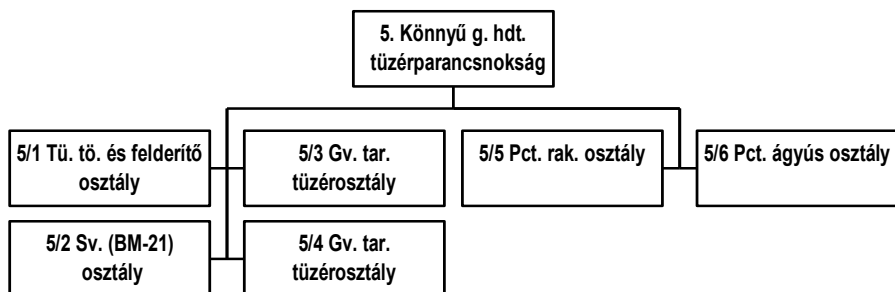
A „PIROS” gépesített hadtest közvetlen tüzérparancsnokságának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 4. TÜP létszáma mintegy 1600 fő (6 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- BM-21 122 mm sorozatvető / 18 db;
- MT-12 100 mm pct. á. / 12 db;
- 152 mm gv. á.-tarack / 48 db;
- AT-5 pct. rak. / 12 db.

3.2.8.3. Az 5. „PIROS” könnyű gépesített hadtest tüzérparancsnokságának szervezete, fegyverzete

73. organogram

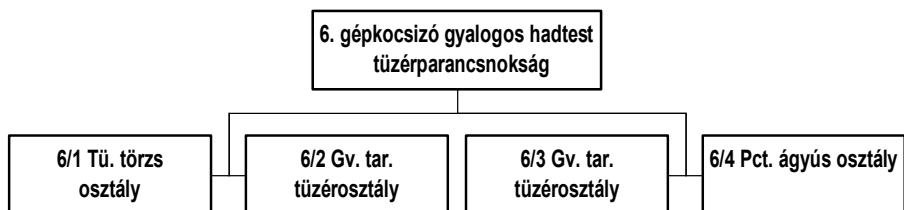
A „PIROS” könnyű gépesített hadtest közvetlen tüzérparancsnokságának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: az 5. TüP létszáma mintegy 1600 fő (6 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db;
- MT–12 100 mm pct. á. / 12 db;
- 105 mm gv. á.-tarack / 48 db;
- AT–5 pct. rak. / 12 db.

3.2.8.4. A 6. „PIROS” gépkocsizó gyalogos hadtest tüzérparancsnokságának szervezete, fegyverzete

74. organogram

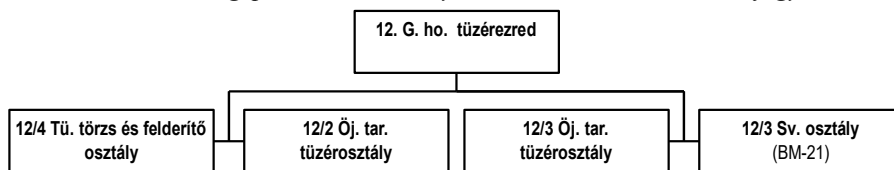
A „PIROS” gépkocsizó gyalogos hadtest közvetlen tüzérparancsnokságának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 6. TüP létszáma mintegy 1200 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 105 mm gv. á.-tarack / 48 db;
- MT–12 100 mm pct. á. / 12 db.

3.2.8.5. A 12. „PIROS” gépesített hadosztály tűzérezredének szervezete, fegyverzete

75. organogram

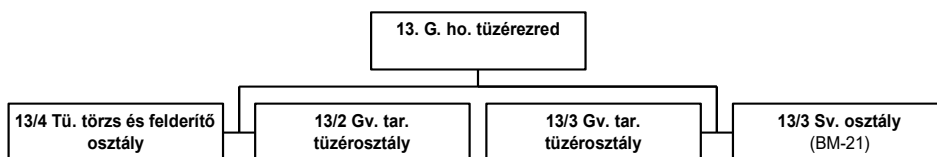
A „PIROS” gépesített hadosztály közvetlen tűzérezredének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 12. tü.-e létszáma mintegy 1200 fő (4 tü.-o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 122 mm öj. tarack / 48 db;
- BM–22 220 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.8.6. A 13. „PIROS” könnyű gépesített hadosztály tűzérezredének szervezete, fegyverzete

76. organogram

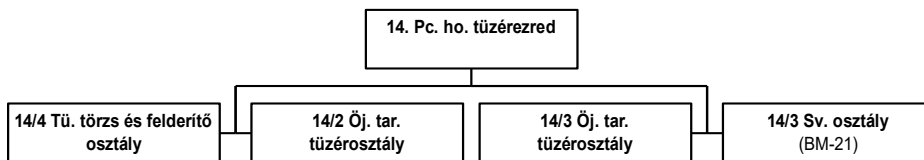
A „PIROS” könnyű gépesített hadosztály közvetlen tűzérezredének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 13. tü. e. létszáma mintegy 1400 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 105 mm gv. tarack / 48 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.8.7. A 14. „PIROS” páncélos hadosztály tűzérezredének szervezete, fegyverzete

77. organogram

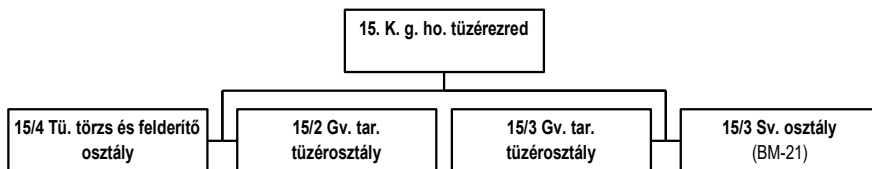
A „PIROS” páncélos hadosztály közvetlen tűzérezredének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 14. tü. e. létszáma mintegy 1200 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 122 mm öj. tarack / 48 db;
- BM–22 220 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.8.8. A 15. „PIROS” könnyű gépesített hadosztály tüzérezredének szervezete, fegyverzete

78. organogram

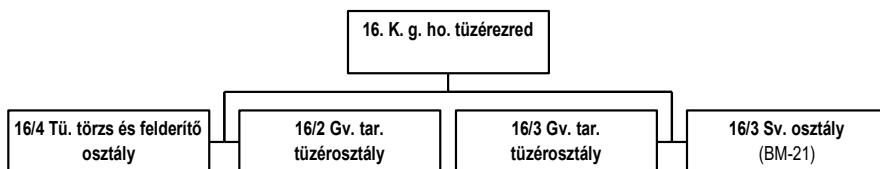
A „PIROS” könnyű gépesített hadosztály közvetlen tüzérezredének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 15. tü. e. létszáma mintegy 1300 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 105 mm gv. tarack / 48 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db;

3.2.8.9. A 16. „PIROS” könnyű gépesített hadosztály tüzérezredének szervezete, fegyverzete

79. organogram

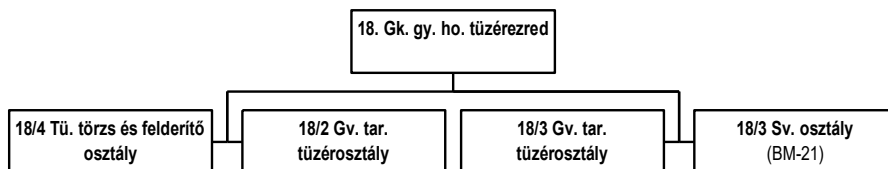
A „PIROS” könnyű gépesített hadosztály közvetlen tüzérezredének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 16. tü. e. létszáma mintegy 1300 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 105 mm gv. tarack / 48 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.8.10. A 18. „PIROS” gépkocsizó gyalogos hadosztály tüzérezredének szervezete, fegyverzete

80. organogram

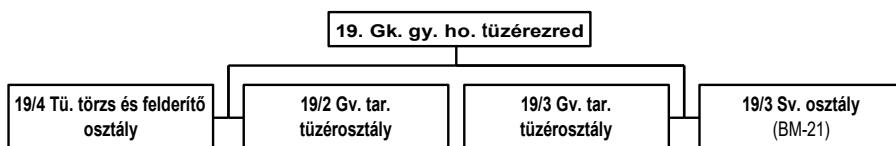
A „PIROS” gépkocsizó gyalogos hadosztály közvetlen tüzérezredének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 18. tü. e. létszáma mintegy 1300 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 105 mm gv. tarack / 48 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.8.11. A 19. „PIROS” gépkocsizó gyalogos hadosztály tűzérezdének szervezete, fegyverzete

81. organogram

A „PIROS” gépkocsizó gyalogos hadosztály közvetlen tűzérezdének szervezete

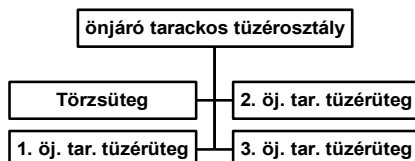
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a 19. tü. e. létszáma mintegy 1300 fő (4 tü. o.). Főbb haditechnikai eszközei:

- 105 mm gv. tarack / 48 db;
- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.9. A „PIROS” fél alegység szintű tűzérségének szervezete

3.2.9.1. A „PIROS” önjáró tarackos tűzérosztály szervezete, fegyverzete

82. organogram

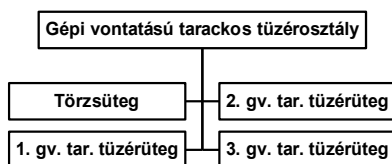
A „PIROS” önjáró tarackos tűzérosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a öj. tar. tü. osztály létszáma mintegy 400 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- 152/122 mm öj. tarack / 24 db.

3.2.9.2. A „PIROS” gépi vontatású tarackos tűzérosztály szervezete, fegyverzete

83. organogram

A „PIROS” gépi vontatású tarackos tűzérosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a gv. tar. tü. osztály létszáma mintegy 500 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- 152/122/105 mm gv. tarack / 24 db.

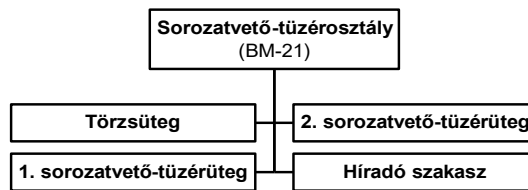
3. kép

105 mm-es tarack

Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/M3_howitzer (A letöltés ideje: 2014. 05. 30.)

3.2.9.3. A „PIROS” sorozatvető-tüzérsztyály szervezete, fegyverzete

BM–21

84. organogram

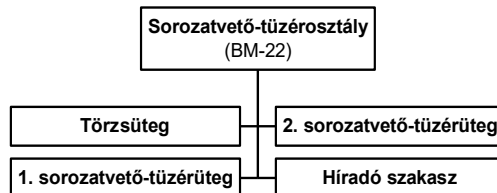
A „PIROS” sorozatvető-tüzérsztyály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a sorozatvető-tüzérsztyály létszáma mintegy 300 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BM–21 122 mm sorozatvető / 18 db.

BM–22

85. organogram

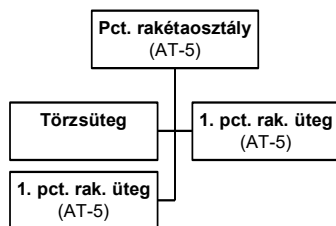
A „PIROS” sorozatvető-tüzérsztyály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a sorozatvető-tüzérsztyály létszáma mintegy 300 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- BM–22 220 mm sorozatvető / 18 db.

3.2.9.4. A „PIROS” páncéltörőrakéta-osztály (AT-5) szervezete, fegyverzete

86. organogram

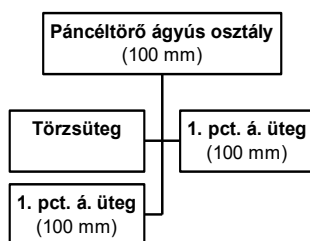
A „PIROS” páncéltörőrakéta-osztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a páncéltörőrakéta-osztály létszáma mintegy 90 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- AT-5 9P148 w (BRDM-2) / 12 db.

3.2.9.5. A 100 mm-es „PIROS” páncéltörő ágyús osztály szervezete, fegyverzete

87. organogram

A „PIROS” páncéltörő ágyús osztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a páncéltörő ágyús osztály létszáma mintegy 160 fő. Főbb haditechnikai eszközei:

- MT-12 100 mm pct. á. / 12 db.

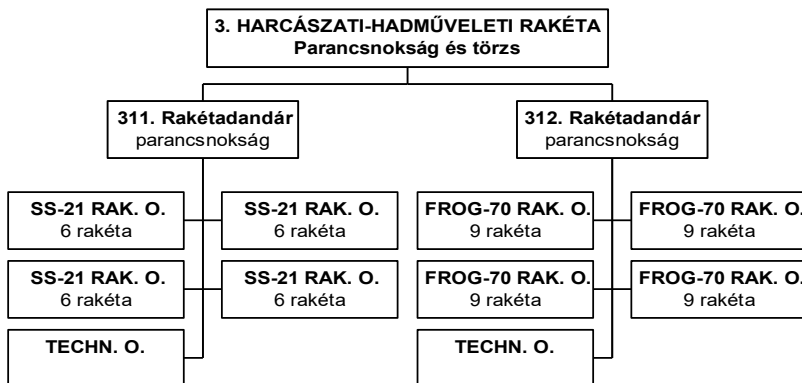
4. kép

MT-12 100 mm pct. ágyú

Forrás: <http://btr40.tripod.com/mt-1b/id13.html> (A letöltés ideje: 2014. 05. 05.)

3.2.10. A „PIROS” fél rakétatüzérsége

3.2.10.1. A „PIROS” harcászati-hadműveleti rakéta-tüzérparancsnokság szervezete, fegyverzete

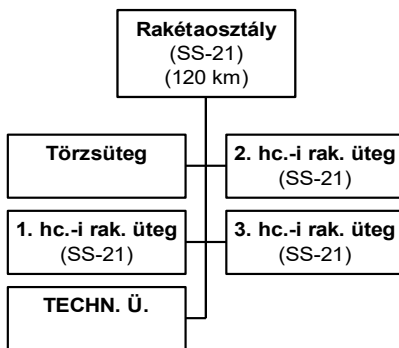

88. organogram

A „PIROS” hadsereg rakétatüzérségének szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

A „PIROS” rakétaosztály (SS–21) szervezete, fegyverzete

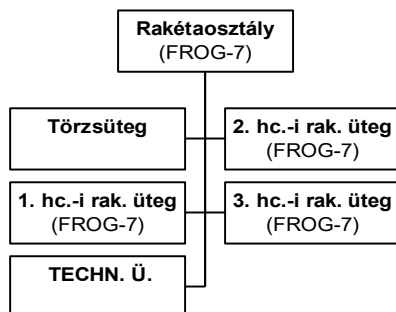
89. organogram

A „PIROS” rakétaosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: Scarab B 120 km hatótávolság / 6 eszköz.

A „PIROS” rakétaosztály (FROG-7) szervezete, fegyverzete

90. organogram

A „PIROS” rakétaosztály szervezete

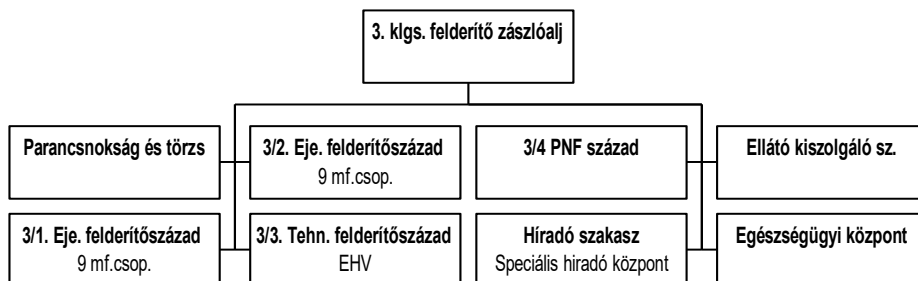
Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: Scarab A 70 km-es hatótávolság / 9 eszköz.

3.2.11. A „PIROS” fél műveleti támogató erői

3.2.11.1. 0.0.0.31 A „PIROS” fél harcászati-hadműveleti szintű, katonai felderítőerői

A „PIROS” hadsereg közvetlen klgs. felderítő-zászlóaljának szervezete, fegyverzete

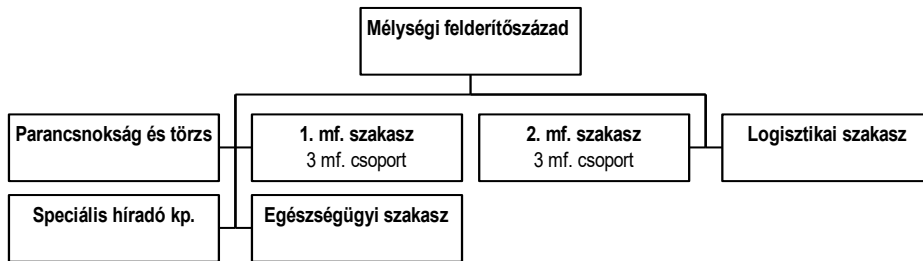
91. organogram

A „PIROS” hadsereg közvetlen klgs. felderítő zászlóaljának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a zászlóalj teljes állománya mintegy 3–400 fő, alapvető harci-technikai eszközei 20 db harcjármű, 10 db páncélozott szállító harcjármű, 6 db EHV-jármű és 52 db egyéb technikai eszköz, illetve gépjármű.

A „PIROS” hadtest közvetlen mélységi felderítőszázadának szervezete, fegyverzete

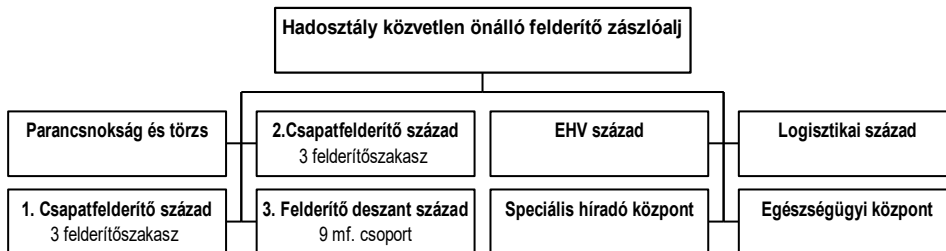
92. organogram

A „PIROS” hadtest közvetlen mélységi felderítőszázadának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a század teljes állománya mintegy 150 fő, alapvető harci-technikai eszközei: 10 db harcjármű, 15 db egyéb technikai eszköz, illetve gépjármű.

A „PIROS” hadosztály közvetlen felderítő zászlóaljának szervezete, fegyverzete

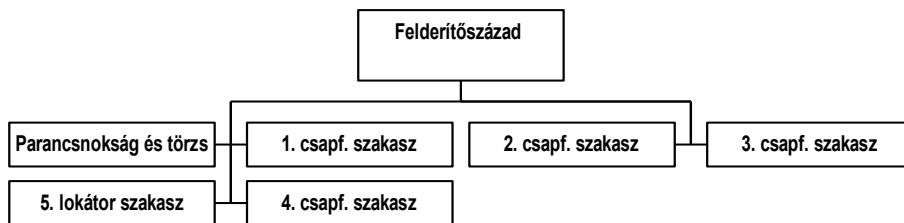
93. organogram

A „PIROS” hadosztály közv. felderítő zászlóaljának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a zászlóalj teljes állománya mintegy 5–600 fő, alapvető harci-technikai eszközei: 20 db felderítő harcjármű, 10 db (eje.) páncélozott harcjármű, 15 db EHV-jármű és 52 db egyéb technikai eszköz, illetve gépjármű.

A „PIROS” dandár közvetlen felderítőszázadának szervezete, fegyverzete

94. organogram

A „PIROS” dandár közvetlen felderítőszázadának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a század teljes állománya mintegy 150 fő, alapvető harci-technikai eszközei: 13 db felderítő harcjármű, 4 klt. mozgó földicél-felderítő lokátorállomás és 6 db egyéb technikai eszköz, illetve gépjármű.

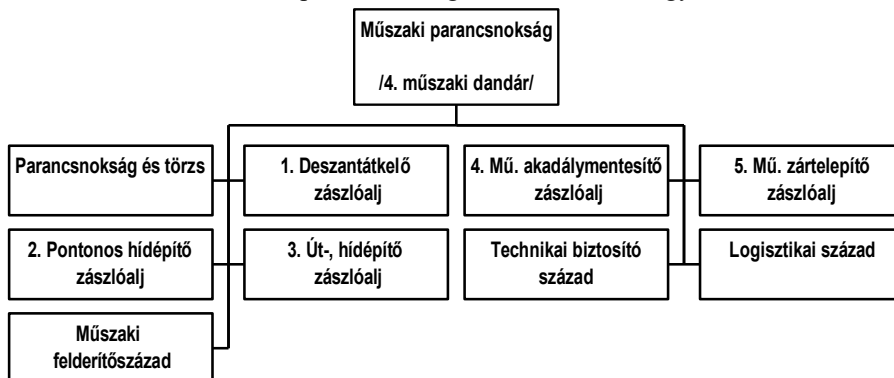
5. kép

Telepített PSZNR-5 mozgó földicél-felderítő lokátor

Forrás: http://img.index.hu/imgfrm/7/4/2/6/THM_0003847426.jpg (A letöltés ideje: 2014. 05. 05.)

3.2.11.2. A „PIROS” fél harcászati-hadműveleti szintű műszaki erői

A „PIROS” hadtest műszaki parancsnokságának szervezete, fegyverzete

95. organogram

A „PIROS” hadtest műszaki parancsnokságának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a dandár alapvető haditechnikai eszközei:

- 4 db BRDM–2 típusú páncélozott parancsnoki jármű;
- 6 db BTR–60 típusú páncélozott szállító harcjármű;
- 126 db különböző típusú tehergépjármű;
- 6 db páncélozott felderítő jármű;
- 5 készlet TMM típusú nehézhid-rakó felszerelés KrAZ–255B típusú gépkocsin szállítva, készletenként 4 db ollós szerkezetű nyompályás hídlem (1 db gépkocsi 1 db hídlemet képes szállítani);
- 14 db MTU vagy MT–55 típusú hidvető harckocsi;
- 1 készlet PMP típusú szalahíd KrAZ–255B típusú gépkocsin szállítva, a teljes készlet 32 db;
- 15 db BMK–150 típusú tolohajó;
- 24 db GSP–55 típusú láncfalpas önjáró komp;
- 28 db PTS-M vagy K–61 típusú láncfalpas úszó gépkocsi;
- 12 db BTM láncfalpas árokásó vagy MDK–2 típusú láncfalpas fedezékásó gép;
- 15 db BAT vagy BAT-M típusú láncfalpas buldózer, illetve PKT típusú gumikerekes buldózer;
- 13 db PMR–3 vagy GMZ típusú aknatelepítő felszerelés;
- 6 db IMR típusú páncélozott műszaki vontató;
- 3 db BTR–50PK aknamentesítő jármű.

A „PIROS” hadosztály közvetlen műszaki zászlóaljának szervezete, fegyverzete

96. organogram

A „PIROS” hadosztály közvetlen műszaki zászlóaljának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a zászlóalj alapvető haditechnikai eszközei:

- 4 db BRDM–2 típusú páncélozott parancsnoki jármű;
- 12 db különböző típusú tehergépjármű;
- 3 db IMR típusú páncélozott műszaki vontató;
- 3 db páncélozott felderítő jármű;
- 40 db GSP–55 típusú láncfalpas önjáró komp;
- 36 db PTS-M vagy K–61 típusú láncfalpas úszó gépkocsi (LUG);
- 3 db BTM láncfalpas árokásó vagy MDK–2 típusú láncfalpas fedezékásó gép;
- 3 db BAT vagy BAT-M típusú láncfalpas buldózer, illetve PKT típusú gumikerekes buldózer.

A „PIROS” dandár közvetlen műszaki századának szervezete, fegyverzete

97. organogram

A „PIROS” dandár közvetlen műszaki századának szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a század alapvető haditechnikai eszközei:

- 1-1 db BAT vagy BAT-M típusú lánctalpas buldózer, illetve PKT típusú gumikerekes buldózer;
- 3 db PMR–3 vagy GMZ típusú aknatelepítő felszerelés;
- 1 készlet TMM típusú nehézhidrakó felszerelés KRAZ–255B típusú gépkocsin szállítva, készletenként 4 db ollós szerkezetű nyompályás hídelem (1 db gépkocsi 1 db hídelemet képes szállítani).

3.3. Légvédelmi és repülőcsapatok

3.3.1. A légvédelmi kötelékek szervezete

3.3.1.1. A „PIROS” légvédelmi rakétadandár szervezete, fegyverzete

98. organogram

A „PIROS” légvédelmi rakétaezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a légvédelmi rakétaezred rendszeresített főbb eszközei: 36 db SA–4 Ganef légvédelmi rakéta.

3.3.1.2. A „PIROS” légvédelmi tüzérezred szervezete, fegyverzete

99. organogram

A „PIROS” légvédelmi rakétaezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Megjegyzés: a légvédelmi tüzérezred rendszeresített főbb eszközei: 36 db SZ–60 57 mm-es légvédelmi gépágyú.

a)

b)

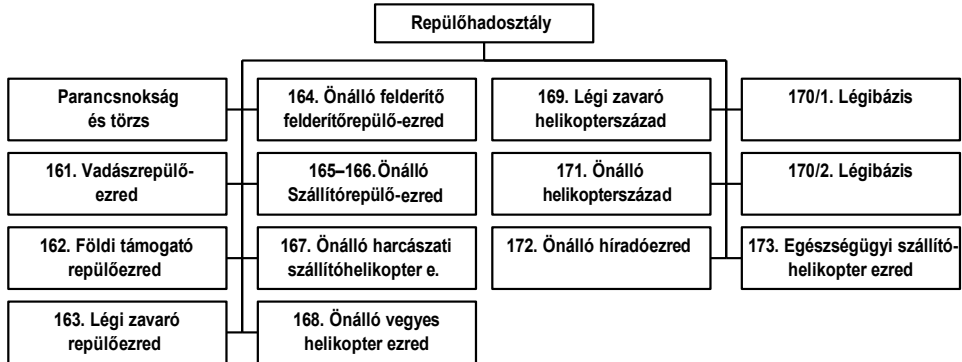
6. kép

a) SZ–60 légvédelmi gépágyú; b) kép: SA–4 légvédelmi rakéta

Forrás: a) http://m.cdn.blog.hu/le/legiero/image/Kulfoldi_legierok/Roman/13jul_Aranyosgyeres_100/130720-21_Aranyosgyeres_7.jpg (A letöltés ideje: 2014. 05. 05.); b) <http://kameraalta.blog.hu/2011/11/25/krug-sa-4-ganef> (A letöltés ideje: 2014. 05. 05.)

3.3.2. A repülőkötelékek szervezete

3.3.2.1. A „PIROS” repülőhadosztály szervezete, fegyverzete

100. organogram

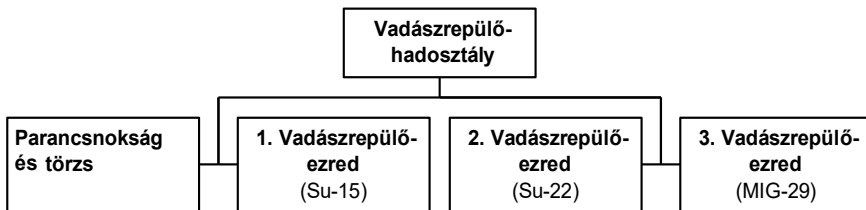
A „PIROS” repülőhadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Főbb eszközök:

- Szu–15 elfogó vadászpilótógép / 35 db;
- Szu–22 vadászpilótógép / 35 db;
- MiG–25 elfogó vadászpilótógép / 35;
- Szu–24 nagytáv. csap.-mérő és lef. rep. / 35 db;
- Szu–25 közvetlen légi támogató rep. / 35 db;
- Szu–27 vadász- és vadászbombázó rep. / 35 db;
- MiG–27 közv. tám. vb. repülőgép / 35 db;
- Szu–24 rep. felderítési feladatokra / 14 db;
- Szu–25 EA; Yak–28 EA típ. zav.rep. / 14 db;
- An–12 típusú szállító repülőgép / 18 db;
- An–24 típusú szállító repülőgép / 18 db;
- An–26 vagy An–32 szállító rep. / 18 db;
- An–22 szállító repülőgép / 10 db;
- An–70 szállító repülőgép / 10 db;
- Mi–6, Mi–26 szállítóhelikopter / 26 db;
- Mi–8 T, Mi–8 MT szállítóhel. / 36 db;
- Mi–8 SMV/HIP J zavaró hel. / 3 db;
- Mi–8 PPA/HIP K hel. / 3 db;
- Mi–8 VKP légi-vezetési pont hel. / 4 db;
- Mi–8 T, Mi–8 MT seb. száll.-hel. / 15 db;
- Mi–24 R VSF helikopter / 2 db;
- Mi–24 K légi. feld. fényk. hel. / 2 db.

3.3.2.2. A „PIROS” vadászpilóta-hadosztály szervezete, fegyverzete

101. organogram

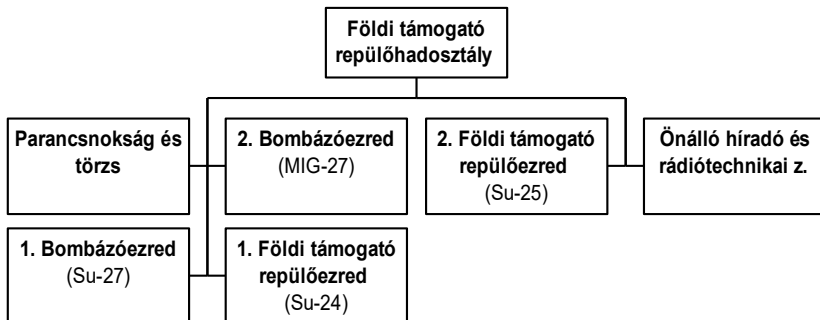
A „PIROS” vadászpilóta-hadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Főbb eszközök:

- Szu-15 elfogó vadászpilóta-gép / 35 db;
- Szu-22 vadászpilóta-gép / 35 db;
- MiG-29 elfogó vadászpilóta-gép / 35 db.

3.3.2.3. A „PIROS” földi támogató repülőhadosztály szervezete, fegyverzete

102. organogram

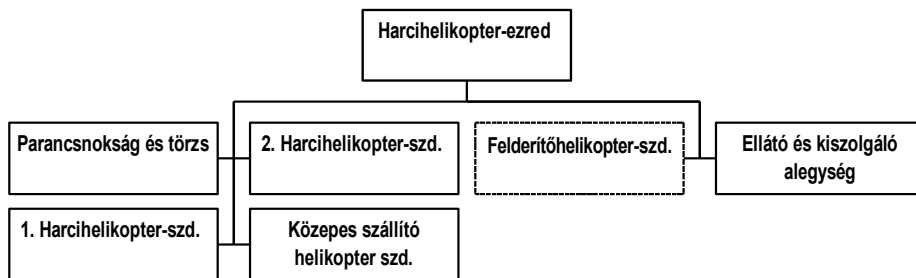
A „PIROS” földi támogató repülőhadosztály szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Főbb eszközök:

- MiG-27 elfogó vadászpilóta-gép / 35 db;
- Szu-27 vadászpilóta-gép / 35 db;
- MiG-29 elfogó vadászpilóta-gép / 35 db;
- Szu-25 vadászpilóta-gép / 35 db;
- Szu-24 vadászpilóta-gép / 35 db.

3.3.2.4. A „PIROS” harcihelikopter-ezred szervezete, fegyverzete

103. organogram

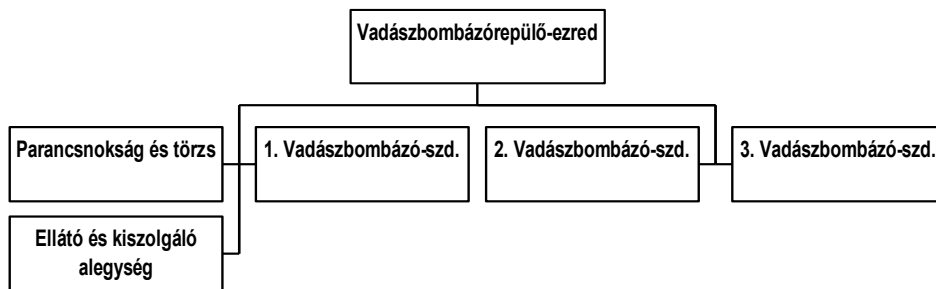
A „PIROS” harcihelikopter-ezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Főbb eszközök:

- Mi-24 HIND vagy Ka-50 HOKUM típusú harci helikopter / 38 db;
- Mi-8MT (Mi-17) HIP H típusú közepes szállítóhelikopter / 20 db;
- Mi-24R/HIND G1 típusú vegyi, sugárfelderítő helikopter / 6 db;
- Mi-24K/HIND G2 típusú légifelderítő helikopter / 6 db.

3.3.2.5. A „PIROS” vadászbombázórepülő-ezred

104. organogram

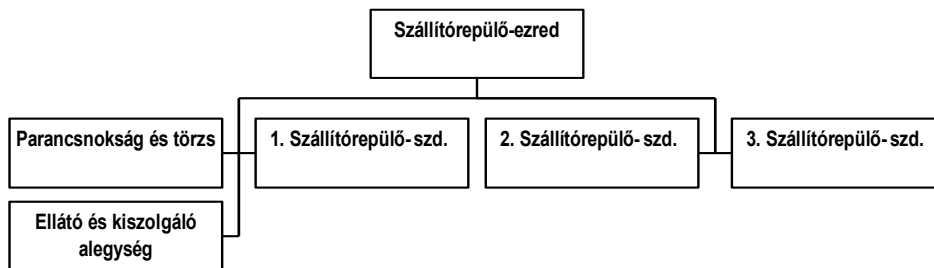
A „PIROS” vadászbombázórepülő-ezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Főbb eszközök:

- MiG-21 vadászbombázó repülőgép / 15 db;
- Szu-22 vadászbombázó repülőgép / 15 db;
- Szu-25 vadászbombázó repülőgép / 15 db;

3.3.2.6. A „PIROS” szállítórepülő-ezred

105. organogram

A „PIROS” szállítórepülő-ezred szervezete

Forrás: a szerző szerkesztése

Főbb eszközök:

- An–26 Curl szállító repülőgép / 16 db;
- An–2 Colt szállító repülőgép / 16 db;
- Il–18 Coot szállító repülőgép / 16 db.

3.4. A megnevezések és a gyakorló hadrendi számozás rendszere

A „PIROS” szárazföldi hadsereg és a neki alárendelt hadtestek hadrendi számai egyjegyű arab számok. A hadsereg számozásának mindig kisebb számnak kell lennie, mint az alárendelt hadtestek számozása (például 3. hds., 4., 5., 6. g. hdt.). A hadsereg közvetlen kötelékei felveszik az előjáró kötelék számát (például 4. hds., 4. tü. parancsnokság, 4. hds. közv. feld. zászlóalj, 4. logisztikai parancsnokság).

A gépesített hadtestek számozásakor a legkisebb hadrendi szám a 4. lehet. A hadtest közvetlen kötelékei felveszik az előjáró kötelék számát (például 5. g. hdt., 5. ve. tü. dd., 5. hdt. közv. feld. zászlóalj). A hadtestek alárendeltségébe tartozó hadosztályok számozását úgy kell kialakítani, hogy az alárendelt hadosztályok kezdő száma megegyezik a hadtest hadrendi számozásának háromszorosával (például 4. g. hdt. / 12., 13. g. ho., 14. pc. ho.). Gyakorlás során az ismétlődő számozás miatt a hadtestek alárendeltségébe, 2 g. ho. + 1 pc. ho. rendszerbe célszerű a hadosztályokat szervezni.

A gépesített hadosztályok számozásakor a legkisebb hadrendi szám a 10. lehet. A hadosztály közvetlen kötelékei felveszik az előjáró kötelék számát (például 12. g. ho., 12. ve. tü. e., 12. ho. közv. feld. zászlóalj). Ha több azonos jellegű kötelék van belőlük, akkor a kötelék hadrendi száma 12/1. ve. tü. e., 12/2. ve. tü. e.). A hadosztályok alárendeltségébe tartozó dandárok számozását úgy kell kialakítani, hogy az alárendelt dandárok kezdő száma megegyezik a hadtest hadrendi számozásának háromszorosával (például 12. g. ho. / 36., 37. g. dd., 38. pc. dd.). Gyakorlások során az ismétlődő számozás elkerülése érdekében a hadosztályok alárendeltségébe, 2 g. dd. + 1 pc. dd. rendszerbe célszerű a hadosztályokat szervezni.

A dandárok számozása esetében a dandár közvetlen kötelékei felveszik az előjáró kötelék számát (például 36. g. dd. / 36. feld. szd., 36. öj. lé. rak.-ü.). A dandár kötelékébe tartozó zászlóaljkat (a tüzérosztály is!) háromjegyű számmal kell megjelölni úgy, hogy az első két számjegy megegyezzen a dandár számozásával (például 36. g. dd. / 361., 362., 363. g. z., 364. pc. z., 364. öj. tü. o.).

A kötelékben lévő zászlóaljok esetében a manőverszázadokat arab számokkal, „perezve” számozzuk (például 361/1. g. szd., 361/2. g. szd., 361/3. g. szd.). A zászlóalj közvetlen alegységei felveszik az előjáró alegység számát (például 361. feld. sz., 361. lé. rak. sz., 361. öj. av. ü.). Századok vonatkozásában a manőverszakaszokat arab számokkal, „perezve” számozzuk (például 361/1/1. g. sz., 361/1/2. g. sz.).

4. A „PIROS” haderő harcászati-hadműveleti szintű alkalmazási elvei, műveleti eljárásai

Ez a fejezet a „PIROS” fél (katonai) vezetőinek a háborúra vonatkozó nézeteit, a hadviselésről, a fegyveres küzdelemről, valamint a haderőnemek felépítéséről, azok jellemzőiről szóló tételeit foglalja össze. A fejezet foglalkozik a „PIROS” fél harci alkalmazásának alapjaival, a szárazföldi csapatok fegyvernemeinek és szakcsapatainak feladataival, valamint a csapatok sajátos feladataival.

Mindezen ismeretek segítséget nyújthatnak számunkra ahhoz, hogy egyes beállított helyzetekben modellezni tudjuk a „PIROS” fél lehetőségeit, várható tevékenységének jellegét.

4.1. A háború (a fegyveres küzdelem) szintjei és formái

A „PIROS” fél katonai szakértői szerint az elérendő céloktól, a katonai műveletek eredményétől, a végrehajtó kötelék nagyságától, a vezetési szinttől függően a háború (a fegyveres küzdelem) hadászati (stratégiai), hadműveleti és harcászati szinteken zajlik. Ezek a szintek keretet adnak a műveletek megtervezéséhez, előkészítéséhez és végrehajtásához, levezethetővé teszik a katonai műveletek összefüggéseit.¹

A fent említett szintek a nem háborús műveletekre is érvényesek azzal a kiegészítéssel, hogy az egyes szintek közötti éles határvonal kijelölése legtöbb esetben értelmét veszíti.

*Hadászati szinten*² a fegyveres erőket egy átfogó politikai elgondolás keretében – diplomáciai, gazdasági és egyéb lépésekkel összhangban – alkalmazzák abból a célból, hogy teljesítsék az ország vagy a szövetség stratégiai célkitűzéseit. A hadászat hatóköre az egész világra és hosszú távon a jövőre is kiterjed. A fegyveres erő tevékenységét a nemzeti vezérkar vagy magasabb szintű szövetségi parancsnokság irányítja.

*Hadműveleti szinten*³ a fegyveres erők részeit alkalmazzák annak érdekében, hogy – a kijelölt felelősségi körzeten belül – azok tevékenysége – hadműveletek, ütközetek, harcok

¹ Az elérendő céloktól, a katonai műveletek eredményétől, rendszerint a végrehajtó kötelék nagyságától és a tevékenységet vezető szervtől függően a háború (a fegyveres küzdelem) hadászati, hadműveleti és harcászati szinteken zajlik. Ezek a szintek keretet adnak a háborús cselekmények előkészítéséhez és végrehajtásához, lehetővé teszik a katonai műveletek összefüggéseit, valamint a háború céljai és a különböző szintű műveletek közötti összefüggéseket.

² A hadászat a fegyveres küzdelem egészével, illetve ezen belül a haderőnemek alkalmazásával kapcsolatos elvek, tételek feltárásával, míg a harcászat elmélete az alegységek, egységek és harcászati magasabbegységek harcának vizsgálatával foglalkozik.

³ A hadművelet a haderőnemek, a fegyvernemek, cél, feladat, hely és idő szerint összehangolt ütközeteinek, harcainak és csapásainak összessége, amelyeket egyidejűleg vagy egymás után, egységes elgondolás és terv alapján hadműveleti és hadműveleti-harcászati feladatok megoldása érdekében az ország meghatározott területén, adott idő alatt hajtanak végre. A fegyveres erők ezen a szinten a tervezéssel, a szervezettel, továbbá hadjáratokkal és jelentősebb hadműveletekkel érik el a hadászati célkitűzéseket.

és egyéb műveletek – révén teljesítsék a stratégiai vagy a hadműveleti célkitűzéseket. A hadműveleti szint alkotja a kapcsolatot a hadászati cél és az erők harcászati alkalmazása között. A tevékenységben részt vevő csapatokat rendszerint hadműveleti szintű parancsnokság irányítja.

Harcászati szinten a haderő harcászati magasabbegységei, egységei és alegységei folytatnak harctevékenységeket, vívnak ütközeteket, harcokat, illetve hajtanak végre egyéb műveleteket, harcászati célok elérése érdekében. A harcászati szint sikerei vagy kudarcai alapvetően befolyásolják a hadműveleti szintű tevékenységek feltételeit, eredményességét. A harctevékenységeket az adott kötelék parancsnoka készíti elő és vezeti.

A fegyveres küzdelem szintjeitől elválaszthatatlanok a katonai műveletek formái, azaz mindazon tevékenységek, amelyeken keresztül teljesíthetők a célkitűzések.

4.1.1. A katonai műveletek formái

1. *A hadászati művelet* az összhaderőnemi erők fegyveres küzdelme, amely egy vagy több hadműveletből, felső szintű támogatásból és a vezetés, irányítás megvalósításából áll.
2. *A hadművelet* a haderőnemek csapatai cél, feladat, hely és idő szerint összehangolt ütközeteinek, harcainak, a hadműveleti támogatás, a harccal kapcsolatos tevékenységek, valamint a hadműveleti vezetés és irányítás összessége. A hadművelet tartalmát a hadműveleti cél, az összhaderőnemi művelet térbeni kiterjedése és időtartama, a hadműveletben részt vevő erők és eszközök mennyisége és minősége, az összhaderőnemi művelet fajtája, rendje és vezetése, a kitűzött, illetve az elért eredmények határozzák meg.

Hadműveletet folytathatnak:

- a szárazföldi csapatok hadtestei (hadműveleti magasabbegységei);
- a légi erők csapatai.

A hadművelet lehet:

- szintjétől függően: hadászati, hadműveleti;
- a részt vevő erők nagysága szerint: a hadtest, illetve a hadműveleti magasabbegység hadművelete;
- típusától függően: szárazföldi és légvédelmi hadművelet.

Végrehajtható egy vagy két haderőnem csapatai által.

3. *Az ütközet* a hadművelet része, azon legfontosabb harcok összessége, amelyeket a kijelölt csapatok a hadműveleti feladat teljesítése érdekében hajtanak végre.

4. *A harc*⁴ a fegyveres küzdelem alapvető formája, a szemben álló felek harcászati magasabbegységeinek, egységeinek és alegységeinek szervezett összecsapása. Célja minden esetben azonos: az ellenség csoportosításának szétzúzása, megsemmisítése, továbbá fontos körzetek, terepszakaszok, objektumok megtartása vagy birtokbavétele.

A harc fogalmából és céljából következik, hogy sikere alapvetően kétirányú tevékenységgel valósítható meg: egyrészt a szemben álló fél erőinek és eszközeinek harcképtelenné tételével, megsemmisítésével, másrészt saját csapatoknak az ellenség csapásaival, ráhatásával szembeni megóvásával, megőrzésével, a feladatok megoldásához szükséges speciális képességek folyamatos fenntartásával.

A „PIROS” fél katonai szakértői szerint vitathatatlan, hogy ez a két tevékenység egymástól elválaszthatatlan egységben valósul meg, hiszen az erők és eszközök megóvásának leghatékonyabb módja az ellenség harcképtelenné tétele, megsemmisítése. Ahhoz, hogy ez a cél megvalósítható legyen, mindent el kell követni a saját erők és eszközök megőrzése, képességeik fenntartása érdekében.

A harc lényege tehát a megsemmisítés és a megóvás, ezek egységben való érvényesülése. Ezek a harc olyan meghatározó ismérvei, amelyek minden más tevékenységtől megkülönböztetik. Ilyeténképpen a csapatok tevékenysége csak akkor és addig harc, amikor és ameddig e két törekvés érvényesül. Ezen az alapon lehet megkülönböztetni a harcot a csapatok más tevékenységétől, ami nem új dolog, így volt ez a múltban is.

4.2. A katonai műveletek elvei

Ahhoz, hogy a hadművelet sikeres legyen, bizonyos alapelveket be kell tartani, amelyek a következők:

4.2.1. A világos és elérhető cél meghatározásának elve

Minden hadműveletnek világosan meghatározott, döntő jelentőségű és elérhető célra kell irányulnia. e célnak kell közvetlenül és viszonylag gyorsan elősegítenie a hadászati végső célt, valamint e cél határozza meg a harcászati tervek alapját. A hadművelet céljának minden esetben tisztának kell lennie, és úgy célszerű megválasztani (meghatározni), hogy az erők és eszközök aránytalan vesztesége nélkül végrehajtható legyen.

⁴ A harc a fegyveres küzdelem alapvető formája, a küzdő felek fegyvernemi egységeinek és alegységeinek szervezett összecsapása. Célja az ellenség megsemmisítése, csoportosításának szétzúzása, továbbá fontos körzetek, körletek, terepszakaszok, objektumok megtartása vagy birtokbavétele. Harcban az ellenség szétverése és a kitűzött cél elérése csak valamennyi fegyver összehangolt csapásaival, a csapatok aktív és határozott tevékenységével érhető el.

A harc tartalmát a cél, a hely és az idő szerint összehangolt csapások, a tűz és a manőverek, illetve a csapatok vezetése és az erők megóvása képezi. A harc lehet fegyvernemi, összefegyvernemi, haderőnemi és összhaderőnemi.

4.2.2. Az egységes vezetés és együttműködés elve

Ezen alapelv két részből tevődik össze: a vezetésből és az együttműködésből.

Az egységes vezetés azt jelenti, hogy egy adott hadművelet végrehajtására rendelt erő egy felelős parancsnok vezetése alatt áll, aki rendelkezik mindazon jogkörökkel, ami ahhoz szükséges, hogy a hadművelet sikere érdekében a rendelkezésre álló erőket a leghatékonyabban alkalmazni tudja. Az egységes vezetés folyamatosságot, erőkoncentrációt, valamint az együttműködés magas szintű koordinálását követeli meg még abban az esetben is, ha az alkalmazásra kerülő erők egy része nem tartozik ugyanazon parancsnoki szinthez.

Az együttműködés a közös cél érdekében a feladatot végrehajtó különböző rendeltetésű szervezetnek – célok, feladatok, objektumok és a harctevékenység módja szerint – térben és időben összehangolt tevékenysége, egymás kölcsönös támogatása és segítése.

A jól szervezett és folyamatosan fenntartott együttműködés biztosítja a közös erőikifejtések megvalósítását, amelynek fontos elemei: a közös cél, a felelősségek egyértelmű elhatárolása, az erők összpontosítása, illetve harmonizálása.

4.2.3. Az erőikifejtés összpontosításának elve

Azt jelenti, hogy a hadműveleti szintű parancsnoknak az összes harci, harctámogató, harc-kiszolgáló és vezetési elemét összpontosítani kell a főerőkifejtés irányába, vagyis ott, ahol a legnagyobb sikert eléri. ezt azon pontok sorozata képezheti – az ellenség hadműveleti felépítésében –, amelyek pusztítása vagy zavarása lehetetlenné teszi az adott elem célkitűzésének elérését.

4.2.4. Az erők gazdaságos felhasználásának elve

Az erők és eszközök gazdaságos felhasználása a rendelkezésre álló szervezetszerű és megerősítő erők észszerű elosztását és alkalmazását jelenti a hadműveleti célok elérése érdekében. Ezen elv szorosan összefügg az erő-összpontosítás elvével, ugyanis bizonyos fokú kockázatvállalást jelent. A hadműveleti szintű parancsnoknak minden esetben célszerű vállalnia a kockázatot annak érdekében, hogy a fő csapás (főerőkifejtés) összpontosításának irányában megfelelően összpontosítani tudja erőit és eszközeit.

A „PIROS” fél szerint a hadműveleti szintű parancsnoknak célszerű – ezen elvből kiindulva – szem előtt tartania azt, hogy megelőzze, kimozdítsa vagy zavarja az ellenséget annak érdekében, hogy megállapítsa annak főerőkifejtését, döntő fontosságú körleteit, terepszakaszait (harctfelderítés; korlátozott célú támadás).

Az erők gazdaságos felhasználásának elve az erők és eszközök elosztásával kapcsolatban megköveteli a parancsnoktól, hogy ezeket úgy ossza el, hogy a fő csapás (főerőkifejtés) megvalósítását szolgálják, és képes legyen ennek kihasználására.

4.2.5. A rugalmasság elve

A rugalmasság elve kifejezi azt, hogy a hadműveleti tervek olyan rugalmasak legyenek, hogy lehetővé tegyék a nem várt eredményekre és megváltozott körülményekre való reagálást. Ennek érdekében az előljáró parancsnok szándékának megértése, rugalmas gondolkodás, gyors döntéshozatali képesség, jól szervezett híradás, valamint folyamatos együttműködés szükséges. A rugalmasság a fentiekén kívül megköveteli a csapatok mozgékonyágát és kellő gyorsaságát annak érdekében, hogy a döntő helyen és időben összpontosuljanak.

4.2.6. A kezdeményezés elve

A kezdeményezés nem más, mint a lehetőségek felismerése és megragadása, valamint a probléma megoldása. A parancsnokok számára korlátozott keretek között biztosítják a kezdeményezés szabadságát. Ez azt jelenti, hogy a hadműveleti szintű parancsnok az előljáró elgondolásának megfelelő mértékű szabadsággal rendelkezik, hogy felelősségi körzetén belül értelmezze, megtervezze és végrehajtsa valamennyi lépését annak érdekében, hogy megszerezze vagy megtartsa a kezdeményezést a hadászati célok elérése érdekében. A cselekvési szabadság biztosítása érdekében kritikus fontossággal bír a tartalékok bevetése, a különböző prioritások meghatározása, valamint a különböző, rendelkezésre álló erők kijelölése és alkalmazása egy-egy ütközet vagy tevékenység sikere érdekében.

A fenti alapelvek közül a „PIROS” fél katonai szakirodalmában különös figyelmet szentelnek az erőkifejtés összpontosítása, a gazdaságosság és a kezdeményezés alapelvének, amelyet különösen hadműveleti szinten hangsúlyoznak ki.

A katonai szakirodalom még olyan alapelveket is tárgyal, amelyek elsősorban harcászati szinten jelentősek. Ilyenek: a morális állapot fenntartása; a meglepetés; a biztonság; az egyszerűség.

4.3. Az összefegyvernemi harc⁵ erői és eszközei

A „PIROS” fél nézetei szerint a haderő haderőnemekből, fegyvernemekből és szakcsapatokból áll.

A *haderőnemek* az állam fegyveres erői, a haderő részei, amelyek képesek valamely földrajzilag meghatározható térségben, földön, levegőben vagy a tengereken önállóan vagy más haderőnemekkel együttműködve tevékenységet folytatni. Minden haderőnemnek sajátos, rá jellemző rendeltetése, feladatrendszere, szervezete, fegyverzete, felszerelése, harcászata, kiképzése és vezetése van.

⁵ Az összefegyvernemi harc a szárazföldi haderőnem fegyvernemi és szakcsapatainak egymással térben és időben összehangolt, egy közös cél érdekében együttműködve végrehajtott, egységes irányítás alatt tervezett, szervezett és vezetett tevékenysége.

Az összefegyvernemi harcot a szárazföldi haderőnem csapatai vívják – az összhaderőnem műveletek keretein belül – a légi erő valamennyi fegyvernemének és szakcsapatának egységeivel és alegységeivel, valamint a különleges műveleti alegységekkel együttműködve. Az összefegyvernemi harcot a benne részt vevő csapatok és tüzeszközök összehangolt erőkifejtésével, támogató erők és eszközök alkalmazásával vívják meg.

A *fegyvernemek* a haderőnemek alkotórészei, az adott haderőnemen belül sajátos szervezettel, fegyverzettel, felszereléssel, harcászattal, kiképzéssel és vezetéssel rendelkeznek az adott földrajzi térségben megoldandó feladataik végrehajtásához. A különböző fegyvernemek szoros együttműködésben tevékenykednek egymással a harc megvívása során. A fegyvernemek közé azok az egységek és alegységek tartoznak, amelyek harctevékenységet folytatnak, és közvetlenül részt vesznek az ellenség megsemmisítésében.

A *szakcsapatok* a különböző haderőnemek részei, és az adott haderőnemekhez tartozó fegyvernemek harcához biztosítják a szükséges feltételeket. Sajátos szervezetűk, felszerelésük és technikai eszközeik vannak, és speciális feladataik ellátásához szükséges szakkiképzésben részesülnek. A szakcsapatok közé sorolhatjuk azokat az egységeket, alegységeket, amelyeknek feladata a különböző fegyvernemek harc- és harccal kapcsolatos tevékenységeinek biztosítása, kiszolgálása, bár az egyes szakcsapatok bizonyos esetekben közvetlenül is részt vesznek a harccselekményekben, az ellenség pusztításában.

A „PIROS” fél *szárazföldi haderőnemét* tekinti a haderő legfontosabb haderőnemének, amely fő feladata az ellenség legfontosabb csoportosításainak szétzúzása, a kitűzött célokkal összhangban a kijelölt területek elfoglalása vagy megtartása. Véleményük szerint a szárazföldi csapatok képesek bármilyen hadszíntéren, hagyományos vagy akár tömegpusztító fegyverek alkalmazásának bonyolult viszonyai között is eredményes harctevékenységet folytatni.

4.3.1. A gépesített lövészcsoportok

A „PIROS” fél elvei szerint a gépesített gyalogság fő feladata támadásban az ellenség megközelítése, az élőerő és a technikai eszközök gyors megsemmisítése vagy az élőerő fogságba ejtése, a technikai eszközök zsákmányolása és a „szemben álló fél” területének elfoglalása.

7. kép

Lövészalegység menetoszlopa

Forrás: <https://encrypted-tbn3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQZxp3nhUbA6WQal2AWLpqN09MAf407-GIFCLGFDL6GpHLHGLkOO-A> (A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)

A szárazföldi összefegyvernemi harc viszonyai között a gépesített gyalogság általában páncélozott szállító vagy gyalogsági harcjárműveken, a harcokocsicsapatokkal szorosan együttműködve tevékenykedik. Abban az esetben, ha a terep vagy az ellenség akadályozza a páncélozott szállító vagy a gyalogsági harcjárművek mozgását, a harcjárműveken szállított gyalogság a harcjárműről leszállva, hagyományos módon, gyalog folytatja tovább a feladatát. A gépesített lövészcsoportok mozgékonyaságuk folytán képesek gyorsan szétbontakozni, felvenni a feladatok végrehajtásához szükséges harcrendet. Igen jó lehetőségekkel rendelkeznek a rombolt,

valamint szennyezett területek, terepszakaszok leküzdéséhez. Páncélozott járműveik el vannak látva atomvédelmi berendezésekkel, ezáltal személyi állományuk tömegpusztító fegyverek alkalmazása esetén is jelentős mértékben megőrizheti harcképességét.

4.3.2. A páncélos- (harckocsi-) csapatok

A „PIROS” fél katonai vezetői a páncéloscsapatokat tekintik a szárazföldi haderő legfőbb csapásmérő erejének. Ez a fegyvernem létszámát és technikai eszközeinek mennyiségét tekintve a gyalogság után a második legnagyobb fegyvernem a szárazföldi haderőn belül. A harckocsikat harckocsiszakaszokba, -századokba, -zászlóaljakra és páncélosdandárokba szervezik. Harckocsizászlóaljak találhatóak a gépesített lövészdandárok állományában is.

8. kép

A T-72 alegység menetoszlopa

Forrás: www.military-quotes.com/media/data/526/t72-several.JPG (A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)

A páncéloscsapatok a gépesített gyalogságnál is hatásosabban képesek kihasználni a különböző csapások eredményeit, folyamatosan nyomást tudnak gyakorolni az ellenségre, és támadó, valamint védelmi feladatokat egyaránt végre tudnak hajtani bármely év- vagy napszakban, bonyolult terep-, illetve időjárási viszonyok között is. A harckocsik egyesítik magukban a jelentős tüzerőt, az ellenség tüzével szembeni páncélvédelemet és a manőverek végrehajtásához szükséges mozgékonyt. Ennek következtében a páncéloscsapatok nagy csapásmérő erővel rendelkeznek, képesek arra, hogy gyorsan szétbontakozzanak, lendületesen rohamozzák, széttagolják és megsemmisítsék az ellenség csapatait, erőteljes tüzet vezessenek mind közvetlen irányzással, mind pedig fedett tüzelőállásokból. A páncéloscsapatok rövid idő alatt bevetethetők, illetve kivonhatók a harcból. Sikerral végezhetnek felderítést, fedezőbiztosítást és páncélelhárítást.

Nézeteik szerint tevékenységük akkor igazán hatásos, ha tömegesen alkalmazzák őket, mégpedig a fő irányban, nagy mélységű betörések végrehajtására, mozgékonyt megszemenő kihasználásával. Alkalmazásuk különösen előnyös támadásban, az elért sikerek továbbfejlesztésére, valamint az ellenség üldözése során.

Hagyományos fegyverek alkalmazásának viszonyaival számolva, támadó tevékenység esetén a „PIROS” fél egyes elkülönült nézeteket valló katonai szakértői a páncéloscsapatokat a második lépcsőben, a támadás sikerének kifejlesztésére tervezik alkalmazni.

Védelemben viszont elveik szerint a harckocsikat a gyalogság megerősítésére, továbbá ellenlökések és ellencsapások végrehajtására, valamint az ellenséges harckocsik elleni erős, mozgékony tartalékok képzésére célszerű használni.

A harckocsik sikeres alkalmazását elképzelhetetlennek tartják erős tüzérségi támogatás és az ellenség páncéltörő helikopterei elleni hatásos védelem, a gépesített gyalogság, valamint a légvédelmi tüzérség tevékenysége nélkül. Az ellenség hatékony páncélelhárítása esetén, korszerű páncéltörő eszközök, irányított páncéltörő rakéták és páncéltörő helikopterek alkalmazásának viszonyai között a páncéloscsapatok csak a gépesített gyalogsággal szorosan együttműködve vehetnek részt sikerrel az ellenség kiépített védelmének megtörésében.

Jól áttekinthető terepen és hevenyészett védelemre berendezkedett ellenség elleni támadásban a harckocsiknak a gyalogság előtti alkalmazását tartják célszerűnek. Ilyenkor a harckocsik lendületesen előretörnek, a páncélozott szállító harcjárműveken és gyalogsági harcjárműveken szállított gépesített gyalogság pedig maximális sebességgel követi őket, megtisztítva a terepet az ellenségtől.

Erősen átszeldelt, rosszul vagy egyáltalán nem áttekinthető terepen, valamint az ellenség előkészített védelme ellen végrehajtott támadás esetén egy változatban a harckocsik a gyalogság mögött támadhatnak, így nyújtanak tűzbiztosítást.

A páncélelhárítás fokozódó szilárdsága, mindenekelőtt a páncéltörő lövedékek és rakéták egyre nagyobb pusztító hatása megnehezíti az ellenség védelmének harckocsikkal való áttörését. Ezért véleményük szerint elengedhetetlen a korszerű harc viszonyai között a harckocsi, a gépesített lövész-, a tüzér- és a hatékony páncéltörő eszközökkel, valamint támadó helikopterekkel felszerelt alegységek közötti szoros együttműködés. Tapasztalataik szerint a helikopterek önállóan, páncéltörő eszközként, valamint a harckocsikat támogató és az ellenséges páncéltörő eszközöket megsemmisítő fegyverként egyaránt eredményesen tevékenykedhetnek.

4.3.3. A tüzérség

A „PIROS” fél katonai szakértői a tüzérséget az ellenségre gyakorolt tűzhatás egyik legfontosabb, erős eszközének tekintik, amely bonyolult viszonyok között is képes sikerrel megoldani a harcmezőn kapott feladatait. A tüzérség rendeltetése a magasabbegységek, egységek és alegységek tűztámogatása, valamint küzdelem az ellenség tüzérségi eszközei, harckocsijai, páncéltörő eszközei, légvédelmi és légi támadóeszközei ellen.

9. kép

Kínai 122 mm tar. tü. ü. tüzelőállításban

Forrás: <http://img403.imageshack.us/img403/3056/type83artillery.jpg> (A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)

A „PIROS” fél szárazföldi csapatainak tüzérsége tábori és páncéltörő tüzérségből áll. A tábori tüzérség lehet csöves- vagy rakétatüzérség. Az eszközök fajtáját tekintve a tüzérség lehet önjáró vagy gépi vontatású, szervezeti hovatartozás szempontjából pedig dandár-, hadosztály- vagy hadtesttüzérség.

4.3.4. A tábori tüzérség

A tábori tüzérséget ütegekbe, osztályokba és ezredkebe vagy dandárszintű kötelékbe szervezik.

A tüzérségen belül kiemelt szerepe van a sorozatvető-tüzérségnek, amely alkalmas a csövestüzérség tevékenységének kiegészítésére, mivel a nagy távolságra lévő ellenséges ütegek és harckocsik ellen is alkalmazható. A sorozatvető-tüzérség jelentősen megnövelte a hadtest közvetlen tábori tüzérségének lehetőségeit a területi célok leküzdése terén. Egy modern sorozatvető-üteg akár 30 másodpercen belül (ez egy osztály időtartama) képes akár 10 hektárnyi területen megsemmisíteni a célokat, de a sorozatvető-tüzérség egyes eszközei alkalmasak az ellenség területének távaknásítására is.

10. kép

BM-21 sorozatvetők tüzelőállásban

*Forrás: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ec/BM-21_Grad_EP_2007.JPG
(A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)*

A „PIROS” fél elvei szerint a tábori tüzérség alkalmazható (1. ábra):

- dd.-, ho.- hdt.-tüzércsoportokban, hds.-tüzércsoportokban (2-3);
- a harcoló csapatok megerősítéseként;
- a parancsnok közvetlen alárendeltségében;
- páncélelhárító tartalékként;
- felderítő csapásmérő tűzkomplexumokban.

Támadásban a tüzérség feladata:

- a saját csapatok előrevonásának tűzzel való biztosítása;
- a roham tüzelőkészítése;
- a roham tűztámogatása;
- a csapatok tevékenységének tűzzel való kísérése az ellenség mélységében.

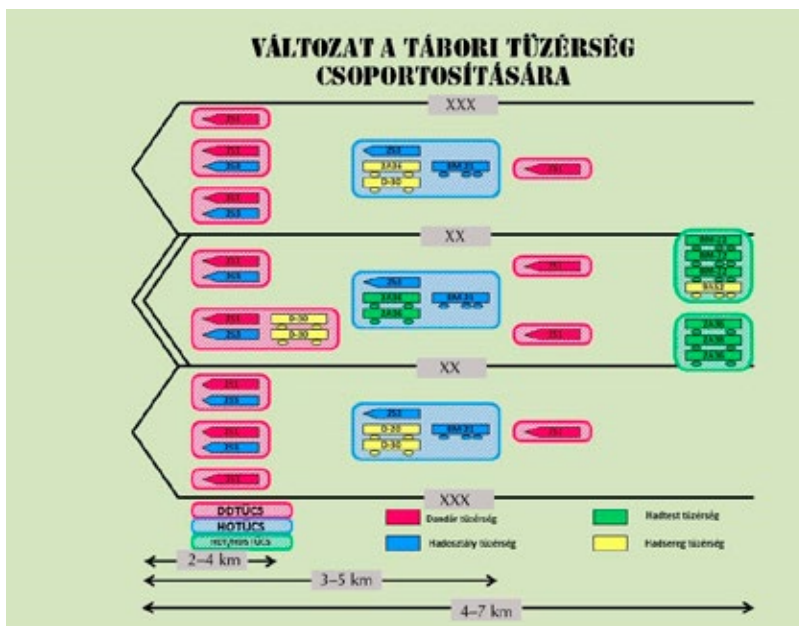
Védelemben a tüzérség feladata:

- tüzérség elleni előkészítés végrehajtása;
- az ellenség előrevonásának akadályozása;
- az ellenség rohamának elhárítása;
- a védelem mélységébe betört ellenség ellen küzdő erők támogatása;
- az ellenség pusztítása ellenlökés végrehajtása esetén.

A „PIROS” fél szakértői úgy vélik, hogy a tüzérségi tűz akkor érheti el legnagyobb hatásfokát, ha tömegesen alkalmazzák, szoros együttműködésben az összefgyvernemi csapatokkal, valamint a repülőerőkkel, és a legmesszemenőbben központosítják a tűzvezetést. A centralizált vezetés valamennyi alárendelt manőverező alegység számára biztosítja a szükséges támogatást, ugyanakkor lehetővé teszi a tábori tüzérség rugalmas alkalmazását. A központi vezetés legkedvezőbb szintje a helyzettől és a kapott harcfeladattól függően változhat.

A harcoló csapatok közvetlen támogatását végrehajtó tüzérség tüzelőállásait a peremvonalhoz minél közelebb, a támogatandó erők tevékenységének sávjában választják ki.

A zászlóalj aknavetőütegei támadásban a peremvonaltól 1–1,5 km-re, a dandár-tüzércsoport 2–4 km-re, a hadtest-tüzércsoport 3–5 km-re, a hadsereg-tüzércsoport pedig 4–7 km-re települ.

1. ábra

A tüzérség csoportosítása támadó tevékenység támogatására

Forrás: a szerző szerkesztése

Védelemben, az első lépcsőben elhelyezkedő dandárok peremvonalon lévő erőinek támogatására rendelt 122 és a 152 milliméteres tarackos tüzérsztályok tüzelőállásait a peremvonalától 3–6 kilométerre rendezik be, míg a hadtest egészének támogatására rendelt osztályok a peremvonalától 4–8 kilométerre települnek.

Valamennyi tüzérsztály számára fő és tartalék tüzelőállásokat rendeznek be (2. ábra). Ezek méretei a következők lehetnek: a 122 és 152 milliméteres tarackososztályoké $2,5 \times 2$ kilométer, esetenként nagyobb; a 203 milliméteres tarackososztályoké pedig $5,5 \times 5$ kilométer. Az aknavető szakaszok tüzelőállásának mérete nem haladja meg a 100×100 métert.

2. ábra

A tüzérség települése

Forrás: a szerző szerkesztése

Hagyományos lőszer (repsz-romboló gránát) alkalmazása esetén a 122 és 152 milliméteres tarackos és ágyútarackos ütegek részére kijelölhető maximális tűzkörlet nagysága 300 méter széles és 200 méter mély területen, míg a tüzérsztályok 400×400 méteres területen képesek megsemmisíteni (lefogni) az ellenséget. A sorozatvető-üteg maximális tűzkörlete 500×300 , míg a sorozatvető-osztály részére 1000×700 méteres terület jelölhető ki.

A merev zárótüzek terepszakaszainak szélessége a hatlőveges 122 és 152 milliméteres tarackososztályok esetében 900 méter, míg a nyolclőveges tüzérsztályok esetében 1200 méter lehet. Amennyiben a tábori tüzérség megnövelt robbanó hatású lőszer alkalmazhat, lehetőségei két-, két és félszeresére nőhetnek.

4.3.4.1. A páncéltörő tüzérség

A „PIROS” fél nagy figyelmet fordít a harckocsik és egyéb páncélozott harcjárművek elleni harcra. A szárazföldi összefegyvernemi egységekben és magasabbegységekben hatékony irányított páncéltörő rakétákat rendszeresítenek. Ezek az irányított páncéltörő rakéták méretük alapján lehetnek könnyűek, vagyis kézben hordozhatók és nehezek, amelyek indítóállványa valamilyen hordozójárműre, harckocsira, páncélozott szállító harcjárműre, páncélozott gyalogsági harcjárműre vagy páncéltörő helikopterre van felszerelve.

A könnyű kategóriába tartozó páncéltörő eszközök lőtávolsága 1000-2000 méter, míg a nehéz kategóriába soroltak legnagyobb lőtávolsága eléri az 5000 métert.

Katonai szakértők szerint a harckocsik elleni küzdelem terén az irányított páncéltörő rakétáké a főszerep, ugyanakkor általános vélemény, hogy az ellenség mélységében a harckocsik elleni küzdelem leghatásosabb eszközei a 152 és a 203 milliméteres speciális kazettás, harckocsi- és gyalogsági aknák, kettős hatású (repsz-kumulatív) harci elemek és SADARM (Sense and destroy armor) allövedékeket tartalmazó lőszerrel kilövésre alkalmas tarackok. Harckocsi elleni és gyalogsági aknákkal felszerelt kazettás lőszerrel 12 löveg egyetlen összűzzel 2-3 másodperc alatt 18 kilométeres távolságon egy 400 × 400 méteres harckocsi-aknamezőt képes létesíteni.

11. kép

Korszerűsített 100 mm páncéltörő ágyú (M2002)

Forrás: <http://i.imgur.com/4H6Mbh.jpg> (A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)

4.3.5. A légvédelmi tüzérség

A „PIROS” fél szárazföldi haderejének légvédelmi tüzérségébe csövestüzérségi eszközök és légvédelmi rakéták tartoznak. Az ellenséges légi célok elleni küzdelemben a szárazföldi egységek és magasabbegységek leghatékonyabb eszközei az önjáró légvédelmi gépágyúk és az irányított légvédelmirakéta-rendszerek. A „PIROS” fél a különféle légvédelmi eszközöket lehetőleg együttesen alkalmazza, és a légvédelmi tüzeszközöket beillesztik a csapatok harcrendjébe.

Számításaik szerint a légi oltalmazásra szoruló, különösen fontos objektumok mennyisége rendszerint meghaladja a rendelkezésre álló légvédelmi eszközök lehetőségeit, ezért fontossági sorrendet állítanak fel. Támadásban például a manőverező harcalegységeket, a tüztámogató alegységeket, a tartalékokat és a vezetési pontokat részesítik előnyben a légi oltalmazás szempontjából.

Véleményük szerint a hadtest *légvédelmirakéta-komplexumai*, amelyek hatásos lőtávolsága eléri a 30 kilométert, képesek mindennemű időjárási viszonyok között nagy határfokkal oltalmazni a szárazföldi csapatokat a nagy sebességű repülőgépek és a helikopterek ellen, kis és közepes magasságon.

12. kép

KUB (SA-6) légvédelmi rakéta indítóállványa

*Forrás: www.ausairpower.net/PVO-SV/SPU-2P25-SA-6-Gainful-Czech-6S.jpg
(A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)*

Az *önjáró légvédelmi gépjármű* rendeltetése, hogy közvetlenül a harcmezőn szervezett mozgékony légvédelem útján elsősorban a páncélosdandárokat és a harckocsizászlóaljakat, valamint más fontos objektumokat oltalmazzanak, továbbá feladataik közé tartozik még a hadtest tevékenységi sávjában észlelt légideszantok elleni harc is.

13. kép

ZSZU-23-4 önjáró légvédelmi gépjármű

Forrás: <http://i353.photobucket.com/albums/r369/coccafedang/Quan%20doi%20nhan%20dan%20VN%2013bef255.jpg> (A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)

4.3.6. A csapatrepülők

A „PIROS” fél a szárazföldi csapatok állományába tartozó (harci-) helikopter- és repülőegységeket, valamint alegységeket nevezí csapatrepülőknek. Ezen képességeiket a légi felderítésre, a harcmezőn található páncélozott célok és páncéltörő eszközök megsemmisítésére, a harcoló egységek, alegységek közvetlen tűztámogatására, harcászati légideszantok kirakására, csapat- és anyagszállításra, a tüzérségi tűz helyesbítésére, a vezetés és híradás biztosítására, betegek és sebesültek hátra szállítására, valamint különleges feladatok végrehajtására alkalmazzák. A csapatrepülő-erők tevékenysége lényegesen megnöveli a szárazföldi csapatok mozgékonyágát, harci lehetőségeit, csökkenti terepviszonyoktól való függőségüket.

Az ellenségtől távol berendezett hadszíntéren, előkészített védelem elleni tevékenység esetén fő feladatuk a harckocsik és egyéb páncélozott célok, erődök, erődrendszerek elleni küzdelem, a csapatok közvetlen tűztámogatása és légi mozgékony hadműveletek végrehajtása.

A csapatrepülő-erők alapját a helikopterek képezik. Rendeltetésük szerint megkülönböztetnek harci, tűztámogató, felderítő, többcélú szállító- (stb.) helikoptereket. A tűztámogató helikopterek rendkívül mozgékonyak, erős fegyverzettel rendelkeznek, és különféle feladatokra alkalmazhatók, mint például: páncélozott és páncéltörő eszközök, légvédelmi eszközök, valamint élőerő megsemmisítése, illetve lefogása, szárazföldi csapatok tűztámogatása. Korlátozott ideig képesek ellenőrzésük alatt tartani az ellenség egyes terepszakaszait, megközelítési és előrevonási útvonalait. Alkalmasak az ellenség lekötésére, deszant szállítóhelikopterek kísérésére, felderítő-, valamint járőrszolgálat ellátására.

A csapatrepülő-erők harci- (páncéltörő) helikopter-ezredbe, könnyű és közepes szállítóhelikopter-ezredbe, valamint általános rendeltetésű repülő századokba vannak szervezve. A páncéltörőhelikopter-ezredek páncéltörőhelikopter-századokból, a századok pedig 2–4 rajból állnak, amelyek állományába rajonként általában 7 db helikopter tartozik.

4.3.7. A híradócsapatok

A híradócsapatok rendeltetése a magasabbegységek, az egységek és az alegységek mindenmű híradásának biztosítása. A harcoló csapatok szervezetében a zászlóaljknál híradórajok, a dandároknál híradószázadok, a hadtesteknél pedig híradózászlóaljak találhatóak. A híradás alapvető eszköze a rádió, mellette a vezetékes híradást alkalmazhatják önállóan vagy a rádió- és a rádiórelé-híradás kiegészítéseként.

4.3.8. A műszaki csapatok

A műszaki csapatok rendeltetése a fegyvernemi erők tevékenységének műszaki biztosítása.

A műszaki csapatok legfontosabb feladatai:

- a saját csapatok lehető legnagyobb előrenyomulási ütemének biztosítása;
- az ellenséges csapatok mozgáslehetőségeinek korlátozása;
- a saját erők hagyományos és tömegpusztító fegyverek elleni védelmének, megóvásának megszervezése;
- a csapatok vízi akadályokon történő átkelésének biztosítása;

- vízlelőhelyek felderítése és fenntartása;
- álcázás.

Az ellenség mozgásképségének korlátozása terén döntő szerepet játszanak a szemben álló erők valószínű előrevonási útvonalain létesített mesterséges akadályok, ezek közül is egyre nagyobb a távaknásító rendszerek segítségével létesített aknamezők szerepe, amelyek létrehozásához a „PIROS” fél műszaki csapatai különböző távaknásító rendszerekkel rendelkeznek. A műszaki csapatok eszközei közé tartozó távaknásításra alkalmas sorozatvető rendszerek nem irányítható reaktív lövedékei harcokosiaknákkal feltöltött kazettás robbanófejek célba juttatására képesek.

E rendszerek legnagyobb aknatelepítési távolsága 1,5 km. A szakirodalom szerint ezek az eszközök csak néhány száz métertől 1500 méterig távaknásítanak, és egy ösztüzzel 18 másodperc alatt egy 300–400 méter széles aknamező létesítésére képesek.

14. kép

I–52 távaknásító berendezés MTLB-alvázon

Forrás: <http://i59.fastpic.ru/big/2013/1017/cb/cb25ad663a37a990ec6b5b264521f9cb.jpg>
(A letöltés ideje: 2014. 04. 27.)

A helikopteres aknatelepítő rendszer rendeltetése a föld felületére történő kiszórás módszerével gyors távaknásítás végrehajtása. A rendszert Mi–8 típusú helikopterre szerelik. A készletbe az aknákkal megtöltendő két, többcélú szabványos bombarekesz, valamint az aknatelepítést vezérlő rendszer tartozik. A rendszer egy feltöltéséhez tartozó 200 db aknával egy 50–500 méter széles aknamező telepíthető.

4.4. A szárazföldi csapatok szervezeti felépítése

A „PIROS” fél álláspontja szerint a csapatok szervezeti felépítésének meg kell felelnie a korszerű összefegyvernemi harc és csapatvezetés követelményeinek. Álláspontjuk szerint a rendkívül mozgékony harctevékenységek nem túlméretezett, hanem olyan, nagy csapásmérő erővel rendelkező, nagy manőverezőképeségű és könnyen vezethető erőket igényelnek, amelyek adott esetben több napig is képesek önállóan harcolni.

Véleményük szerint ennek az igénynek tökéletesen megfelel a hadtest (hadosztály) és dandárszervezet, amelynek rendeltetése valamennyi harc- és harccal kapcsolatos tevékenység végrehajtása akár magasabbegység-kötelékben, akár önállóan, bármely hadszíntéren, bármilyen év- és napszakban, különböző időjárási viszonyok között.

4.4.1. A hadtest

A gépesített hadtestet olyan összefegyvernemi magasabbegységnek tekintik, amely különféle hadműveletek (hadjáratok) sikeres megvívására képes.

4.4.2. A hadosztály

A (gépesített) lövész- és a páncélosadosztály hadműveleti szintű összefegyvernemi kötelék, amelyek képesek mind hadtestkötelékben, mind pedig önállóan hadműveletet végrehajtani. A hadosztályok képezik a hadtestek alapját.

4.4.3. A dandár

A (gépesített) lövész- és a páncélosdandár a legkisebb összefegyvernemi egység, amely képes mind hadtestkötelékben, mind pedig önállóan harctevékenységet végrehajtani. A dandárok képezik a hadosztályok alapját.

A dandárok és zászlóaljok erői, eszközei mozgékonyak, többségük légi úton szállítható (kivéve bizonyos harckocsitípusokat), csapásmérő tűzerejük nagy, szükség esetén beoszthatók vagy rövid idő alatt átcsoportosíthatók konkrét harcfeladatuknak megfelelően. A dandár szervezeti felépítése, létszáma, fegyverzete és harci-technikai eszközei egyaránt biztosítják, hogy megfelelően képes manőverezni a harcmezőn.

4.4.4. A zászlóalj, az osztály és az üteg

A gépesített lövész- és a harckocsizászlóaljat, a tűzérosztályt, valamint a páncéltörő osztályt (üteget) tekintik az alapvető harci alegységeknek.

- A *gépesített lövészzászlóaljat* olyan alapvető harci alegységnek tekintik, amely nemcsak dandárkötelékben, hanem megfelelő megerősítés vagy támogatás esetén önállóan is képes harcolni.
- A *harckocsizászlóaljat* tartják a páncéloscsapatok alapvető szervezeti alegységének.
- A *tűzérosztály* alkalmazható önállóan, tűzercsoportban vagy felderítő tűzkomplexumokban.
- A *páncéltörő osztályt* (üteget) általában a mozgó-záró osztaggal együtt a dandár páncélelhárító tartalékában alkalmazzák. A kialakult gyakorlat szerint teljes létszámú együttes alkalmazása erőteljes harckocsizárak kialakítását teszi lehetővé

a védelem döntő szakaszain. Harc közben alkalmazhatják még valamelyik gépesített lövésszázlóját megerősítésére vagy támogatására.

4.4.5. A hadtest közvetlen egységei és alegységei

A különböző szakcsapatok, javító-karbantartó és ellátó-kiszolgáló erők rendeltetése a dandárok megerősítése, illetve tevékenységük biztosítása, kiszolgálása.

- A *mélyléségi felderítőszázad (-zászlóalj)* önálló alegység és a hadtest egyik alapvető földi felderítőszervezete, ugyanakkor a szervezeti felépítése és fegyverzete harcfelderítésre és a hadtest csapatainak fedezése érdekében végrehajtandó tevékenységre is alkalmassá teszi.
- A *műszaki dandár* feladata a hadtest tevékenységének műszaki biztosítása. A dandár minden feltételt képes megteremteni ahhoz, hogy a hadtest erői menetből küzdhesenek le vízi akadályokat, továbbá alkalmas különböző akadályok létesítésére.
- A *híradózászlóalj* rendeltetése a hadtest belső híradásának megszervezése és biztosítása.
- A hadtest *harcihelikopter-kötélkének* feladata légi felderítés és szállítás végrehajtása, valamint a légi összeköttetés fenntartása.
- A *vegyvédelmi zászlóalj* rendeltetése a hadtest közvetlen egységei mentesítésének végrehajtása atom-, vegyi vagy biológiai csapás elszenvedése esetén.
- Az *egészségügyi ezred* feladata a sebesültek és a betegek első szakorvosi ellátásának biztosítása, valamint a csapatok egészségügyi anyagokkal és gyógyszerekkel történő ellátása. Az ezred telepíti és kiszolgálja a hadtestsegélyhelyet, valamint az egész hadtest sebészeti kórházát.
- Az *általános támogatóezred állományában lévő javító-, karbantartó zászlóalj* feladata a harci technika és fegyverzet javítása tábori körülmények között. Kiszolgálja a hadtest közvetlen egységeit és alegységeit, segítséget nyújt a harcoló egységek javító-, karbantartó alegységeinek a fegyverek javítása terén.
- Az *általános támogatóezred állományában lévő ellátó-, kiszolgálózászlóalj* az egységek és alegységek anyagi-technikai biztosítását szervezi meg és látja el.

Egészeiben véve a hadtest szervezeti felépítése, az állományában lévő hadosztályok, dandárok, ezredek, zászlóaljak és egyéb alegységek összetétele azt bizonyítja, hogy a gépesített hadtestek tűz- és csapásmérő ereje számottevő.

Szakértők azonban úgy ítélik meg, hogy e szervezetek nem teszik lehetővé a sikeres harctevékenységet olyan terepen, amely korlátozza a harcjárművek alkalmazását, például sűrűn lakott területeken, városokban vagy erdős-hegyes terepen stb.

Ezért hozták létre az úgynevezett könnyűgyalogdandárokat. Az új szervezetek kialakításának célja a különböző terepen és tetszőleges éghajlati viszonyok közötti harctevékenységre alkalmas erők felállítása. Ezeket az alakulatokat elsősorban rendfenntartó és biztosító feladatokra, valamint gerilla-hadviselést folytató erők elleni tevékenységre kívánják alkalmazni.

4.5. A vezetés megszervezésének általános irányelvei

A csapatok harc- és harcon kívüli tevékenységét parancsnokságok vezetik, amelyek szervezetileg magukban foglalják:

- a parancsnokot és helyetteseit;
- az összefegyvernemi törzset;
- a fegyvernemi és szolgálatfőnökségeket;
- a különböző osztályokat és alosztályokat.

A „PIROS” fél nézetei szerint a csapatok vezetése a parancsnoki, vezetési és híradórendszer feladata. A harc folyamán a parancsnokok személyesen, az összefegyvernemi törzsen, valamint az alárendeltségükbe tartozó más vezető szerveken keresztül végzik a csapatok irányítását. A korszerű technikai eszközök, a tevékenységi sávok méretei, a csapatok széttagolt elhelyezése, a harctevékenységek mozgékony jellege és dinamizmusa szilárd, ugyanakkor rugalmas csapatvezetést igényel, amihez a parancsnokságoknak és a törzseknek igen hatékony módszerekre és eszközökre van szüksége.

4.5.1. A parancsnok és a törzs szerepe a csapatok vezetésében

A „PIROS” fél nézetei szerint a törzs a csapatok vezetésének alapvető szerve, amelynek rendeltetése:

- a parancsnok munkájának segítése;
- a harc tervezése;
- az együttműködés megszervezésének előkészítése;
- a csapatok folyamatos vezetésének biztosítása.

A törzsben a munka fő szervezője a törzsfőnök. Csak neki van joga a parancsnok nevében intézkedéseket kiadni, a fegyvernemi és szolgálati főnököktől jelentéseket, javaslatokat bekérni. A parancsnok nevében kiadott intézkedéseiről a parancsnok felé jelentési kötelezettséggel tartozik. Nézeteik szerint a parancsnok mindenkor felelős mindazért, amit tett és amit elmulasztott tenni, önmagának kell meghoznia az elhatározást, és döntéseiért viselnie a felelősséget.

A törzsfőnök felelős:

- a törzsre háruló feladatok sikeres végrehajtásáért;
- a szolgálati és fegyvernemi főnökök munkájának összehangolásáért;
- a parancsnok elhatározásához, valamint döntéseihez szükséges adatok előkészítéséért.

4.5.2. A vezetési pontok fajtái, telepítésük szabályai

A csapatok vezetése a harctevékenységek előkészítése és végrehajtása során vezetési pontokról történik.

A vezetési pont nem más, mint a csapatok vezetéséhez tábori viszonyok között szétbontakozott parancsnokságok erői, eszközei, a tevékenységükhöz szükséges híradó- és egyéb berendezésekkel, kiszolgáló, valamint biztosító alegységekkel együtt.

A vezetési pontok területe műszakilag előkészített és berendezett. A különböző vezetési szintekhez tartozó és különböző rendeltetésű vezetési pontok úgynevezett vezetési pont rendszert képeznek.

4.5.2.1. Figyelő harcálláspont

Alegység-, zászlóaljszinten kerül felállításra, rendeltetése az alegység harcának vezetése. Ereve, létszáma csak néhány fő és harcjármű, működése folyamatos minden harctevékenységi fajtában. Összeköttetése van az alárendeltjeivel, a közvetlen előljárójával, és lehetősége van belépni az eggyel magasabb vezetési szint híradórendszerébe is.

4.5.2.2. Figyelőpont

Egység, dandár, ezred és annál kisebb kötelék harcrendi felépítésében, a parancsnok és szűk törzse számára ideiglenesen, a harc fontosabb mozzanatainak vezetésére telepítik oly módon, hogy a parancsnok áttekinthesse a harcterület egy részét.

4.5.2.3. Harcálláspont

Egység, ezred, dandár szinten kerül felállításra, a harc minden fajtájában telepítik, folyamatosan működik, a tevékenység vezetésének legfőbb eleme. A harcálláspont rendszerint az első lépcső állományát képező erők mögött található. Állománya vezetési, híradó- és biztosítócsoporra tagozódik.

A harc során itt tartózkodnak:

- a parancsnok és a törzsfőnök;
- a parancsnokság, a törzs tisztjeinek nagy része;
- a fegyvernemi és szolgálati ágak főnökei;
- a megerősítő és támogató erők parancsnokai;
- az együttműködő és szomszédos erők képviselői.

4.5.2.4. Tartalék harcálláspont

Magasabbegység, hadtest és annál nagyobb kötelék hadműveleti felépítésében települ, vezetője a parancsnokhelyettes.

Rendeltetése megegyezik a nevében foglaltakkal, nem szervezik a harc minden időszakára, és nem működik folyamatosan, ezt nem teszi lehetővé létszáma és technikai eszközeinek mennyisége sem, mivel állandó állománya a harcálláspont állományának csupán mintegy 15%-a.

Nem vezeti a harcot, csak ha teljesen átveszi, például a harcálláspont megsemmisülése esetén, és a harcálláspont áttelepülésekor lehet még feladata.

4.5.2.5. Előretolt vezetési pont

Magasabbegység, hadtest és annál nagyobb kötelék hadműveleti felépítésében található, rendeltetése a vezetésben részt vevő személyek közelebb telepítése a harcoló erőkhöz. Működése időszakos, csak a hadműveletek fontosabb mozzanataira telepítik, és nem vezeti az összes alárendeltet, csak egy részüket. Állandó állománya minimális, aktivizálása esetén állománya az oda települőkkel és azok technikai eszközeivel kerül kiegészítésre.

4.5.2.6. Légi vezetési pont

Magasabbegység, hadtest és annál nagyobb kötelék hadműveleti felépítésében telepítik ideiglenes jelleggel a harcálláspont közelében. Állandó állománya speciálisan kiképzett, eszközei közé figyelő- és híradó-berendezésekkel felszerelt helikopterek tartoznak.

4.5.2.7. Anyagi-technikai vezetési pont

A hadtápcsapatok körletébe, a hadtáp- és fegyverzeti, valamint anyagi-technikai biztosítás szervezésére, vezetésére telepítik. Tevékenységét a parancsnok hadtáphelyettese irányítja.

A vezetési pontok védelme érdekében:

- korlátozzák a vezetési pontok helyét ismerő személyek körét;
- az ellenség váratlan támadásának elhárítására körkörös őrzésvédelmi rendszert alakítanak ki;
- két vezetési pontot nem telepítenek 3–5 km-nél közelebb egymáshoz;
- a járműveket, a fedezékeket és a munkahelyeket 30–50 m távolságra helyezik el egymástól;
- helikopter-leszállóhelyet 3–5 km távolságra jelölnek ki a harcállásponttól;
- a nagy teljesítményű híradó eszközöket 1–3 km távolságra kitelepítik a vezetési pontokról;
- aktív és passzív álcázási rendszabályokat vezetnek be az ellenség földi-légi felderítése ellen;
- ellenőrzik és korlátozzák a vezetési pontok környékén a mozgást, a vezetési pontokon belül pedig szigorú belső rendet alakítanak ki;
- a feladatok és a kialakult helyzet függvényében a vezetési pontokat időnként áttelepítik.

4.5.2.8. A vezetési pontok rendszerének felépítése, a híradás és vezetés szabályai

A vezetési pontok rendszerének felépítése követi a csapatok szervezeti felépítését, az egyes vezetési szinteket.

- A *zászlóalj* a vezetés biztosítására harcálláspontot és figyelőpontot rendeznek be. A tartalékpontok szerepét az alárendelt alegységparancsnokok vezetési pontjai töltik be.
- A *dandár* fő- és előretolt (dandárparancsnoki csoport) harcálláspontot épít ki. A harcálláspontokon a „PIROS” fél nézetei szerint csak akkora létszámra van szükség, amely biztosítja a dandár csapatainak folyamatos vezetését. Ezért a dandár-harcállásponton csekély számú személyi állomány és technikai személyzet található. A dandár előretolt harcálláspontját (dandárparancsnoki csoport) a dandár előretolt harcterületén, a harctevékenység vezetése céljából hozzák létre.
- A *hadtestnél* (*hadosztályoknál*) a csapatvezetés céljaira előretolt és fő harcálláspont, valamint anyagi-technikai vezetési pont települ. Az előretolt harcálláspontot azzal a céllal alakítják meg, hogy a hadtestparancsnok onnan vezesse a harc legfontosabb mozzanatait. Rendszerint 4-5 páncélozott parancsnoki törzsjármű települ az előretolt harcálláspontra, a kijelölt állománnyal. A fő harcálláspont az előretolt harcálláspontnál nagyobb távolságra települ a peremvonalától. Itt helyezkedik el a törzs személyi állományának nagyobbik része. Az anyagi-technikai vezetési pont a hadtesthadtáp körletébe települ az anyagi-technikai biztosítás feladatainak ellátására.

4.5.2.9. A híradás és a csapatok vezetésének megszervezése

Az egységeknél és magasabbegységeknél a vezetés és az ellenőrzés részben személyes érintkezés útján, részben pedig a telepített vezetésipont-rendszer segítségével valósul meg. A folyamatos vezetés és az összeköttetés fenntartása érdekében a vezetési pontokon a törzs-, valamint a fegyvernemi és szolgálati ágak tisztjeiből 24 órás váltással ügyeleti rendszert szerveznek és tartanak fenn.

A híradás a csapatok vezetésének alapvető eszköze, megszervezéséért a törzsfőnök a felelős, közvetlen szervezője a híradófőnök. A híradás megszervezéséhez a hadtest állományában híradózászlóalj van. Ennek erői és eszközei valósítják meg a hadtest híradórendszerének telepítését és üzemeltetését.

Az alárendeltek, a megerősítők és a támogatóerők vezetésére létrehozott híradórendszer magában foglalja:

- a vezetési pontok hírközpontjait;
- a közvetlen összeköttetéseket biztosító híradóvonalat;
- a híradás vezetésének rendszerét;
- a futár- és táboriposta-hálózatot;
- az automatizált vezetés és a híradás anyagi-technikai biztosításának rendszerét;
- a híradótartalékot.

Védelemben és a harc tervezése során a hírendszer alapja a vezetékes, egyéb esetekben pedig a rádióhíradás.

Vezetékes híradást főképpen a dandárparancsnok és a törzs tisztjei, valamint a meg erősítő és támogató egységeknek, alegységeknek a harcállásponton tartózkodó tisztjei közötti kapcsolattartásra használnak.

Fényjeleket és hangösszeköttetést a dandárnál a harcálláspontokon belül, a figyelmeztető- és riasztórendszerben alkalmaznak. A vizuális jelek továbbítására jelzőzászlókat, lámpákat, pirotechnikai eszközöket, jelzővásznakat és egyéb előre elkészített eszközöket használnak. A vezetés rejtésének biztosítása miatt alkalmazásuk csak korlátozott lehet. Néha azonban, különösen rádiótilalom idején, gyakoribbá válhat a használatuk.

A hangjelző eszközök egyszerű szerkezetek, sípok, szirénák, harangok (csengők), megafonok, robbanószerkezetek, amelyeket figyelemfelkeltésre, jelzések adására, riasztásra használnak. Bizonyos közlemények morzejelekkel is továbbíthatók, de csak kis távolságra.

A „PIROS” fél katonai szakértői hangoztatják, hogy egyes híradásfajták a korszerű harcban megbízhatatlanná válhatnak, mivel az ellenség rádióelektronikai harceszközöket fog alkalmazni. Ezért a híradás megszakadása esetére célszerűnek tartják, hogy az alárendelt parancsnokok széles körű kezdeményezési lehetőséget kapjanak, amely azonban nem lépheti túl az előljáró parancsnokság harci tervének kereteit.

4.6. A csapatok „harcbiztosítása”

A „PIROS” fél katonai szakértői azokat a teendőket, intézkedéseket sorolják a harcbiztosítás fogalomkörébe, amelyek lehetővé teszik a saját csapatok sikeres harctevékenységét, és megghiúsítják az ellenség várható tevékenységét, illetve csökkentik annak hatásosságát.

A harcbiztosítás célja az ellenség tevékenységének időben történő felfedése és megletésszerű támadásának megghiúsítása, a saját csapatok időben történő felkészítése várható feladataikra, ezáltal harcképességük megóvása. A tömegpusztító fegyverek alkalmazásának lehetősége, a csapatok korszerű elektronikai és más technikai eszközökkel történő ellátása jelentősen kihat a harcbiztosítással kapcsolatos intézkedések megszervezésére és végrehajtására. A „PIROS” fél katonai szakértői úgy vélik, hogy a korszerű harcban a harcbiztosítási rendszabályok betartása jelentős mértékben hozzájárulhat a siker kivívásához.

A harcbiztosítást valamennyi szintű parancsnoknak meg kell szerveznie. A harcbiztosítás a felderítést, a tömegpusztító eszközök elleni védelmet, a rádióelektronikai harcot, az álcázási rendszabályokat és a fedezőbiztosítást egyaránt magában foglalja.

4.6.1. Felderítés

A felderítés a parancsnokok, törzsek és csapatok azon tevékenysége, amelynek célja olyan adatok megszerzése (az ellenségről, az időjárásról és a terepről), amelyek ismerete együttevve lehetővé teszi, hogy a parancsnokok és törzsek a legcélszerűbb elhatározást alakítsák ki a harctevékenységek megtervezése és végrehajtása során.

A „PIROS” fél nézetei szerint a korszerű fegyverekkel vívott összefegyvernemi harcban valamennyi szintű parancsnokra rendkívül bonyolult feladat hárul az ellenség tevékenység-

gének, elgondolásának, a legfontosabb célok, objektumok pontos helyének időben történő megállapítása és azok gyors megsemmisítése során.

A „PIROS” fél katonai szakértői szerint a felderítésnek mindenkor folyamatosnak, hitelesnek és időszerűnek kell lennie, ezért a felderítés feladatait úgy határozzák meg, hogy a döntésekhez szükséges adatok rendelkezésre bocsátásával biztosítsák a parancsnokok részére szükséges előrelátást.

Szakértőik véleménye szerint a felderítés mélységének megközelítőleg az alegységek, egységek és magasabbegységek arcvonalszélessége kétszeresének kell lennie. Ennek megfelelően a dandár felderítésének mélysége elérheti az 50 kilométert, a hadtest felderítésének mélysége pedig a 150 kilométert.

A felderítőerőknek a számukra meghatározott mélységekben fel kell deríteniük a szemben álló fél:

- egységeinek és magasabbegységeinek típusát;
- harci állományát (harcértékét);
- csapatainak tevékenységét.

A felderítési feladatok végrehajtása négy szakaszra bontható:

- a felderítési feladatok tervezésére;
- magára a felderítési feladatok végrehajtására;
- a szerzett értesülések gyűjtésére, feldolgozására és elemzésére;
- a felderítési adatok felhasználására, a tájékoztató munka végzésére.

A felderítési feladatok végrehajtására elsősorban a szervezetszerű erőket és eszközöket alkalmazzák, miközben gyűjtik az előljáró törzstől, a szomszédoktól, a saját fegyvernemi és szolgálatiág-főnököktől, valamint a különböző forrásokból beérkező adatokat is.

A felderítési adatok megszerzésének módja szerint a felderítést földi, légi és rádió-technikai felderítésre osztják.

4.6.1.1. A földi felderítés módjai, erői és eszközei

A fegyvernemi és felderítőerők által alkalmazott *figyelők*, *figyelőőrsök*, valamint a *figyelést folytató különböző szintű parancsnokok* együtt alkotják a *figyelőrendszert*.

A közvetlen harcérintkezésben lévő gépesített lövész- és harckocsizászlóaljok valamennyi harctevékenységi fajtában felderítőjárőröket jelölnek ki felderítési feladatok végrehajtására, megerősített szakaszig terjedő erőben. A felderítőjárőrök részére felderítési objektumokat vagy felderítési irányt határoznak meg. A felderítőjárőrök feladataikat figyellel vagy terepkutatók alkalmazásával, a terep és a tereptárgyak átvizsgálásával oldják meg. A felderítőjárőrök valamennyi harctevékenységi fajtában kiküldhetők az arcvonal elé vagy a kiküldő egység, magasabbegység szárnyaira, de legtöbbször páncélozott szállító harcjárműveken vagy harckocsikon (különleges esetekben gyalog) az ellenség hátába irányítják őket az annak harcrendjeiben található réseken keresztül, illetve a csatlakozásokon vagy a nyitott szárnyakon.

A felderítőjárőrök az egység, magasabbegység felderítésének mélységétől függően fejtik ki tevékenységüket. A zászlóaljtól kiküldött felderítőjárőrt manőverező harctevékenység

esetén 10 kilométerre lehet kiküldeni. A gépesített lövész- és harcokcsizászlóaljok egy, a dandárok általában 3–4, a hadtestek 6–8 felderítőjárőrt küldhetnek ki.

Mélyégi felderítőcsoportokat rendszerint a hadtest küld ki. A felderítőcsoportok felderítési feladataik végrehajtása mellett diverziós feladatokat is végrehajthatnak. A felderítőcsoportok állománya megerősített rajtól szakaszig terjedhet. Mindegyik felderítőcsoport általában 4–5 kilométer széles sávot képes átfogni. A hadtest akár 18–22 felderítőcsoportot is kiküldhet.

A *lesállások és rajtaütések* végrehajtására *megerősített szakasztól századig* terjedő nagyságú alegységeket jelölhetnek ki. Egyes esetekben a csatlakozásokon és a nyitott szárnyakon több lesállást végrehajtó csoport is tartózkodhat.

Lesállásokat az ellenség hátában tevékenykedő különböző felderítőszervek is berendezhetnek. A lesállásokban elhelyezkedő erők rendeltetése kisebb csoportok vagy egyes katonák elleni váratlan támadások végrehajtása.

A *rajtaütés* tulajdonképpen korlátozott célú támadás, amelyet adatgyűjtés, a szemben álló csapatok erejének, elhelyezkedésének és tevékenységének pontosítása céljából hajtanak végre. Rajtaütéseket hajthatnak végre az ellenség mélyiségében tevékenykedő felderítő- és diverziós erők a szemben álló fél tevékenységének zavarása, fogolyejtés, egyes kiemelt fontosságú objektumok megsemmisítése céljából.

Légi felderítést külön erre a célra kijelölt felderítő-repülőgépek és -helikopterek, valamint a harcászati légierő állományába tartozó légi eszközök egyaránt végrehajthatnak.

A *rádióelektronikai felderítést* a gépesített hadosztályok állományába tartozó szervezet-szerű felderítő és REH-alegységek hajtanak végre. A hadosztályok felderítő zászlóaljai rádió-felderítő eszközökkel és földi mozgócél-felderítő rádiólokátor-állomásokkal is rendelkeznek.

4.6.2. Tömegpusztító fegyverek elleni védelem

A tömegpusztító fegyverek elleni védelem a csapásokat megelőző védelmi, valamint a csapások következményeinek felszámolására irányuló intézkedésekből áll. A megelőző intézkedések közé tartozik a támadóeszközök felderítése, a bekövetkezett csapások időben történő felfedése, a rombolt és szennyezett körletek felderítése és megjelölése.

A „PIROS” fél szakértői a tömegpusztító fegyverek elleni védekezés leghatékonyabb módszerének a célba juttató eszközök felderítését és megsemmisítését tartják.

A tömegpusztító fegyverektől elszenvedett csapások következményeinek felszámolása magában foglalja a személyi állomány, a ruházat, a fegyverek, a harci technikai eszközök, a terep és a tereptárgyak mentesítését, a sebesültek és a betegek ellátását; valamint a tűzfészek felszámolását.

4.6.3. Rádióelektronikai harc (REH)

A „PIROS” fél nézetei szerint a rádióelektronikai harc a harctevékenységek szerves része támadásban és védelemben egyaránt. Rendeltetése az ellenség rádió- és rádiótechnikai eszközeinek felderítése, a híradóvonalak és -eszközök, elektronikai iránymérő és rávezető rendszerek zavarása, az ellenség csapatvezetésének, rádió- és rádiótechnikai felderítésének

megettévesztése, továbbá a saját rádióelektronikai eszközök védelme az ellenség behatásaival szemben.

A „PIROS” fél haderejében a rádióelektronikai harcot alapvetően hadtest-hadosztály szinten szervezik, és az állományba tartozó felderítő- és REH-zászlóaljok erői, eszközei hajtják végre. Ezen erők és eszközök végzik a rádió- és rádiótechnikai felderítést, az elektronikus lefogást és az elektronikus ellentevékenység elhárítását.

Az elektronikai lefogás azon rendszabályok összessége, amelyek célja, hogy megakadályozzák vagy csökkentik az ellenség bizonyos frekvenciatartományban folyó üzemének hatásfokát. Idetartozik az aktív zavarok keltése és az ellenség megettévesztése is. A zavarást a harctevékenység kiegészítéseként tervezik alkalmazni, bár véleményük szerint a rádióelektronikai eszközök zavarása csak rövid ideig hatásos, mivel az ellenség megfelelő ellenlépéseket tesz az alkalmazott zavarás ellen. Ezért a sugárzó eszközök lefogására alkalmazott legjobb módszernek azok tűzzel történő megsemmisítését tartják.

4.6.4. Álcázás

Az álcázás a harcbiztosítás egyik fontos fajtája, amely egyetlen harctevékenységi fajtában sem hagyható el. Rendeltetése a saját objektumok, csapatok és haditechnikai eszközök, valamint azok tevékenységének rejtése a szemben álló fél felderítése előtt, ezzel az erők, eszközök megóvása, továbbá az ellenség megettévesztése.

A „PIROS” fél követelményei szerint az álcázási rendszabályok betartása arra kötelezi a személyi állományt, hogy kerüljön minden olyan tevékenységet, amely megbontja vagy megváltoztatja a terep eredeti jellegét. A csapatok és objektumok rejtéséhez természetes és mesterséges anyagokat használnak fel, a tevékenység álcázásához pedig speciális fény- és hangálcázó berendezéseket, eszközöket alkalmaznak, valamint különböző korlátozó rendszabályokat vezetnek be.

A terep álcázó adottságait mesterséges álcákkal fokozzák, ezek lehetnek különleges álcahalók, álcázó vagy alakmáskító festékek, speciális alakmáskító berendezések. Széleskörűen alkalmazzák az ellenség megettévesztésére szolgáló rendszabályokat, a figyelemelterelő és színlelt tevékenységeket, a színlelt objektumokat, maketteket, valamint a rádióelektronikai eszközök alkalmazásával történő megettévesztést.

4.6.5. Fedezőbiztosítás

A fedezőbiztosítás célja valamennyi harc és harccal kapcsolatos tevékenység végrehajtása során a saját csapatok időben történő riasztása, ezáltal elegendő idő biztosítása a kialakult helyzetben szükséges intézkedések megtételéhez, az ellenség tevékenységének elhárításához.

A „PIROS” fél katonai szakértőinek véleménye szerint a csapatok minden helyzetben, folyamatosan kötelesek gondoskodni saját biztosításukról. A fedezőbiztosítás végrehajtására kijelölt erők összetétele függ az ellenség tevékenységétől, a fenyegetettség mértékétől, valamint a tereptől és a látási viszonyoktól.

4.7. Összegzés

A hadtestek – amelyek a hadműveleteket végrehajtják – a szárazföldi haderőnem meghatározó, valóban összefegyvernemi kötelékei, olyan békében állandó, a hadműveletek időszakában változó szervezettel rendelkeznek, amely képessé teszi a kötelékeket bármely körülmények között hadműveletek végrehajtására.

A „PIROS” fél katonai szakértőinek véleménye szerint a hadművelet elméletének alapjai nem kőbe vésett dogmák, hanem folyamatosan fejlődő változó elvrendszerek összessége. Bizonyítja ezt a különböző, fejlett nyugati országoktól átvett új kategóriák, a hadműveleti fajták, formák változásai.

5. A „PIROS” haderő harc- és harccal kapcsolatos tevékenységei, doktrinális elvei

A fejezet tárgyalja a „PIROS” fél harcászati kérdésekről alkotott elképzeléseit, a harcászat fogalmának lényegét, a harc fajtáit, az összefegyvernemi harc erőit és eszközeit, azok harci alkalmazásának alapjait. A fejezet érinti a félkatonai szervezetek harcászati fogásainak elemzését is.

5.1. A harc- és a harccal kapcsolatos tevékenységek

A haderőnemek csapatai rendeltetésüknek megfelelő hadművelési feladatok végrehajtása során a rájuk jellemző haditevékenységi formákat alkalmazzák. E formák összhangban vannak a haditevékenységek (az összhaderőnemi erők tevékenységének) fajtáival és módjaival, valamint a fegyveres erők összhaderőnemi műveletének alapvető formáival, annak részét képezik.

Hadművelési szinten a szárazföldi háborús műveletekhez tartozik a támadás és a védelem. Harcászati szinten egy harmadik kategória is ismeretes, a késleltető harc. Ezek együttesen lehetővé teszik a hadművelet megvívásának rugalmasságát és gördülékenységét, valamint az ütem változtathatóságát. Ezek mindegyike részét képezheti a hadműveletnek, és végrehajthatók egymást követően a hadtest (hadművelési magasabbegység) teljes állományával (csapataival), vagy egyidejűleg is a hadtest (hadművelési magasabbegység) részeivel.

A hadműveletek folyamatossága érdekében összekötik a hadműveleteket átmeneti időszakokkal, amelyek során a csapatok arra törekednek, hogy elszakadjanak az ellenségtől, vagy éppen ismételten felvegyék vele a harcérintkezést. Ezek az átmeneti időszakok lehetnek:

- előrevonás a harcérintkezés felvétele érdekében;
- találkozóütközet (találkozóharc);
- csatlakozó harctevékenységek (harccal kapcsolatos tevékenységek);
- elszakadási műveletek (visszavonulás);
- a harcban álló csapatok felmentése (váltása).

5.2. A hadművelési terület

A katonai műveleteket meghatározott földrajzi környezetben és különböző területeken, övezeteken, körzetekben vívják.

A hadművelési terület meghatározásánál a hadszíntér fogalmából célszerű kiindulni.

A hadszíntér egy háromdimenziójú földrajzi térség, amelyben a fegyveres küzdelemben részt vevő erők fegyveres erőiket összevonják, szétbontakoztatják és haditevékenységet folytatnak. A hadszíntér két vagy több összhaderőnemi hadművelési területet és egy vagy

néhány hadászati irányt foglal magában. Katonapolitikai és gazdasági jelentősége szempontjából elvileg lehet fő- vagy mellékhadszintér.

A hadművelleti terület a hadszíntér része vagy egy önálló terület, amelyen a fegyveres küzdelem megvalósul. Hadművelleti paraméterekkel rendelkezik, vagyis olyan mutatókkal, amelyek megadják a hadművellet területi és időbeni mutatóit.

A hadművellet fajtáitól függően minden hadművelletnek megvannak a rá jellemző területi és időtényezői.

5.3. A harcászat lényege, a harc fajtái

A „PIROS” fél katonai szakértői szerint a hadtudomány mint önálló tudomány foglalkozik azokkal a módszerekkel és eljárásokkal, amelyeket a fegyveres erők alkalmaznak a különböző harctevékenységek végrehajtása során. Katonai doktrínájuk megfogalmazza az államnak egy esetleges háború lefolyására, annak jellegére, a fegyveres erők elé kitűzött célokra és feladatokra, a hadviselés módjára vonatkozó hivatalos nézeteit.

Álláspontjuk szerint napjainkban a fegyveres küzdelem egyik formáját az összefegyvernemi harc képezi, ami azon tevékenységek összessége, amelyekben a részt vevő erők különböző fajtájú és típusú fegyvereket, fegyverrendszereket alkalmaznak a szemben álló fél megsemmisítése vagy lefogása, valamint területei megszerzése érdekében.

A harcot céljától és a megfogalmazott célok elérésének módjától függően támadó és védelemi harctevékenységre osztják fel.

Véleményük szerint a támadás a harc azon fajtája, amelyet a szemben álló ellenség szétzúzása és a területén lévő fontos terepszakaszok és létesítmények elfoglalásának céljából alkalmaznak.

A „PIROS” fél katonai szakértői szerint a teljes győzelem kizárólag támadással, a szemben álló erők, eszközök megsemmisítésével, esetleg az élőerő fogságba ejtésével és a technikai eszközök zsákmányolásával biztosítható.

A védelmet olyan harctevékenységi fajtának tekintik, amelynek során minden erőt, eszközt és harceljárást arra használnak fel, hogy meghiúsítsák az ellenség támadását, szétzúzzák támadó erőit, vagy eltérítsék támadó szándékától.

A védelmet azzal a céllal hajtják végre, hogy minél nagyobb veszteséget okozzanak az ellenségnek, ezáltal kedvező feltételeket, valamint körülményeket teremtsenek a saját erők későbbi támadó tevékenységéhez.

5.4. A támadás

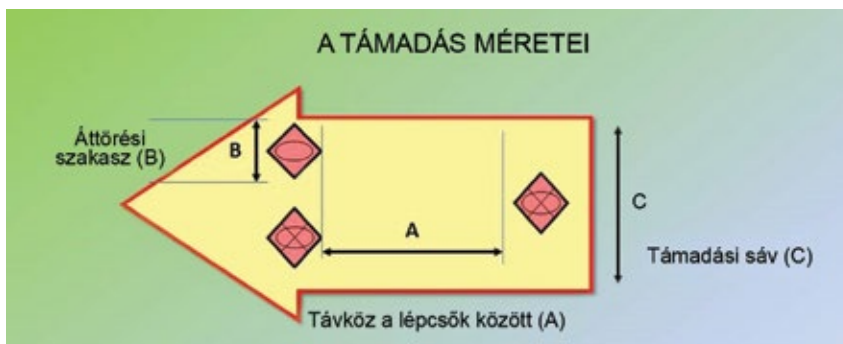
A „PIROS” fél katonai vezetése a támadást tekinti az alapvető harctevékenységi fajtának, hangsúlyozzák, hogy a döntő eredmények eléréséhez csakis a támadó tevékenység vezethet, de véleményük szerint egyes esetekben előnyben kell részesíteni a védelmet.

5.4.1. Hadművelési terület támadó hadművelet esetén

Támadó hadműveletben a legfontosabb többek között: a hadművelet mélysége, a sáv szélessége és a támadás üteme (lendülete). A hadművelet mélységéhez szorosan hozzátartoznak a hadművelési célok (3. ábra).

A hadtest számára rendszerint általános célt határoznak meg, amelyet a hadtest csapatai részcélok, vagyis közbeeső célok elérésével valósítanak meg. Ennek megfelelően az első lépcsőben támadó hadtest közbeeső támadási célt és további támadási célt, míg a tartalékban alkalmazott hadtest közbeeső támadási célt és további támadási irányt kap.

A *támadási sáv* szélessége a hadtest hadművelési területének határai. A sávhatárok behatárolják a hadtest hadműveletének szélességi kiterjedését, vagyis behatárolják a hadtest felelősségét a feladatok végrehajtásáért, a hadművelési célok teljesítéséért. A támadási sávot az előljáró parancsnok határozza meg a hadtest helyének és szerepének, az ellenség védelme jellegének, a pusztítás elvárt és megkövetelt fokának, a hadtest hadművelési lehetőségének és képességének, a terep jellegének, a hadművelési irány (vagy harcászati irányok) befogadóképességének és a támadó hadművelet végrehajtásához szükséges erőfölény biztosításának figyelembevételével.

	A	B	C
g. hadosztály	15–30 km	4–18 km	15–25 km
g. dandár	5–15 km	2–4 km	5–10 km
g. zászlóalj	1–3 km	400 m–1 km	3 km-ig
g. század	Nincs	Nincs	400 m – 1 km
hk. század	Nincs	Nincs	400–800 m
g. szakasz	Nincs	Nincs	300 m-ig
hk. szakasz	Nincs	Nincs	100–200 m

3. ábra

A támadás méretei

Forrás: a szerző szerkesztése

A támadás üteme (lendület): a célok elérésének, a kezdeményezés megragadásának és megtartásának legfontosabb tényezője, amely a hadtest támadó hadművelete folyamán változik

attól függően, hogy milyen feladatot old meg (áttörés, roham, mélységi tevékenység, ellen-csapás elhárítása, üldözés stb.).

A hadműveleti terület – a támadó hadművelet megindításának módjától függően – a fentiekén kívül magában foglalhatja a gyülekezési körleteket (területeket), a megindulási vonalakat, a súlypontot, a döntő fontosságú pontokat, a hadműveleti vonalakat, a sorrendiséget és a kifulladás pontot.

Gyülekezési területek (körletek): elegendő idő esetén azon harci, harctámogató erők részére jelölik ki, amelyeket a támadáshoz összevontak (felsorakoztattak). Ezen körleteket, területeket a csapatok csak addig használják, amíg a hadművelet megkezdésére a felkészülésük megköveteli. A gyülekezési területeknek (körleteknek) kívül kell lenniük az ellenség legfőbb tüzérségi eszközeinek hatótávolságán, és úgy kell elhelyezkedniük, hogy a „megindulási vonalhoz” az ezekből kiinduló előrevonásokat (meneteket) gördülékenyen, gyorsan és a rejtett utakat használva lehessen megkezdeni és folytatni.

A megindulási terepszakaszokat (vonalakat) abból a célból jelölik ki, hogy koordinálják a támadóerők mozgását a támadás megkezdésekor.

A súlypontot az ellenség azon része képezi, amely ellen, ha támadást indítanak, és azt megsemmisítik, az ellenség vereségéhez vezet. A súlypont olyan jellemző sajátosság, képesség vagy körzet lehet, amely az ellenség lehetőségének alapját képezi.

A döntő fontosságú pontokat azon események jelentik, amelyek sikeres megvalósítása az ellenség súlypontja hatékony megsemmisítésének előfeltételeit képezik. A döntő fontosságú pontot az ellenségre gyakorolt hatás jelenti, amely nem szükségképpen fegyveres harc, lehet bizonyos képesség kiiktatása vagy olyan esemény, amely nem jár földrajzi jelentőséggel. Saját csapataink szemszögéből a döntő fontosságú pont olyan eseményt jelenthet, amely terveink megóvásához szükséges.

A hadműveleti vonalak azt jelentik, miként alkalmazzuk a saját csapatainkat térben és időben az ellenség súlypontjához vezető útvonalon lévő döntő fontosságú pontokon keresztül. Ezek esetenként nem esnek egybe a fő csapás irányával, a csapatok előretörésének mértékével. A hadműveleti vonalak kapcsolatot képeznek a döntő fontosságú pontok között annak érdekében, hogy kialakítsák a súlyponthoz vezető irányvonalat, és hozzásegítsenek ahhoz, hogy az események logikai sorrendben következzenek be.

A sorrendiség a különböző mozzanatok elrendezését jelenti a hadművelet során abból a célból, hogy nagy valószínűséggel végrehajtható legyen az ellenség súlypontjának semlegesítése. A valóságos (fizikai) hadműveleti vonalak meghatározásánál a sorrendiség a hadműveletek, harcok és ütközetek logikus vezetését jelenti a döntő fontosságú pontokon.

A kifulladás pont a hadműveletnek azt a pontját (helyzetét) jelenti, amikor a kialakult hadműveleti helyzet éppenhogy fenntartható, de további jelentős sikerre már nem lehet számítani. Időben és térben ez az a pont, amikor a támadó harcértéke már nem múlja felül a védőét, vagy amikor a védő képessége már nem elegendő ahhoz, hogy sikeresen védjen.

5.4.2. A támadás általános elvei

A „PIROS” fél nézetei szerint a támadás célja az ellenség élőerőinek, haditechnikai eszközeinek megsemmisítése vagy fogságba ejtése, a harci-technikai eszközök zsákmányolása,

valamint a szárazföldi alegységek és magasabbegységek lendületes csapásmérésével az ellenség körleteinek elfoglalása, létfontosságú körzetek vagy egyes terepszakaszok megszállása.

A támadó tevékenység lehetővé teszi a kezdeményezés megragadását, saját akaratuk rákényszerítését az ellenségre, ezáltal biztosított az eseményeknek a támadó szempontjából kedvező mederbe történő terelése, az ellenség gyenge pontjainak kihasználása, valamint lehetőség nyílik a váratlan eseményekre kellő időben történő reagálásra.

A „PIROS” fél álláspontja szerint a sikeres támadó tevékenység érdekében a különböző szintű parancsnokoknak:

- ismerniük kell a szemben álló ellenség szervezetét, erős és gyenge oldalait, a csapatok alkalmazásának alapelveit;
- a siker érdekében erő- és eszközfölényt kell létrehozni a mérendő fő csapás irányában, rendszerint ott, ahol az ellenség leggyengébb pontja található;
- valamennyi rendelkezésre álló eszközzel és módszerrel le kell fogni és pusztítani kell az ellenség tüzesszkezeit;
- erős csapásokat kell mérni az ellenség védelmének gyenge pontjaira, dezorganizálni kell csapatait, meg kell semmisíteni erőit és eszközeit;
- be kell törni az ellenség védelmének mélységébe, hogy megsemmisíthessék tüzerességét, légvédelmi eszközeit, vezetési pontjait, valamint hadtápbiztosító és kiszolgálóerőit;
- folyamatosan biztosítani kell a saját támadó csapatok hadtápellátását.

Rendkívül fontosnak tartják a tevékenységi körzetben szemben álló ellenség ismeretét. A különböző szintű parancsnokok mind a támadásba való átmenet előtt, mind a támadás folyamán nagy gondot fordítanak a felderítés megszervezésére és végrehajtására. Mindegyik csapatszint azokat a felderítési adatokat gyűjti és dolgozza fel, amelyekre saját feladata végrehajtásához szüksége lehet. Ugyanakkor az előljáró törzsek olyan adatokról tájékoztatják alárendeltjeiket, amelyeket azok – korlátozott lehetőségeik miatt – nem szerezhettek meg.

A felderítés elsőrendű feladata az ellenséges védelem gyenge pontjainak feltárása, hogy a parancsnokok helyesen választhassák ki a fő csapás irányát, és idejében oda összpontosíthassák erőiket.

A támadás során alapvetően hagyományos fegyverek alkalmazásával számolnak, ezért a fő és a kiegészítő csapás irányában viszonylag szűk szakaszokon olyan erő- és eszközfölény kialakítását tartják célszerűnek, amely biztosíthatja az ellenség gyors szétzúzását.

A *fő csapás* irányát ott választják ki, ahol a harc elgondolásával, a kialakult helyzettel és a tereppel összhangban a leghatásosabban lehet kihasználni fegyvereik erejét és csapataik csapásmérő képességét. A fő csapást viszonylag keskeny arcvonalon mérik, arra az objektumra, amelynek elfoglalása a leginkább elősegíti a harcfeleltatók végrehajtását.

A *kiegészítő csapás* vagy csapások irányába csak a minimálisan szükséges erőt és eszközt koncentrálnak. Hangsúlyozzák, hogy a kiegészítő csapásnak a fő csapás sikerét kell kiegészítenie és biztosítania. Nézeteik szerint a kiegészítő csapás irányában harcoló csapatok tevékenysége megtéveszti az ellenséget, eltereli figyelmét, ezáltal megnehezíti a fő csapás irányának a felismerését, ami arra kényszeríti az ellenséget, hogy erőket csoportosítson át a fontosabb körzetekből, vagy késedelmesen csoportosítson át csapatokat a fő csapás irányába.

Támadásban a csapatok igyekeznek megtartani kezdeményező szerepüket, annak elvesztése ugyanis veszélyezteti a támadás sikerét. A kezdeményezés megtartása érdekében fontosnak tartják a lendületes manővereket, a szakszerű és kellő időben történő tűzathelyezést, valamint a mélységbe irányuló erős csapások végrehajtását.

A szárazföldi csapatok támadásban közelebbi és további feladatot kapnak, amelyek tartalma valamely ellenséges csoportosítás szétzúzása és valamely körzet vagy fontos objektum birtokbavétele. A közelebbi és további feladatot olyan fontosabb tereptárgyakhoz kapcsolják, amelyek elfoglalása lehetővé teszi az adott körzet ellenőrzését, illetve biztosítja az ellenséges csapatok megsemmisítését.

A „PIROS” fél nézetei szerint a szárazföldi egységek és magasabbegységek támadó tevékenységének mozzanatai:

- az ellenség megközelítése, amelyet a közvetlen harcérintkezés felvételének céljából hajtanak végre;
- a támadás megindítása, amelynek célja az ellenség védelmének áttörése és kedvező feltételek megteremtése a következő manőverhez;
- a mélységben vívott harc vagyis a siker továbbfejlesztése az ellenség teljes szétzúzása céljából;
- az üldözés, a visszavonuló csapatok teljes megsemmisítése, hogy a szemben álló erőket megfosszák a védelem másik terepszakaszán történő újjászervezésének lehetőségétől.

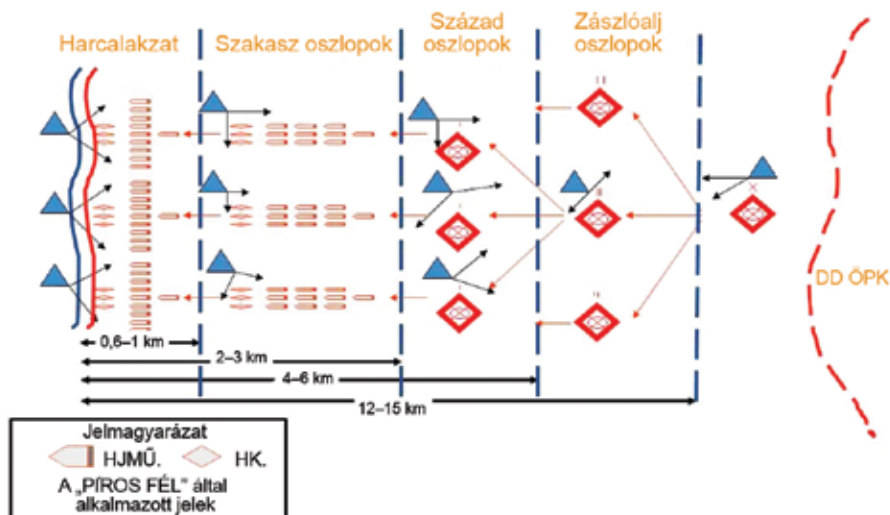
A „piros szárazföldi erők” a támadást indíthatják:

- menetből, megindulási körlet elfoglalásával vagy megindulási körlet elfoglalása nélkül;
- közvetlen harcérintkezésből, az elől lévő csapatok váltását és átcsoportosítását követően.

Menetből indított támadást gyengén szervezett védelem, fedezőerők vagy dezorganizált csapatok ellen, valamint találkozóharc esetén alkalmazhatnak. Ilyen esetben széles arcvonalon és a roham céljához vezető legrövidebb megközelítési utak felhasználásával mérnek csapást az ellenségre.

A menetből végrehajtható támadás (4. ábra) előkészítéskor a hadosztálynak rendszerint egy 900 négyzetkilométernyi, esetleg ennél nagyobb összpontosítási körletet jelölnek ki. Ezen a körleten belül mindegyik dandár egy 100–150 négyzetkilométeres területen helyezkedik el, egymástól 5–10 kilométeres távolságra. A zászlóaljok századonként foglalnak körletet egy 12–25 négyzetkilométeres területen.

AZ ELLENSÉG MÉLYSÉGBŐL, MENETBŐL INDÍTOTT TÁMADÁSA

4. ábra

Mélységből, menetből indított támadás

Forrás: a szerző szerkesztése

Az összpontosítási körletben töltött idő alatt az egységek és magasabbegységek befejezik a támadás előkészületeit, kidolgozzák a szükséges parancsokat és megindulási terveket, elvégzik a technika javítását és műszaki kiszolgálását, kiszállítják az anyagi ellátmányokat.

A csapatok a menetből végrehajtandó támadáshoz széttagolt menetrendekben indulnak meg az összpontosítási körletekből a részükre kijelölt menetvonalakon olyan csoportosításban, amely biztosítja a hadtest és csapatainak gyors átrendeződését harc előtti alakzatba, illetve harcrendbe. Menetből történő támadás esetén a fő csapásmérő erőt képező páncélos-egységek és -alegységek a csapatok szétbontakozásakor az első lépcsőben helyezkednek el.

A zászlóalj előrevonásának (menetének) célja: a harcérintkezésbe lépés vagy a harcérintkezés ismételt felvétele, a siker kifejlesztése. A zászlóalj ezt önállóan vagy egy nagyobb harci kötelék részeként hajthatja végre. A harcérintkezés felvétele előtti előrevonást a dandár elővédjeként vagy a dandár, illetve a hadtest harcrendi elemeként kapja feladatul.

A harcérintkezés felvételéhez szükséges előrevonás akkor ér véget, amikor a kötelék a kijelölt célpontokat elfoglalta, vagy az ellenség ellenállása szükségessé teszi a zászlóalj harcra vetését.

A zászlóalj részére felelősségi sávok kijelölésével meghatározzák a harctevékenységi körzetet, az előrenyomulás tengelyét és a harcra lépést biztosító célobjektumot.

Az előrevonás végrehajtásának módja lehetővé teszi a zászlóalj számára a cselekvési szabadság megőrzését, a manőverek végrehajtását, és harcba lépéskor az ellenség megsemmisítését. A zászlóalj mozgása összhangban van:

- a dandár által meghatározott sebességgel;
- a rendelkezésre álló útvonalak mennyiségével;
- a kölcsönös támogatás, a gyors reagálás és a biztonság követelményével.

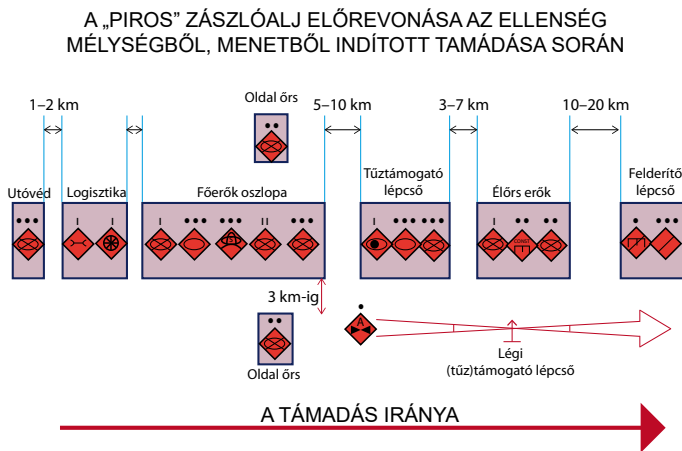
A zászlóalj a biztosítóerőből (-szervekből), az előőrsből, a fő erőkből, az oldalbiztosító szervekből és az utóőrsből áll (5. ábra). A biztosítóerőt általában a felderítő szakasszal, műszaki alegységekkel, tűzvezető tisztekkel megerősített összefgyvernemi alegységekből hozzák létre.

A biztosítóerők (-szervek) feladata: az ellenség erejének, csoportosításának, tevékenysége jellegének, szándékának felderítése. Számukra területfelderítési feladatokat határoznak meg.

A feladat végrehajtása során a felderítőerő, kerülve az ellenséggel való összeütközést, állandó megfigyelés alatt tartja a szemben álló felet, és folyamatosan adatokat szolgáltat tevékenységéről.

A felderítőlépcső az előőrskel 10–20 km távolságra mozog (helyezkedik el).

Az előőrs összetétele a kapott feladattól, az ellenség és a saját csapatok erejétől, összetételétől, tevékenységének jellegétől, a tereptől, az időjárástól függ. Ereje általában egy megerősített század. A tűztámogató erők figyelői általában az előőrs kötelékében menetelnek.

5. ábra

A „PIROS” gépesített zászlóalj előrevonása

Forrás: a szerző szerkesztése

Az előőrs feladata: a főerők biztosítása, kedvező feltételek megteremtése azok előrevonásához.

Az ellenséggel való találkozás esetén az előőrs megsemmisíti az ellenség felderítő-szerveit, akadályozza, késlelteti főerőinek tevékenységét, elhárítja az akadályokat.

Az előőrs a főerők előtt 10–15 km távkozra mozog.

A zászlóalj fő ereje magában foglalja: a harcrendi elemek túlnyomó többségét, amelyeket kellően rugalmas, megfelelő biztonságot nyújtó menetoszlopban sorakoztatnak fel.

A főerő mozgását az előőrssel összhangban hajtja végre. A figyelő harcálláspont az előőr mögött vagy a főerők élén mozog.

Az oldalbiztosító szervek: a szárnyak biztosítását a főerők állományából kijelölt, általában szakasz nagyságú erő hajtja végre. A főerőktől olyan távolságra helyezkednek el (mozognak), amely a főerő számára mindkét szárnyon időt és helyet biztosít a manőverek végrehajtásához. Ez a távolság 2–3 km lehet.

A főerők oszlopának végén elhelyezkedő század alkotja az utóőrsöt.

Az ellenséggel történő harcérintkezés felvétele után menetből indítanak rohamot, megpróbálják a szemben lévő erőket a szárnyai felől átkarolni, és a hátába kerülni, hogy a harcrend teljes mélységét lefogva mérjenek rá csapást.

Az ellenséggel közvetlen harcérintkezésből történő támadás végrehajtására akkor kerülhet sor, ha a „PIROS” fél erői korábban már védtek, vagy menetből nem sikerült a támadás végrehajtása, illetve amikor megállapították, hogy a csapatok előkészített, megerősített védelmet lesznek kénytelenek áttörni.

Ilyenkor rendszerint tüzelőkészítést hajtának végre, azután az ellenség védelmét a repülő, a tüzérség, valamint a páncélos és a gépesített lövészcsoportok együttes csapásaival keskeny arcvonalszakaszon törik át, majd a manőverező erők tevékenységével kifejlesztik a sikert az ellenség mélységében. Az ellenséggel közvetlen harcérintkezésből indított támadást a szükséges erő- és eszközfölény megteremtése érdekében megelőzheti az elől lévő csapatok váltása és átcsoportosítása.

5.4.3. A támadó csapatok csoportosítása és harcrendje

A „PIROS” fél szakértői az erők és eszközök elosztásánál elsőrendű fontosságúnak tekintik, hogy olyan fő csapásmérő csoportosítást alakítsanak ki, amely erősebb összetételű a vele szemben álló ellenségnél.

A fő csapásmérő csoportosítás rendeltetése azon objektum vagy terepszakasz birtokbavétele, amely biztosítja az egységek, magasabbegységek feladatának végrehajtását.

A hadműveleti területen a támadó hadművelet sávján belül a hadműveleti szintű parancsnok erőit és eszközeit nem egyenletesen osztja el, hanem egyes irányokba koncentrálni. Támadó hadműveletben *fő csapás és másik csapás* irányáról (6. ábra) beszélhetünk.

A fő csapás irányát az előljáró – esetenként – a hadtest- (hadosztály-) parancsnok határozza meg a hadművelet teljes mélységére vagy az egyes részcélok teljesítésére.

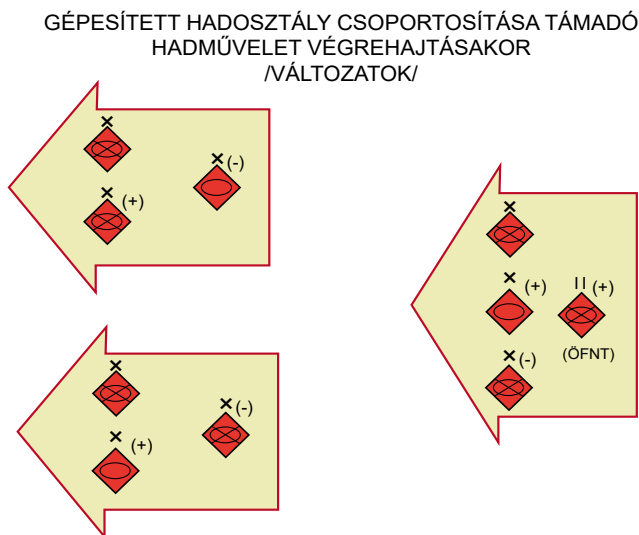
A fő csapást a hadtest olyan irányba méri, amely biztosítja az ellenség legfontosabb csoportosításának szétverését, harcképességének csökkentését, amely meghatározó szerepet játszik a védelem szilárdságának és aktivitásának biztosításában, lehetővé teszi a hadtest hadműveleti céljainak rövid idő alatti, a legkisebb ráfordítás árán történő teljesítését. Következésképpen a hadtest fő csapását olyan irányba célszerű mérni, ahol az ellenség védelme a leggyengébb, ahol biztosítható a hadtest főerőinek kijutása az ellenség fő csoportosításának szárnyába és hátába, és ahol a terep lehetővé teszi a nagy erejű gépesített csapatok manővereit.

A kiegészítő csapást mérő csoportosítás állományába kevesebb erőt és eszközt osztanak be. A kiegészítő csapásmérő csoportosítás feladata a támadási sáv egyes terepszakaszain lévő ellenséges csapatok lekötése és ezzel elvonása a fő csoportosítás támadási szakaszáról.

A hadtest másik csapása biztosítja az ellenség figyelmének megosztását, elterelését, leköti az ellenség erejét, így tehermentesíti a fő csapás irányába támadó erőket.

A magasabbegységek, egységek hadműveleti felépítését (harcrendjét) a kapott feladat, a rendelkezésre álló idő, az ellenség helyzete, a terep jellege, az időjárási viszonyok, valamint a támadás feltételezett üteme határozza meg. A „PIROS” erők parancsnokai a támadó csapatok olyan hadműveleti felépítését (harcrendi felépítését) tekintik célszerűnek, amelyben a felépítés lehetővé teszi, hogy a döntő siker érdekében már a támadás kezdetén erőteljes csapást mérhessenek. A „PIROS” fél csapatainak hadműveleti felépítése (harcrendje) támadásban egy vagy több lépcsőben épülhet fel, és minden esetben megfelelő erősségű tartalékokat képeznek.

Egylépcsős hadműveleti felépítést (harcrendet) alkalmaznak gyenge erőket felvonultató ellenséggel szemben, megfelelő erő- és eszközfölény esetén, valamint gyengén kiépített mélységben nem megfelelően lépcsőzött védelem ellen. Egylépcsős hadműveleti felépítés (harcrend) esetén általában erős összefegyvernemi tartalékot képeznek, és a páncéloserőket többnyire a fő irányban alkalmazzák. Az összefegyvernemi tartalékba ilyenkor gyalogsági harcjárművekkel felszerelt gépesített lövész- vagy harcokocsicsapatokat osztanak be a másodrendű irányban tevékenykedő erőkből. Az összefegyvernemi tartalék rendeltetése a támadás közben felmerülő váratlan feladatok megoldása.

6. ábra

A gépesített hadosztály hadműveleti felépítése

Forrás: a szerző szerkesztése

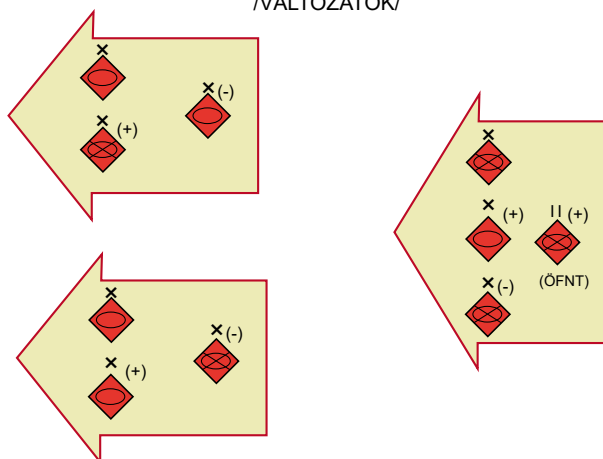
Kétlépcsős harcrendet akkor szerveznek, amikor az ellenség az egész arcvonalon előre berendezett és mélyen lépcsőzött védelmet tart megszállva, amikor a hadtest az ellenség távoli mélységében lévő objektumok elfoglalása céljából indít támadást, vagy átkarolás végrehajtására készül fel. Ilyenkor az erők és eszközök zömét az első lépcsőben alkalmazzák,

a második lépcső rendeltetése az első lépcsőben támadó csapatok sikerének kifejlesztése, azok szárnyainak és hátának biztosítása.

Támadásban a hadtest elsőlépcsős rendeltetése az ellenség védelmének áttörése és a siker mélységi kifejlesztéséhez szükséges feltételek megteremtése.

A második lépcső a peremvonaltól 15–30 kilométerre helyezkedik el, és a siker kifejlesztésére, az első lépcsőben, a fő irányban harcoló csapatok megerősítésére, ellenlökések elhárítására, a harc közben felmerülő egyéb feladatok végrehajtására kerül alkalmazásra.

PÁNCÉLOS HADOSZTÁLY CSOPORTOSÍTÁSA TÁMADÓ
HADMŰVELET VÉGREHAJTÁSAKOR
/VÁLTOZATOK/

7. ábra

A páncélosadosztály hadműveleti felépítése

Forrás: a szerző szerkesztése

Berendezett védelem ellen végrehajtott támadás esetén az első lépcsőben gépesített lövészcsapatokat alkalmaznak, a fő csapás irányában néha páncéloserek is támadhatnak.

5.4.4. A támadóharc normatívái

A „PIROS” fél elvei szerint a gépesített hadosztály mind kötelékben, mind önállóan képes harctevékenységet folytatni. Harcfeladatát terepszakaszonként vagy objektumonként adják meg, részére közelebbi és további feladatot határoznak meg.

Közelebbi feladatának tartalma az ellenség első lépcsőjében elhelyezkedő csapatok védőállásainak áttörése és a további tevékenység számára kedvező feltételeket biztosító terepszakasz vagy objektum birtokbavétele, amelynek mélysége 20–30 kilométer lehet.

A további feladat a siker kifejlesztését és az ellenség védelmének teljes harcászati mélységben történő áttörését foglalja magában, vagy pedig valamelyik szárny irányából az ellenség csoportosításának bekerítését és megsemmisítését. A további feladat teljesítésének mélysége elérheti a 60 kilométert.

A hadosztály támadási sávjának szélessége függ a hadtest feladatától, az ellenség védelmének jellegétől, a tereptől, valamint a rendelkezésre álló erőktől és megerősítő eszközöktől. Számításaik szerint a hadtest 30–40 kilométeres arcvonalon támadhat, és 5–6 kilométeres szakaszon törheti át az ellenséges védelmet.

A hadosztály támadási ütemét befolyásolja a terep jellege, a kialakult körülmények, a különféle fegyverek és csapatok alkalmazásának lehetőségei. Hangsúlyozzák, hogy a magas támadási ütem elérését nagymértékben elősegítheti a páncélos és légi mozgékony csapatok alkalmazása. A hadosztály támadási üteme kedvező feltételek mellett elérheti a napi 30–40, esetenként az 50 kilométert.

Amennyiben a „PIROS” fél erői a mélységben lévő összpontosítási körletekből hajtják végre a támadást, akkor a hadosztály erőit az ellenségtől legfeljebb 80 kilométerre lévő összpontosítási körletekből 2–4 menetvonalon vonják előre. A hadosztály főerői menet közben harc előtti alakzatba és harcrendbe bontakoznak szét úgy, hogy a csapatok 2-3 perccel a tüzérségi tüzelőkészítés befejezése előtt kiérkezzenek a roham terepszakaszára.

A hadosztály első lépcsőjét alkotó dandárok a zászlóaljoszlopokba történő szétbontakozást az ellenség védelmének peremvonalától 12–15, a századoszlopokba bontakozást 4–6, a szakaszoszlopokba történő szétbontakozást pedig 2–3 kilométerre hajtják végre (4. ábra). Kombinált harcrendben végrehajtott támadás esetén a gyalogsági fegyverek pásztázott lőtávolságán kívül, a terep fedőtulajdonságait kihasználva, harcjárműről szállás terepszakaszokat jelölhetnek ki. A roham terepszakaszát az ellenség védelmének peremvonalához minél közelebb jelölik ki, rendszerint az utolsó természetes terepfedezék mögött (0,6–1 km).

A dandárok támadási sávjának szélessége a velük szemben álló ellenség harci állományától, védelmének jellegétől, a terepviszonyoktól és az évszaktól függ. Számvetéseik szerint a 10–15 kilométer széles támadási sáv lehetővé teszi a harci alegységek manőverezését, széttagolását, ugyanakkor az alárendelt csapatokat megbízhatóan lehet vezetni a harc közben. A „PIROS” fél katonai szakértői szerint a dandár szervezetszerű állományával jelentős erő- és eszközsűrűséget képes kialakítani arcvonal-kilométerenként.

A dandárok részére közelebbi és további feladatot határoznak meg. A közelebbi feladat az ellenség elsőlépcsős egységei védőállásainak áttörését és a peremvonalától 10–15 kilométerre lévő terepszakasz (objektum) birtokbavételét tartalmazza, a további feladat pedig a siker kifejllesztését, a védelem 20–30 kilométer mély áttörését és a hadosztály második lépcsős harcba vetésének biztosítását ölelheti fel.

A dandárok támadási üteme lényegében a tevékenység jellegétől és a támogatóeszközöktől függ. Az ellenség harcászati védőövének áttörésekor a dandárok támadási üteme elérheti a napi 20–30 kilométert.

A zászlóaljak 2–4 kilométer széles arcvonalon támadhatnak. Az első lépcsőben küzdő zászlóaljak közelebbi feladatának mélysége a peremvonalától számított 6–8, a további pedig 10–15 kilométer lehet.

5.4.5. A támadóharc végrehajtása

A hadtest csapatainak támadásba való átmenetét tüzelőkészítés előzi meg. Célja egyrészt a védelemre berendezkedett ellenség csapatainak lefogása, másrészt a hadtest csapásmérő csoportosításainak a kiválasztott irányokban (áttörési szakaszon) történő kialakításához

szükséges manőverek biztosítása. A tüzelőkészítés időtartama átlagosan 30–40 perc vagy ennél több lehet. Időtartamát vagy az előrevonás időszükséglete, vagy a tüzérség részére a tűzfeladatok végrehajtásához szükséges idő határozza meg. A hadtest áttörési szakaszán tüzérségének több mint 60%-át összpontosíthatja. A tüzelőkészítés részét képezi a közvetlen légi előkészítés, amelynek során tömeges légi csapásokat mérnek a tüzérség által le nem küzdött objektumokra, különösen a főerők összpontosítási irányjaiban.

A tüzelőkészítés befejeztével a hadtest első lépcsőben lévő hadosztályai erőiket keskeny áttörési szakaszokra összpontosítva támadásba lendülnek. A dandárok első lépcsőjében küzdő alegységek a megadott jelre, a tüzérségi tűz fedezete alatt indulnak támadásba.

A tüzérség, amely addig a peremvonalra mért csapásokat, a mélységbe helyezi át a tüzet. A harcjárműveken támadó gépesített lövészalegységek menetből igyekeznek áttörni az ellenség védelmét, kijutni annak szárnyára, és csapást mérni a mélységben elhelyezkedő erőkre. Ha szívós ellenállást tanúsító ellenséget támadnak, a gépesített lövészcsapatok gyalog, a harcokocsikkal együtt, azok előretörését biztosítva fejthetik ki tevékenységüket. A gyalogsági harcjárművek a támadó alegységek nyomában haladnak előre, és a fedélzeti fegyverek tüzevel támogatják őket.

Követelményeik szerint a támadást gyors ütemben kell végrehajtani, hogy mielőbb dezorganizálják az ellenséget, megsemmisítsék csapásmérő erőit, meghiúsítsák ellenlökéseit, és folyamatosan kezükben tartsák a kezdeményezést.

Ha a támadócsapatok elfoglalták kijelölt objektumaikat, a zászlóaljok megerősítik az elért terepszakaszokat, rendezik soraikat, helyreállítják az együttműködést, és folytatják a támadást.

Az ellenség ellenlökéseit helyből vezetett tüzellel vagy különböző irányokból indított határozott, erélyes támadótevékenységgel verik vissza. Az ellenlökés elhárítása után a támadócsapatok folytatják az előrenyomulást. A dandárok második lépcsőjében tevékenykedő zászlóaljok harc előtti alakzatban mozognak előre, állandóan készen arra, hogy támogassák az első lépcső harcát.

A közelebbi feladat végrehajtása után a parancsnok a támadási ütem fenntartása érdekében harcba veti a második lépcsőt vagy a tartalékot.

Az ellenség visszavonulása esetén haladéktalanul megszervezik az üldözést, nehogy az ellenség a mögöttes terepszakaszokon szervezett ellenállást tanúsíthasson.

A további feladat végrehajtása után megerősítik az elért terepszakaszt, vagy folytatják a harctevékenységet a kialakult helyzetnek megfelelően.

A hadtestparancsnok saját eszközeivel befolyásolja a harctevékenység alakulását, miközben folyamatosan vezeti a hadosztály közvetlen tábori tüzérségének tüzet, a támogatórepülő tevékenységét, előrevonja vagy áthelyezi tartalékait, valamint a többi harcrendi elemet.

A magas támadási ütem fenntartása érdekében harcászati deszantot dobhatnak le, és intézkedéseket tesznek az ellenség esetleges ellenlökéseinek elhárítására.

Amennyiben az ellenség védelmének mélységében, a támadás kifejlesztése során a hadtest erős páncélelhárításba ütközik, a parancsnok átmenetileg leállítja a támadást, felzárkóztatja a tüzérséget, majd tüzérségi tüzellel, valamint a támogató légierő csapásaival szétzúzza az ellenség védelmét, s ez után kezdi újra a mélységbe történő előrenyomulást.

5.5. A védelem

A védelmet a „PIROS” fél katonai vezetői olyan tevékenységnek tekintik, amelyet ideiglenesen alkalmaznak az ellenség támadásának megghiúsítása, erő- és eszköztakarékosság, egyes irányokban erőfölény képzése, valamely fontos terepszakasz megtartása és időnyerés, valamint a támadásba való átmenet kedvező feltételeinek megteremtése céljából. A védőknek arra kell törekedniük, hogy a lehető legnagyobb veszteséget okozzák az ellenségnek, csökkentésük harci lehetőségeit, akadályozzák erői összpontosítását.

5.5.1. A hadműveleti terület védelmi hadművelet esetén

A hadművelet kategóriái – mint már említésre került – a hadművelet fajtájától függően mások és mások lehetnek. A „PIROS” fél katonai vezetői *hadműveleti terület* tárgyalásánál a hadászati (összhaderőnemi) védelemből indulnak ki.

Hadászati (terület-) védelem esetén a műveletek a védelem mélysége szerint mélységi, közvetlen, valamint mögöttes műveletek lehetnek.

- *Mélységi műveletek* – az ellenség mélységében végrehajtott műveletek, amelyek arra irányulnak, hogy megzavarják, késleltessék vagy tönkretegyék az ellenség azon képességét, hogy harci erőt vessen be közvetlen harcot vívó csapataink ellen.
- *Közvetlen műveletek* – a fő és támogatóerők azon tevékenysége, amely lassítja, számukra kedvező irányba tereli és szétveri az ellenség főerőit.
- *Mögöttes műveletek* – a saját mélységben kerülnek végrehajtásra azzal a céllal, hogy biztosítsák a védelmi hadművelet folyamatosságát, és megakadályozzák a vezetés, az irányítás, a tűztámogatás és a logisztikai támogatás szétzilálását.

Hasonló megfogalmazásokkal találkozhatunk hadműveleti szinten is.

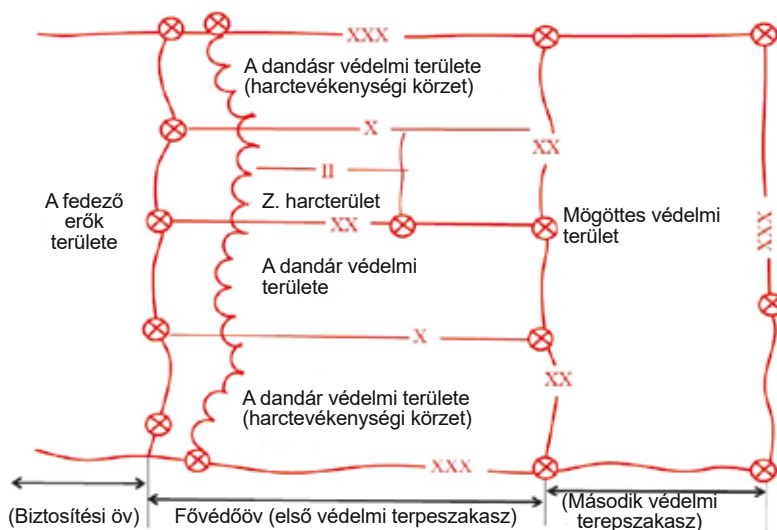
A hadtest védelmi hadműveletét védelmi területen vívja meg. A hadtest védelmi területe magában foglalja:

- a fedezőerők területét (biztosítási övet);
- az első lépcsőben védő hadosztály/dandárok védelmi területeit (fővédőövet);
- a mögöttes területet.

A fentiekből következik, hogy a hadműveleti szintű felosztás nem tér el lényegesen a hadászati szinten elfogadott felosztástól, azt csupán konkretizálja, amikor megállapítja, hogy a hadtest védelmi területe felosztható (8. ábra):

- biztosítási övre;
- fővédőövre;
- mögöttes területre.

A PIROS HADTEST VÉDELMI TERÜLETE (VÉDŐSÁV)

8. ábra

A „PIROS” hadtest védelmi területe

Forrás: a szerző szerkesztése

A *biztosítási öv* a fővédőöv peremvonalától előre helyezkedik el, és különböző nagyságú fedezőerőket helyeznek el benne a céllal, hogy felderítsék az ellenség főerőit, megsemmisítsék fedező-biztosító erőit, megakadályozzák, hogy a védő fél számára kedvező irányba kényszerítsék az ellenséget, megtévesszék a fővédőöv peremvonalát illetően, és mindezzel időt biztosítsanak a fővédőövben védő csapatoknak a védelem szilárdabb kiépítésére.

A biztosítási öv az első védelmi hadművelet esetén az államhatárnál kezdődik, és hátrafelé a fővédőöv peremvonalától 2–3 km távolságra kijelölt harcfelelet átadásának vonaláig tart.

A *fővédőöv* a védelem peremvonalánál kezdődik, és hátrafelé az elsőlépcsős dandárok harcterületeit, esetenként önálló védőkörleteket és harcterületeket foglalhat magában. Ezen a területen tervezik a döntő védelmi hadművelet sikeres végrehajtását.

A *mögöttes terület* a hadtest védelmi területének olyan része, amely a fővédőöv hátsó határától a védelmi hadművelet (hadtestvédelmi terület) teljes mélységéig helyezkedik el. Rendszerint itt helyezkedik el a tüztámogató, harctámogató, harcalkalmazó csapatok nagy része és a tartalékerők. Fontos feladatuk az ellenség diverziós és légideszantcsapatai elleni harc megszervezése és az ellenség légi támadóeszközei elleni rendszabályok fogatosítása.

5.5.2. A védelemben való átmenet körülményei, a védelemmel szemben támasztott követelmények

A védelemben történő átmenet lehet tervszerű vagy kikényszerített, előkészített vagy hevenyészett, létrehozása történhet az ellenséggel való közvetlen harcérrintkezés körülményei között, annak behatásai alatt vagy harcérrintkezésen kívül.

A csapatok tervszerűen akkor vonulnak védelemben, ha az erő- és eszközfölény az ellenség oldalán van, és a másik fél helyzete kedvezőbb. Ilyen esetben a csapatok már a harctevékenységek kibontakozása előtt elfoglalhatják a védelem helyének kijelölt területet.

Tervszerű védelmet irányoznak elő akkor is, amikor azt tartják előnyösnek, hogy megszállt terepszakaszokról előbb veszteségeket okozzanak az ellenséges csapatoknak, majd ellentámadásba lendülve verjék szét őket. Ilyen védelmet abban az esetben is szervezhetnek, amikor egyébként elegendő erejük lenne a támadáshoz.

A kikényszerített védelemben való átmenetre olyankor kerülhet sor, ha az ellenség korábban tudott szétbontakozni, vagy a találkozójárc kimenetele kedvezőtlen számukra. Ilyenkor a védelmet harctevékenység közben, az ellenség csapásai közepette szervezik meg.

A „PIROS” fél nézetei szerint a védelem legyen szilárd és aktív, mélyen lépcsőzött, rendelkezék erős páncélelhárítással, legyen képes ellenállni az ellenség csapatokkal mért csapásainak, valamint tüzérségi és légi tevékenységének.

Védelemben a terep kiválasztásakor elsősorban a páncélelhárítás érdekeit tartják szem előtt, nagyon fontos a természetes és mesterséges tereptárgyak kihasználása, különösen a műszaki akadályok – mindenképp az akna- és robbanózárak – rendszerének alkalmazása. Nagy jelentőséget tulajdonítanak az erők, eszközök megóvásának a későbbi harctevékenységekhez, ezért nézeteik szerint a védelemhez olyan terepet kell választani, amely a lehető legkevesebb erővel és eszközzel tartható, mert a hagyományos eszközökkel folyó harctevékenység esetén a védelem céljai csak úgy érhetők el, ha elegendő saját erő és eszköz áll rendelkezésre a harchoz. Igen nagy fontosságot tulajdonítanak a védelemben az álcázásnak és az ellenség megtévesztését szolgáló tevékenységeknek.

5.5.3. A védelem felépítése, a csapatok csoportosítása

A „PIROS” védelem felépítése magában foglalja: a hadsereg csapatainak csoportosítását és hadművelleti felépítését; a hadseregvédelmi terepszakaszok, állások, körletek és védelmi berendezések rendszerét, az ellenség tűzzel való pusztításának rendszerét, a légvédelem, a páncélelhárítás, a deszantok és diverziós csoportok elleni védelem rendszerét és a műszakizár-rendszert.

A hadsereg csapatainak csoportosítása általában magában foglalja: a védelem fő irányában védő csapatok csoportosítását, a védelem más irányában védő csapatok csoportosítását, az ellencsapást vagy ellenlökést végrehajtó csapatok csoportosítását, valamint a fegyvernemi és szakcsapatok csoportosításait (9. ábra).

A védelem fő irányában védő csapatok csoportosítása a hadsereg összefegyvernemi csapatainak, az összefegyvernemi dandárok erőit, valamint az egyéb erők zömét foglalja magában. A fő irányában védő csapatok rendeltetése: jelentős veszteségokozás az ellenség fő csapásmérő csoportosításának, a védelem legfontosabb körzeteinek megtartása,

és együttműködve a kisegítő csoportosítással, kedvező feltételek megteremtése a hadsereg ellencsapásának végrehajtásához.

A védelem más irányában védő csapatok csoportosítása rendszerint az összefegyvernemi csapatok kisebb részét foglalja magában. A védelem másik irányában védő csapatok rendeltetése: az ellenség főerőinek szárnyain támadó erők támadásának elhárítása, a saját csapatok szárnyainak biztosítása, kedvező feltételek biztosítása az ellenség szárnyába, valamint hátába mérendő ellencsapáshoz.

9. ábra

A védelem felépítése, a csapatok csoportosítása

Forrás: a szerző szerkesztése

A hadsereg ellencsapást mérő csoportosításállományát egy hadtest képezheti, amelyhez csatlakozhatnak az első lépcsőből és más irányokból átmanőveztetett nagy mozgékony-ságú, gépesített lövész- és harcokocsapatok.

Az ellencsapást mérő csoportosítás rendeltetése: szétverni a hadsereg védelmébe betört erőket, helyreállítani a védelem egységét. Amennyiben az ellencsapás végrehajtására nem kerülhet sor, a második lépcsős hadtest a hadsereg védelmének mélységében a védelem fő irányában a hadseregvédelmi terepszakaszon védelembe megy át, így ebben az esetben, a továbbiakban, a fő irányban védő csoportosítás állományát képezi.

5.5.4. Hadműveleti felépítés

A hadsereg hadműveleti felépítése általában magában foglalja az első lépcsőt, a második lépcsőt, az összefegyvernemi tartalékot, a deszantelhárító tartalékot, az ellencsapás időszakra időlegesen létrehozott légideszantot, a hadsereg-tüzércsoportot, a légvédelmi tüzérdandár és légvédelmi rakétaezredek csoportosításait, a páncélelhárító tartalékot, a mozgó

záróosztagot, valamint az ellenség tűzzel való pusztításában részt vevő szakcsoportok csoportosításait (10. ábra).

A hadsereg hadműveleti felépítése két- vagy egylépcsős lehet. Egylépcsős hadműveleti felépítés esetén a védelem irányai szerint összefegyvernemi tartalékok képeznek.

Az *első lépcső* állománya rendszerint két hadtest lehet, amely rendeltetése: az ellenség támadásának elhárítása, jelentős veszteségokozás, fontos körletek, terepszakaszok megtartása, kedvező feltételek megteremtése a betört ellenség szétveréséhez.

A *második lépcső* állományát rendszerint egy hadtest képezheti, amely rendeltetése: ellencsapás végrehajtása a védelemben betört ellenség főerőinek szétverése céljából, vagy a védelem mélységében, a fő irányban a hadseregvédelmi terepszakasz megtartása, szükség esetén az első lépcső felváltása, az ellenség légideszantjainak, diverziós felderítőerőinek megsemmisítése.

A második lépcső rendszerint összpontosítási körletben helyezkedik el, vagy védelmet foglal az előkészített hadseregvédelmi terepszakaszon. Az összpontosítási körlet távolsága a fővédővonal peremvonalától 70–80 km vagy még ennél is több lehet.

Az összefegyvernemi tartalék állománya rendszerint egy összefegyvernemi dandár. Összefegyvernemi tartalék létrehozására rendszerint a második lépcső megléte esetén is szükség van. Az összefegyvernemi tartalék rendeltetése: a váratlanul jelentkező feladatok megoldása, valamint a harcképességüket elvesztett első- vagy második lépcsős csapatok megerősítése vagy leváltása. A védelem peremvonalától 60–100 km-re lévő összpontosítási

körletben helyezkedhet el, vagy védelmet foglal a hadsereg valamelyik szárnyán, illetve a mélységben előkészített terepszakazon.

A deszantelhárító tartalék állománya általában 1-2 megerősített gépesített lövész- és harc-kocsizászlóalj. Elhelyezésük a védelem mélységében, az ellenség légideszantjainak és légi mozgékonyaságú csapatainak várható alkalmazási körzeteihez közel lévő összpontosítási körletekben történik.

A légi mobil harccsoport légi úton kiszállított légi mozgékonyaságú század vagy zászlóalj erejű hadműveleti elem, amelynek rendeltetése: a harcterületre történő kiszállítás után aktív harctevékenységgel elősegíteni a védelemben kialakult válságos helyzet gyors megszüntetését, valamint az ellencsapás időszakában végrehajtani fontos objektumok birtokbavételét.

A légi mobil harccsoport harcfeladatának végrehajtását harci helikopterek támogatják. A védelem peremvonalától 30–40 km-re összpontosítási körletben helyezkedik el, állandó készenlétben az alkalmazásra.

5.5.5. Terepszakaszok, állások, körletek és a tűzzel való pusztítás rendszere

A hadseregvédelmi terepszakaszok, állások, körletek és védelmi építmények rendszere a mélységben tagolt, több egymást követő hadtest- és hadseregszintű védelmi övből, illetve terepszakaszokból állhat (11. ábra).

A terepszakaszok, állások, körletek rendszere magában foglalja:

- a biztosítási övet;
- a fővédőövet;
- a második védőövet;
- az első és a második hadseregvédelmi terepszakaszt;
- a reteszállásokat, az önálló védőkörleteket és a védelmi létesítményeket.

A biztosítási öv a fővédőv peremvonala előtti 15–50 km mélységű sáv lehet, amely magában foglalhat néhány előkészített dandár-harctevékenységi körzetet, ezen belül néhány ellenállási terepszakaszt, néhány önálló védőkörletet, valamint a műszaki zár- és tűzrendszert.

A biztosítási övben folytatott harctevékenység célja az ellenség támadásának feltartóztatása, idő előtti szétbontakozásra kényszerítése, veszteségokozás, valamint időnyerés a védelem előkészítéséhez.

A biztosítási öv védelmét az elsőlépcsős hadtestektől elkülönített gépesített lövész- és harc-kocsicsapatok látják el. Harcukat a tűzértség ideiglenes tüzelőállásból lött tűzével, a páncélelhárító tartalékok és a mozgó záróosztatok alkalmazásával, valamint légicsapásokkal lehet támogatni, illetve légvédelmi csapatokkal oltalmazni.

A védelem más irányokban és azokban az irányokban, ahol a biztosítási öv előkészítésére nincs lehetőség, a védelem peremvonala előtt 6–8 km-re előretolt állás hozható létre. Védelmére az elsőlépcsős dandároktól megerősített lövész- és harc-kocsizászlóaljok különíthetők el, amelyek század-, szakasztámpontokat rendeznek be. Azokon a szakaszokon, ahol nem hoznak létre előretolt állást, ott az elsőlépcsős zászlóaljok szakaszerőben harcelőrsöket küldenek ki a peremvonalától 2 km-ig terjedő távolságra.

A fővédőv a hadosztályok védősávjában lévő elsőlépcsős dandárok egymás mellé csatlakozó harctevékenységi körzeteire épül.

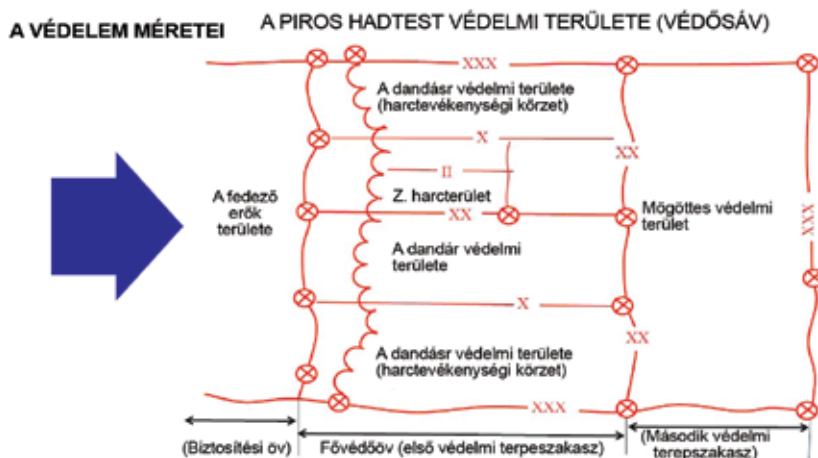
Az elsőlépcsős zászlóaljok védelmének lépcsőzése és manőverszabadságuk biztosítása érdekében a szakaszok, századok tartalék támpontokat rendeznek be az ellenség betörésének várható irányjaiban, amelyeket reteszállások kötnek össze. A zászlóaljok védőkörleteinek szélessége 5 km, mélysége 3 km lehet.

A második lépcsős zászlóaljok a dandárok harctevékenységi körzeteinek mélységében, a járható irányokban, zászlóaljkorlatokban helyezkednek el, többirányú feladattal. Egyrészt készen állnak ellenlökések végrehajtására, az előkészített zászlóalj védőkörletek védelmére, másrészt felkészülnek tűzszakaszok elfoglalására, légideszantként, esetleg teljes állománnyal légi mobil harccsoportként való tevékenységre.

Ellenlökés végrehajtása esetén egy gépesített lövész- vagy harcokocsidandár ellenlökési terepszakaszának szélessége 6–10 kilométer lehet, harcrendjét pedig általában egy lépcsőben építi fel.

A második védőöv az ellenség várható fő csapásának irányában kerül létrehozásra a védelem peremvonalától (ami nem más, mint a fő védőöv peremvonala) 35–40 km távolságra, 15–20 kilométeres mélységgel.

A második védőövet a védelmi hadművelet folyamán a hadtestek második lépcsői és összefgyvernemi tartalékai, valamint a hadművelet folyamán a biztosítási övből és a fővédőövből visszavont csapatok szállják meg.

	Fő védőöv		Fedező/Biztosítási öv	
	Szélesség	Mélység	Szélesség	Mélység
g. hadosztály	60–80 km	30–40 km	60–100 km	15–25 km
g. dandár	30 km-ig	20–30 km	40–60 km	15–50 km
g. zászlóalj	5 km-ig	3 km-ig	5–10 km-ig	3 km-ig
g. század	1–1,5 km	1000 m	1,5–3 km	3–4 km
hk. század	1–1,5 km	1000 m	1,5–3 km	3–4 km
g. szakasz	3–500 m	300 m-ig	500 m-ig	2–3 km-ig
hk. szakasz	3–500 m	300 m-ig	500 m-ig	2–3 km-ig

11. ábra

A védelem méretei

Forrás: a szerző szerkesztése

Az elsőlépcsős hadtestek mögött a peremvontaltól számított 45–70 km távolságra hadseregvédelmi terepszakasz kerül kiépítésre 30–40 km mélységgel. Megszállását a második lépcsős hadtest főerői, a hadsereg összefgyvernemi tartaléka és a hadsereg első lépcsőből visszavont csapatai hajtják végre.

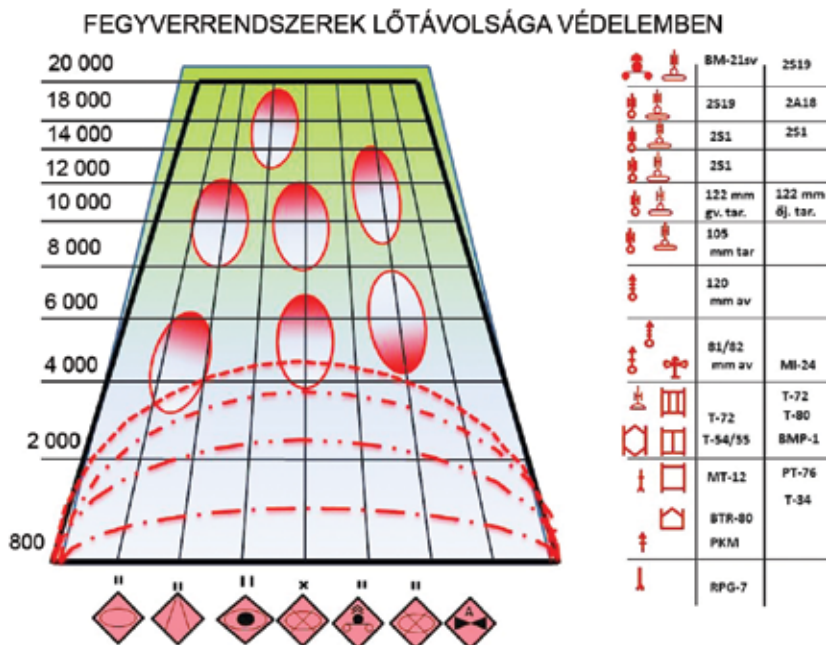
A „PIROS” fél elvei szerint egyes fontos irányokban a védelmi terepszakaszok között önálló védőkörletek is létrehozhatók.

A dandárok harctevékenységi körzeteinek szélessége a fő irányban normál terepen 30 km-ig, erdős-hegyes terepen vagy a biztosítási övben 20–40 km-ig, a szárnyakon 50–60 km-ig terjedhet, mélysége 20–30 km lehet.

A hadtest első lépcsőjében 1-2 hadosztály (hadosztályonként 2-3 dandár) védhet, ebből következően a hadtest védősáv szélessége normál terepen 60–100 km, erdős-hegyes terepen 100–150 km lehet, mélysége normál terepen 40–60 km, erdős-hegyes terepen vagy vízi akadályra támaszkodó védelem esetén 30–50 km lehet. A hadsereg védősáv szélessége elérheti a 250–300 kilométert, mélysége pedig a 100 kilométert.

A védelem felépítésében az ellenség tüzzel való pusztításának rendszere magában foglalja:

- a gépesített lövész- és harcokocsicsapatok tüzét;
- a tüzérség megosztott és közvetlen irányzású eszközeinek, valamint a rakéta-páncéltörő fegyverek tüzét;
- a támogató repülőket csapásait;
- a légvédelmi tüzér- és a légvédelmirakéta-csapatok tüzét;
- a műszaki harcanyagok és a telepített robbanó műszaki záruk alkalmazását.

12. ábra

Fegyverrendszerek átlagos lőtávolsága

Forrás: a szerző szerkesztése

A „PIROS” fél nézetei szerint az ország védelmének fontos összetevői a hadműveleti fő irányokon kívüli területek ellenőrzése, terepszakaszok és irányok zárása, terület- és objektumvédelmi feladatok ellátása.

Az ellenőrzés rendszere magában foglalja:

- a biztosítandó terület térségében és az ahhoz kapcsolódó légtérben zajló mozgások figyelemmel kísérését;
- a hadműveleti területen kívüli határszakaszokon az esetleges határsértési kísérletek előrejelzését;
- a határsértések észlelését, jelentését, a határsértést végrehajtó erők tevékenységének megakadályozását;
- a saját csapatok szárnyának, hátának biztosítását.

A területvédelmi feladatok magukban foglalják:

- a katonai területi sugárfigyelő rendszer fenntartását;
- az ellenség légideszantjainak, terrorista vagy felderítő diverziós csoportjainak felderítését, elszigetelését és felszámolását;
- a haditevékenységek és a gazdaság működésének szempontjából fontos közlekedési irányok, műtárgyak, hidak, alul- és felüljárók, objektumok védelmét, a rombolásukra tett előkészületek megelőzését;
- a kialakult helyzetnek megfelelő katonai rendészeti, tűzszerészi és forgalomszabályozási feladatok ellátását.

Az objektumvédelmi feladatok közé tartozik:

- katonai és kormányzati vezetési pontok, hivatalok, adminisztratív központok őrzése, védelme;
- katonai objektumok, raktárak, bázisok őrzése, védelme;
- kiemelt fontosságú ipari, mezőgazdasági, távközlési, energetikai és vízgazdálkodási objektumok, zsilipek, gátak őrzése, védelme.

5.5.6. A védelmi hadművelet vezetése

A védelmi hadművelet vezetésére a hadseregnél harcálláspontot, tartalék harcálláspontot és anyagi-technikai vezetési pontot, a harc főbb mozzanataira előretolt és légi vezetési pontot telepítenek.

5.6. A találkozóharc

5.6.1. A találkozóharc lényege

A találkozóharcot a „PIROS” fél katonai szakértői olyan harctevékenységnek tekintik, amely akkor alakul ki, ha a szemben álló felek mindegyike támadással akarja megoldani feladatát.

Véleményük szerint a korszerű összefegyvernemi harcban, különösen az első hadműveletekben gyakran bontakozhatnak ki találkozóharcok, sok esetben az ellenség meg-

közelítése céljából végrehajtott csapatmozgások folytatásaként, mivel a csapatok rendkívüli mozgékonyasága megteremti ennek objektív feltételeit. Ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy találkozóharc az esetek zömében hadtestnél kisebb méretű kötelékek között bontakozhat ki.

Tapasztalataik szerint a találkozóharcot rendkívüli mozgékonyaság, gyors lefolyás és a helyzetek gyors, éles változásai jellemzik, továbbá a találkozóharcban rendkívül fontos a kezdeményezőkézség.

A találkozóharc sikerének alapfeltétele, hogy meg kell előzni az ellenséget a csapatok gyors előrevonásával, a kulcsfontosságú terepszakaszok megszállásával és az erők, eszközök harcrendbe történő szétbontakoztatásával, valamint az első csapás mérésével.

5.6.2. A találkozóharc kialakulása

A „PIROS” fél elvei szerint a találkozóharc a repülő és helikopterek, valamint a tüzérség által mért csapásokkal veszi kezdetét, amelyeknek célja az ellenséges erők előrenyomulásának megakadályozása, és a lehető legnagyobb élőerő- és technikaeszköz-vesztés okozása.

A szárazföldi csapatok összecsapásait, a közvetlen harcérintkezés felvételét megelőzik a harcászati légi erők, a páncéltörő helikoptereknek és a tüzérségnek az ellenség oszloppaira, szétbontakozó erőire mért csapásai, miközben kedvező terepszakaszok elfoglalása érdekében harcászati légideszantok vagy helikoptereken szállított légimozgékony alegységek bevetését készítik elő kedvező terepszakaszok elfoglalása céljából.

A csapatrepülő helikopterei a tevékenység kezdetétől folyamatosan együttműködnek a földi felderítéssel, felderítik a szemben álló fél főerőinek menetvonalait és várható szétbontakozási terepszakaszait, a találkozóharc kibontakozásakor pedig részt vesznek a tüzérség tüzeinek helyesbítésében, biztosítják a felderítő-diverziós csoportok, és légideszantok kiszállítását az ellenség hátába vagy menetvonalaira.

A „PIROS” fél a találkozóharc kezdetén és a főerők szétbontakozása idején kiemelt gondot fordít a szárnyak páncéltörő eszközökkel történő biztosítására, amihez előszeretettel alkalmaz páncéltörő helikoptereket. A rendelkezésre álló időtől függően a harckocsiveszélyes irányok lezárására gyakran telepítenek aknazáratokat.

Elveik szerint a találkozóharcban alkalmazott felderítőjárőrök a terepviszonyoktól, az ellenség tevékenységének jellegétől és a végrehajtandó feladattól függően 5–8 kilométerre távolodhatnak el a saját főerőktől, miközben szorosan együttműködnek a fedező-biztosító csapatokkal, valamint a légideszantokkal és a légimozgékony erőkkel.

5.6.3. A találkozóharc lefolyása

Tapasztalataik szerint a gépesített lövész- és harckocsicsapatok állományából a találkozóharc kibontakozásakor elsőként az előrevetett osztagok,⁶ a felderítő, valamint a fedező-biztosító erők lépnek harcba, és megsemmisítik az ellenség kisebb csoportjait.

⁶ A harcrend ideiglenes eleme, védelemben a biztosítási övben tevékenykedik, támadásban az ellenség mélységében fontosabb terepszakaszok, átkelőhelyek elfoglalása és megtartása a feladata a főerők kérésére.

Nagyobb ellenséges erők megjelenése esetén az elővédek szétbontakoznak, harcba bocsátkoznak, lekötik az ellenség erőit, kedvező terepszakaszokat foglalnak el, támpontokat rendeznek be, hogy megtartsák azokat a saját főerők beérkezéséig és szétbontakozásáig. Az előrevetett osztagok előtt az osztag állományából alkalmazott elővédek⁷ lépnek harcba, hogy megteremtsék az előrevetett osztagok sikereinek feltételeit, és elfoglalják a főerők szétbontakozását biztosító kedvező terepszakaszokat.

Az elővéd rendszerint a harcelőőrs egyik szárnyán bontakozik szét. A zászlóalj erejű elővéd az ellenséggel való összecsapáskor harcrendjét az esetek zömében egy lépcsőben építi fel, ami lehetővé teszi, hogy erős kezdeti csapást mérjen az ellenségre.

A helyzet kedvezőtlen alakulása esetén az elővédek és a fedezőcsapatok, előrevetett osztagok alegységei ideiglenesen védelemre térhetnek át, vagy visszavonulhatnak, hogy időt nyerjenek, megóvják erőiket és manőverképességüket.

Elveik szerint találkozóharcban a dandár főerőinek harcrendbe történő szétbontakozása a legnagyobb sebességgel történik az elővédek (lekötő csoportosítás) fedezete alatt, miközben az átkarolást vagy megkerülést végrehajtó főerők az oszlopokból fokozatosan harc előtti alakzatba, illetve harcrendbe bontakoznak szét. Az egy menetvonalon haladó dandár a harcrendbe történő szétbontakozásra kijelölt terepszakasztól 10–15 kilométerre kezdi meg a zászlóaljoszlopokba, a zászlóaljak 5–8 kilométerre a századoszlopokba, a századok pedig 2–3 kilométerre a szakaszoszlopokba történő szétbontakozást.

A „PIROS” fél nézetei szerint találkozóharcban a főerők harcba vetése általában menetből, de erős ellenséggel való találkozás esetén a beérkezés sorrendjében történő szétbontakozás végrehajtása után tartott rövid megállásból történhet.

Az első esetben a dandár első lépcsőben annyi zászlóalj fog támadni, ahány menetoszlop volt a dandár menetrendjében. Ha tehát két menetvonalon hajtotta végre a menetet, és mindegyikben volt egy zászlóalj menetoszlop, akkor kezdetben két gépesített lövész-, illetve harcokocsizászlóaljnyi erő lép harcba.

A találkozóharc kibontakozása után a támogató légierő egyik legfontosabb feladata a harcmező elszigetelése, a visszavonuló ellenséges erőkre az esetleg beérkező tartalékokra, azok előrevonási útvonalaira mért csapásokkal.

Ha az ellenség a találkozóharc sikertelen kimenetele következtében megkezdte visszavonulását, az elővéd haladéktalanul bevezeti az üldözést, megsemmisíti az ellenség fedezőcsapatait, gyors ütemben előretör az ellenség főerőihöz, és a beérkező csapatokkal együttműködve megrohamozza a szemben álló erőket.

Szakértőik véleménye szerint a találkozóharc akkor ér véget, amikor a harcérintkezés felvétele után tisztázódott az ellenség helyzete, bevetették a főerőket, biztosított a csapatok tevékenységének további vezetése, mert ettől a ponttól kezdve a folyamatok átcsaphatnak bármilyen más harctevékenységi fajtába.

⁷ A menetrend része, a menetbiztosítás egyik szerve.

5.7. A menet

5.7.1. A menet fogalma, a menetrend felépítése, normatívái

A menet a csapatok menetoszlopokban végrehajtott, szervezett helyváltoztatása. A korszerű összefegyvernemi harc viszonyai között a menet valamennyi harc- és harccal kapcsolatos tevékenység szerves részévé vált, s az esetek többségében a harc éppen a menettel veszi kezdetét.

A csapatok harcfadatainak végrehajtása közvetlenül függ attól, mennyire képesek időben és teljes harckészültségben beérkezni a megadott körzetbe abban a felépítésben, amely a leginkább megfelel a kapott feladat végrehajtásának. A menet előkészítése és végrehajtása, a menetrend felépítése nagymértékben függ az ellenség tevékenységétől, és a menetet végrehajtó erők menet utáni feladataitól (adminisztratív menettalálkozó menet). Az egységek és magasabbegységek a kialakult helyzet és a rendelkezésre álló utak függvényében egy vagy több menetvonalon hajtják végre a számukra meghatározott manővereket.

A menet végrehajtásához kialakított menetrend felépítése során a menetoszlopban a járművek közötti távolságot általában a menetsebesség kétszeresében határozzák meg, ami 15 km/h sebesség esetén 30 m, 25 km/h sebesség esetén minimum 50 m, de nem haladja meg a 100 métert.

A magasabbegységek és egységek menetrendje a menet fedezőbiztosítását, a mozgásbiztosító erőket, az előrevetett osztagot, a főerőket, valamint a technikai zárórészleget foglalja magában.

Amennyiben a csapatok egy menetvonalon haladnak, ajánlatosnak tartják az élen haladó menetegység megerősítését páncéltörő alegységekkel és harckocsikkal. Amikor a magasabbegységek egyszerre több menetvonalon és több menetoszlopban hajtának végre menetet, a páncéltörő eszközöket elosztják az egyes menetoszlopok között, a harckocsizászlóaljkat pedig vagy a főerők menetvonalán, vagy a leginkább harckocsiveszélyes irányban meneteltetik. A híradóalegységeket úgy helyezik el a menetoszlopban, hogy ha harcra kerülne sor, gyorsan alkalmazhatók legyenek. A menetoszlopok légvédelmi oltalmazását a hordozható kézi légvédelmi rakétákkal, önjáró légvédelmi gépágyúkkal, valamint rakétakomplexumokkal oldják meg.

A műszaki alegységeket elosztják a menetoszlopok között, hogy szükség esetén menet közben biztosított legyen az akadályok és műszaki záruk felszámolása. Az esetleges műszaki záruk és akadályok, valamint oszlop- és megkerülő utak felderítésére előszeretettel alkalmaznak helikoptereket.

A dandárok és zászlóaljok ellátóalegységei rendszerint a főerőkkel együtt hajtják végre a menetet. A magasabbegységek hadtápegységei, alegységei külön menetoszlopot alkotnak, és a főerők mögött haladnak.

Az összefegyvernemi magasabbegységek és egységek menetrendjének hossza függ a kialakult helyzettől, a kapott feladattól, a rendelkezésre álló menetvonalak számától, valamint a magasabbegység, egység menetrendjébe besorolt menetoszlopok jellegétől. A menetoszlopok összeállításánál figyelembe veszik a gépjárművek számát és hosszát, azok távközét, valamint a menetoszlopba sorolt egységek és alegységek közötti távolságokat.

Normál útviszonyok esetén a menetoszlopban a századok (ütegek) 800–1500 m-re, a zászlóalj (osztályok) 3–5 km-re, a dandárok 5–10 km-re követik egymást.

A menetet végrehajtó erők menetsebessége nappal elérheti a 40, éjszaka pedig a 30 km/h-t. Hosszabb menetek esetén az első órai menet után 15 perc, utána 2 óránként 10-10 perces rövid pihenőt, majd 6–8 órai menet után hosszabb, 2 órás pihenőt tartanak.

5.7.2. A magasabbegységek, egységek és alegységek menetrendjének felépítése

A hadosztály menetrendje előrevetett osztagot, elbiztosítást, főerőket, oldal- és végbiztosítást foglal magában. Felderítésre a szervezetszerű felderítő zászlóaljból küldhetnek ki felderítő-csoportokat 50–70 kilométerig a hadosztály teljes menetsávjában.

A hadosztály előrevetett osztagot olyankor alkalmaz, amikor az ellenséget megelőzve kell elfoglalnia valamely fontos terepszakaszt, vízi átkelőhelyet, vagy saját légideszanttal kell kapcsolatot teremtenie.

Az előrevetett osztag állománya egy gépesített lövész- vagy harckocsizászlóalj, különleges esetekben egy dandár is lehet. Az előrevetett osztag 10–15 kilométerre, esetenként nagyobb távolságra is eltávolodhat a főerők oszlopától. Az előrevetett osztag egy megerősített szakasz-erejű élőőrsöt küld 5–7 kilométerre maga elé. Az élőőrs látótávolságra egy terepkutató harcjárművet küld ki. Oldal- és végbiztosításba megerősített szakasz-, megerősített század-erejű osztagokat különítenek ki.

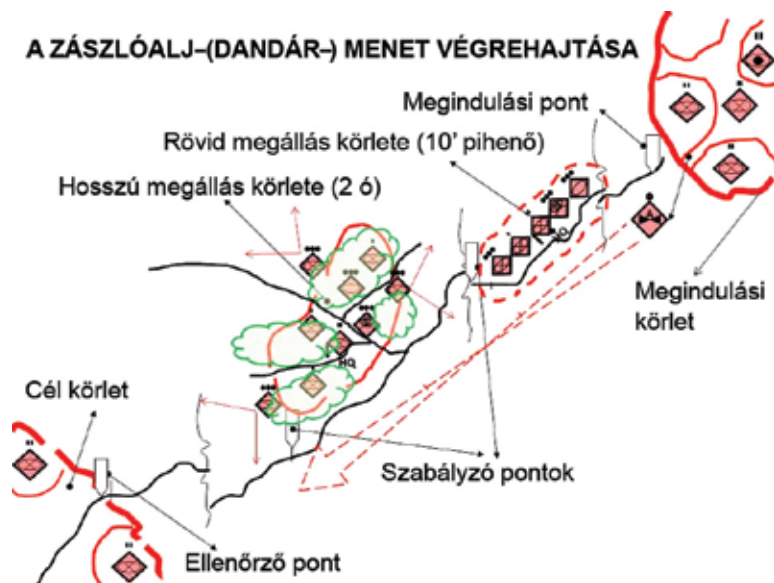
A gépesített lövész- és páncélosdandárok rendszerint hadosztálykötelékben, esetenként önállóan hajtanak végre menetet egy-két menetvonalon.

A zászlóalj egy menetvonalon hajt végre menetet. Ha önálló oszlopban menetel, akkor menetrendje a felderítést, az elbiztosítást (előőrsöt) és a főerőket foglalja magában.

A menetvonal felderítésére a főerők előtt 5–8 kilométer távolságra egy szakasz erőt alkalmaz. A felderítőerőket követi az élőőrs 3–5 kilométerre a főerők előtt. A menetoszlop oldal- és végbiztosítása érdekében egy-egy harckocsi- vagy gépesített gyalogosrajtól szakaszig terjedő erőt küldenek ki.

5.7.3. A menet megszervezésének és végrehajtásának szabályai

A menet sikeres végrehajtása érdekében az egység- és magasabbegység-parancsnokok és -törzsek forgalomszabályozást, menetfedező biztosítást, illetve anyagi-technikai ellátást szerveznek. A menet előkészítése és végrehajtása során nagy gondot fordítanak a menetvonalak, a pihenőhelyek, a technikai pihenők helyének, valamint az összpontosítási körletek felderítésére, előkészítésére és biztosítására. Úgy vélik, hogy az alegységek harcképességének megóvása érdekében a járművezetők naponta legfeljebb 8 órát tölthetnek a kormánykerék mögött (13. ábra).

13. ábra

*Menet végrehajtása**Forrás: a szerző szerkesztése*

Kiemelt figyelmet fordítanak menet közben a csapatok légvédelmének biztosítására. A magasabbságúak kötelékébe tartozó légvédelmi alegységek feladata a menet kezdetekor, a pihenők idején és a menet befejezésekor a csapatok oltalmazása. E feladatok végrehajtásához a légvédelmi eszközöket ütegenként alkalmazzák. Kiemelt figyelmet fordítanak a pihenőben lévő csapatok álcázásának és harcbiztosításának megszervezésére. Amennyiben menet közben légitámadás éri a menetoszlopokat, a menet folytatását tartják célszerűnek, csupán a gépjárművek és az alegységek közötti távköz növelését tartják szükségesnek. Ha az oszlopokat tömeges légitámadás vagy tömegpusztító fegyverekkel mért csapás éri, megszakíthatják mozgásukat, ha súlyos veszteségeket szenvedtek. A légitámadás által nem érintett egységek és alegységek kötelesek tovább folytatni a menetet.

5.8. A légvédelmi és repülőcsapatok alkalmazásának elvei

A rádiótechnikai csapatok felelősek a légtér rádiólokációs ellenőrzéséért és a légvédelmi csapatok tevékenységének rádiólokációs biztosításáért. Ennek érdekében összefüggő rádiólokációs mezőt hoznak létre az ország légtérében, a veszélyeztetett irányokban.

A harcászati repülők alaprendeltetése – szoros együttműködésben a légvédelmi rakéta- és tüzércsapatokkal – az ellenség összpontosított légcsapásainak visszaverése, az ország fontos közzeteinek, objektumainak, a szárazföldi csapatok csoportosításainak oltalmazása és légi támogatása.

Kiemelt feladatuk a harcászati légi felderítés, az ellenség légideszantjainak levegőben történő megsemmisítése, illetve a saját repülőcsapatok tevékenységének biztosítása.

A csapatrepülő tevékenységében elsődrendű feladat a páncélelhárítás, a légi úton történő távknásítás és aknatelepítés, valamint a kijelölt erők légi mozgékonyságának biztosítása, de a csapatrepülő harci helikopterei alkalmazhatók kis sebességű és kis magasságon repülő légi célok ellen is.

A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok fő feladata a legfontosabb objektumok és a szárazföldi csapatok csoportosításainak oltalmazása, a veszélyeztetett hadműveleti irányok lezárása.

5.9. Az irreguláris erők taktikai fogásai

A terrortámadás mint fegyveres tevékenység módszerében magában hordozza a gerillaerők harcának és az úgynevezett nem hagyományos hadviselés elemeit, amivel arra kényszeríti a terrorizmussal szemben álló erőket, hogy mindenütt álljanak készen, miközben a terrorista csoportok csak a kiválasztott pontokon támadnak. A terrortámadások olyan katonai és félkatonai tevékenységek, amelyeket az államok törvényein kívül álló és a nemzetközi jog által el nem ismert szervezetek, irreguláris erők tagjai, valamint ezek szimpatizánsai követnek.

A probléma kezelésének részeként szükség van katonai erő alkalmazására, de az élet minden területén kiemelt figyelmet kell fordítani a felkészülésre, a terrortámadások elhárítására és megelőzésére, valamint a bekövetkezett támadások hatékonyságának csökkentésére.

A tapasztalatok alapján a terrorcsoportok nemcsak fontos vagy védett objektumokat támadnak, hanem védtelenekeket is, gyakorlatilag mindent, ami segíti őket közvetlen céljaik elérésében. A terrorszervezetek jól alkalmazzák a klasszikus gerillaharc és az úgynevezett nem hagyományos hadviselés elemeit a különböző célok ellen vezetett támadások során, eredményesek a nagyvárosok viszonyai között, amikor orvlövészekkel megszállják a város kulcsfontosságú épületeit, és kiterjedt városarcra kényszerítik a reguláris erőket.

Ilyen műveletek előtt a harcosok kisebb csoportokban, fegyvereiket elrejtve szivárognak be a városokba, és a harcok megkezdéséig arra törekednek, hogy minél több fegyvert és lőszert halmozzanak fel.

A terrorista csoportok esetében a rajtaütés és a lesállítás, valamint a különböző meglepőaknák, aknacsapdák, robbanószerkezetek és öngyilkos merénylők alkalmazása a reguláris erők ellen vívott harcuk alapvető módja, kerülve ezzel a reguláris erőkkel történő nyílt összecsapásokat.

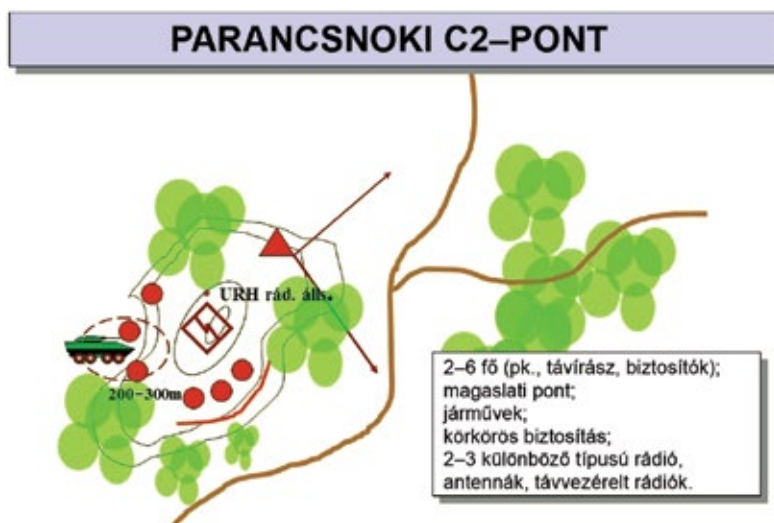
5.9.1. Általános jellemzők

- A lázadó vagy félkatonai (irreguláris) erők általában kisméretű csoportokban harcolnak.
- Könnyű fegyverzettel rendelkeznek, és erőiket elsősorban jelentősebb létesítmények ellen koncentrálják.
- A végrehajtott akciót követően szétszóródnak.
- Jó terepismerettel, tájékozódóképességgel rendelkeznek.
- Csoportjaik működhetnek városi környezetben is.

- Elsősorban raj-szakasz méretű alegységekkel való összecsapással számolhatunk, de erőiket képesek gyorsan más irányba koncentrálni.
- Alkalmazási körzeteiket előre berendezik, rejtett fegyver- és lőszerraktárakat készítenek elő.
- A velük együttműködni nem akaró lakossággal ellenszenvesen viselkednek, ha kell, erővel kényszerítik ki együttműködésre vonatkozó szándékukat.
- A nemzetközi hadijog normáit általában megsértik.

5.9.2. Harccselekményeik legáltalánosabb fajtái

- Jól tervezett leszállások.
- Rajtaütések.
- A „puha célpontok” elleni támadás.
- Az orvlövészek és aknavetőök csapásai.
- Menekültek üldözése tűzcsapásokkal.
- Túszejtés, „váltásgdíj” követelése.
- Rajtaütés különböző objektumokra.

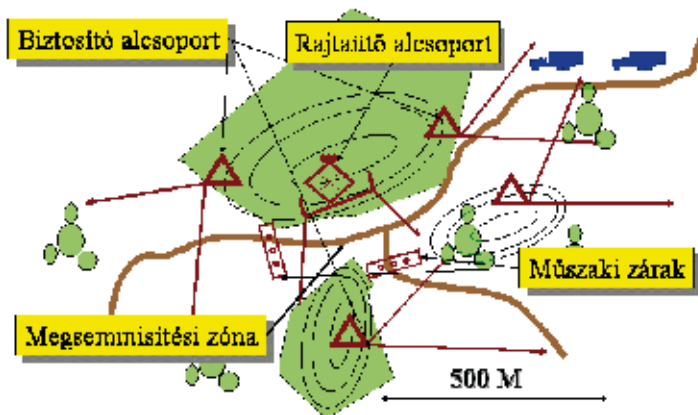
14. ábra

A „lázadó erők” vezetési pontja

Forrás: a szerző szerkesztése

A nagyobb méretű irreguláris erő a fegyveres összecsapásban általában szakasz (század; 50–150 fő) erejű. A „szakasz” állományába tartozik a parancsnok és két vagy három raj. A rajok 7–11 harcosból állnak. Esetenként a rajok kisebb részlegekre, alcsoportokra oszlanak, amelyekbe 3–5 fő tartozhat, ezeket alrajoknak (alcsoport) is nevezhetjük (14. ábra).

SZAKASZEREJŰ LESÁLLÁS (tűzcsapással)

15. ábra

Lesállás végrehajtása

Forrás: a szerző szerkesztése

A lesállás a megtámadásra kiválasztott erők előre megfigyelt vagy feltételezett mozgási útvonalán történő rejtett elhelyezkedésből, a támadás helyének előkészítéséből és berendezéséből, majd a menetet végrehajtó erők meglepetésszerű megtámadásából, valamint a lesállás helyének gyors elhagyásából áll.

Lesállások végrehajtására különösen alkalmasak az erdős-hegyes körzetek. A lesállások konkrét helyének kiválasztására legalkalmasabb helyek az erdőátvágások, az alagutak és hidak, a természetes és mesterséges akadályokon nyitott átjárók, útkanyarok, horhosok, ahol a menetet végrehajtó erők számára csak rövid belátható útszakaszok vannak, továbbá az útviszonyok vagy a környező terep miatt a mozgás sebessége korlátozott (15. ábra).

A lesállások helyének előkészítése és berendezése történhet robbanó vagy nem robbanó műszaki zárok és egyéb akadályok telepítésével. A lesállások előkészítését és végrehajtását részletesen megszervezik, kidolgozzák a végrehajtás különböző változatait a lesállás helyének elfoglalására, a támadás végrehajtására és a helyszín elhagyására.

A lesállások időpontjának megválasztásánál azt veszik figyelembe, hogy a korlátozott látási viszonyok között könnyebb a lesállást végrehajtó erők állásainak kiválasztása és elfoglalása, a sikert biztosító meglepetés kihasználása, azonban a rossz látási viszonyok megnehezítik az irányítást és a mozgást.

Éjszaka vagy rossz látási viszonyok között rendszerint csak akkor hajtanak végre lesállást, amikor a feladat az első tűzcsapással megoldható, ami gyalogsági és kézfegyverekkel csak közvetlen közletről lehetséges. Éjszakai lesállást alkalmaznak olyan esetekben is, amikor annak célja a menetet végrehajtó erők éjszakai mozgásának és szállításainak megakadályozása.

Ha a lesállást jó látási viszonyok között (nappal) hajtják végre, akkor könnyebb a vezetés, a fegyverek hatásos lőtávolságán belül nagyobb távolságról lehet a tűzcsapást kiváltani.

A közlekedési vonalak és szállítmányok ellen végrehajtott lesállások előtt szükséges az úthálózat és a forgalom részletes felderítése a lesállás objektumának kiválasztásához. A lesállás helyének kiválasztásában a legfőbb tényező a kedvező terep, amely biztosítja a jó tűzvezetést és a lesállást végrehajtó erők rejtett mozgását, visszavonulását. A lesállás helyének kiválasztásakor és berendezésekor arra is törekednek, hogy az elősegítse a megtámadott és menekülni szándékozó erők tűzszakba kényszerítését, mert a tűzszak területének összefüggő tűzzel történő lefogása meggátolja a megtámadott erők szervezett ellenállását.

A természetes akadályok (megfelelően fedett terep, mocsarak, sziklák stb.) nyújtotta előnyöket jól ki lehet használni, ugyanis ezek gátolhatják a megtámadott erők manőverezését. Amennyiben nincsenek természetes akadályok, akkor aknákkal, rombolásokkal, üzemképtelennek álcázott járművekkel vagy egyéb útelzárásokkal terelik a megtámadásra kiválasztott erőket a számukra kedvező irányba.

A lesállások alkalmazása a konvojok elleni tevékenység egyik leghatékonyabb módszere. Kis erőkkel nagy veszteségeket okozhatnak még a kellően felkészített menetoszlopokban is. A támadások során különböző rendeltetésű és típusú fegyvereket, robbanó, valamint nem robbanó akadályokat, műszaki zárat alkalmaznak. Az eszközök és módszerek kombinációinak alkalmazásával képesek az élőerőben és a haditechnikai eszközökben egyaránt nagy veszteségeket okozni.

A menetet végrehajtó erők megtámadásakor arra törekednek, hogy korlátozzák a menetoszlopok mozgási sebességét, hogy a meglepetésszerűen tüzet nyitó mesterlövészek könnyebben kiválaszthassák a legfontosabb célpontokat. A lesállások végrehajtásakor, ha nem rendelkeznek elegendő erővel, eszközzel, vagy nem áll rendelkezésre elég idő a lesállás megszervezéséhez, nem próbálkoznak az oszlop megállításával. Ilyenkor tüzet nyitnak az elhaladó járművekre, és igyekeznek a lehető legnagyobb zavart kelteni, illetve károkat okozni, a sérült, hátrahagyott járműveket kifosztani, a személyzetet megölni vagy foglyul ejteni.

Előkészített és megfelelően berendezett lesállás esetén – bízva meglepetésből kovácsolt helyzeti előnyükben, valamint a felsorakoztatott erők fölényében – megpróbálkoznak a megtámadott menetoszlop megállításával és teljes megsemmisítésével.

A menetoszlopokat nemcsak mozgás közben, a menetvonalon támadhatják az arra alkalmas pontokon, hanem az oszlopok által különböző okokból végrehajtott megállások, rövid, illetve hosszabb pihenők végrehajtása közben is. Ilyenkor kihasználva a terep vagy a környezet adta lehetőségeket, megtámadhatják a pihenő alegység részeit vagy egészét.

A támadást időzíthetik arra az időpontra, amikor az oszlop megkezdja a pihenőt, amikor a járművek még nem tudták elfoglalni a számukra legbiztonságosabb helyzetet, és a közelbiztosítás megszervezése is még folyamatban van.

Vasúti szerelvények ellen végrehajtott lesállások legegyszerűbb módja az, amikor a lesállás végrehajtása a vasúti szerelvény kisiklásával kezdődik. A szerelvényt kisiklatni legkönnyebben lejtőn, éles kanyarban vagy hídon lehet. A kisiklás legegyszerűbben a pályatest (híd) robbantásával oldható meg. A kisiklás után a mozdony rendszerint felborul, ami a vontatmány nagyobb részének összetorlódásával jár. A szerelvény kisiklását lehetőleg úgy hajtják végre, hogy a megsérült vasúti kocsik egy része a pályatesten maradjon, ami megnehezíti a helyreállítást.

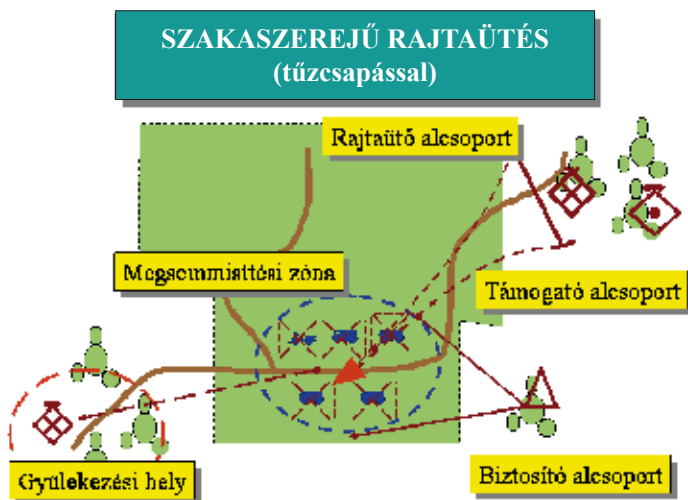
Vasúti szerelvények megtámadásával egyidejűleg a lesállás helyétől mindkét irányban várható a vasúti pálya rombolása a biztosító és felszámoló, valamint a helyreállító erők beérkezésének és tevékenységének akadályozása céljából.

A vasúti szerelvények ellen végrehajtott lesállások tervezésénél figyelembe veszik, hogy egyes esetekben külön védett kocsik is lehetnek a szerelvényben, valamint fontosabb vasúti szerelvények előtt biztosítómozdonyok, tehervagonok vagy vasútpálya-vizsgáló kocsik is közlekedhetnek.

A rajtaütés a felderített, megfigyelt, pontosított települt erők és objektumok rejtett megközelítéséből, meglepetésszerű, határozott és agresszív megtámadásából, majd a rajtaütés helyének gyors elhagyásából áll.

A rajtaütéseket általában kis erőkkel hajtják végre, kivéve, ha a támadás célja valamely nagyobb kiterjedésű vagy nagyobb erejű objektum teljes megsemmisítése.

A rajtaütést a céljának megfelelően gondosan megtervezik, a végrehajtás részleteit pontosan kidolgozzák. Rossz látási viszonyok között akkor hajtanak végre rajtaütést, ha a feladat egyszerű, és a kiválasztott objektum számukra jól ismert, egyébként a kora hajnali vagy az esti szürkületet választják a támadások végrehajtásához. A rajtaütés megtervezéséhez és végrehajtásához szükséges adatok beszerzéséhez a felkészülés időszakában intenzív felderítő tevékenységet folytatnak. Ehhez felhasználják a környéket jól ismerő, velük szimpatizáns helyi lakosságtól beszerezhető információkat (16., 17. ábra).

16. ábra

Rajtaütés végrehajtása

Forrás: a szerző szerkesztése

A nappali rajtaütést csak olyan objektumok ellen és olyan helyeken tartják megoldhatónak, ahol biztosítva van a feladat gyors végrehajtása és a rajtaütő erő biztonságos, rejtett visszavonulása nagyobb biztosító erők helyszínre érkezése előtt.

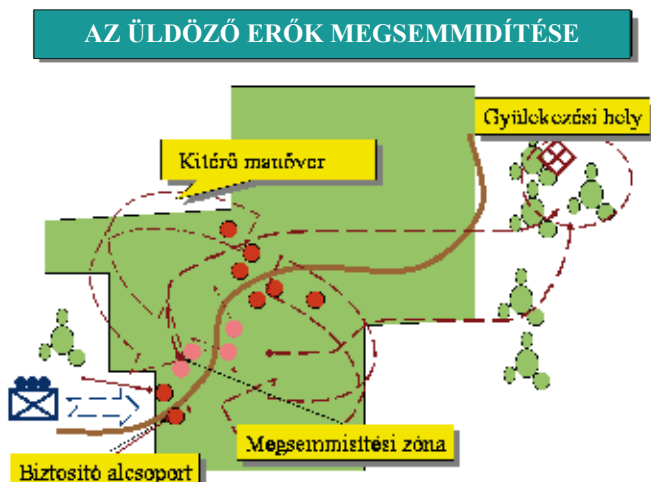
17. ábra

A felszámoló, üldöző erők megsemmisítése 1.

Forrás: a szerző szerkesztése

A felkészülés befejezése után a csoport megközelíti a kiválasztott objektumot, és a tevékenységet biztosító, valamint a támadást végrehajtó erők elhelyezkednek a kidolgozott feladatnak megfelelően.

A támadást a lehető legrövidebb idő alatt hajtják végre, majd elhagyják a helyszínt. Sikertelen támadás esetén azonnal visszavonulnak, elkerülik a felesleges veszteségeket (18. ábra).

18. ábra

A felszámoló, üldöző erők megsemmisítése 2.

Forrás: a szerző szerkesztése

5.9.3. Fenyegetett objektumok

Műszaki és energiarendszer:

- hidroelektromos erőművek, távvezetékek;
- exportolaj-vezetékek;
- atomlétesítmények;
- gázvezetékek;
- gátak és elektromos vezetékek;
- vízellátó rendszer;
- olaj- és benzinraktárak;
- javítóüzemek;
- robbanóanyag-raktárak.

Híradás és ellátás:

- távközlési vonalak és létesítmények;
- vegyi anyag-raktárak;
- kikötői létesítmények;
- felszerelésraktárak;
- számítóközpontok;
- fegyverraktárak (különleges és hagyományos);
- élelmiszerraktárak.

Szállítás:

- vasutak;
- közutak és az azokon lévő fontosabb csomópontok;
- buszgarázsok;
- repülőterek és repülőgépek;
- teherautó-létesítmények;
- hajógyárak, dokkok, hajók;
- bankok;
- fegyver- és sportszerüzletek.

Humán célpontok:

- nagykövetségek és kormányzati hivatalok;
- szakszervezeti vezetők;
- rendőrség;
- a fentiek hozzátartozói;
- iskolák, iskolabuszok;
- személyi szükségleteket szolgáló területek;
- fegyveres erők tagjai és családtagjaik;
- idegen turisták.

5.9.4. Meglepőaknáknak, aknacsapdák, különböző robbanószerkezetek és öngyilkos merénylők alkalmazásának módszerei

A terrrorszervezetek a hadsereg és a rendvédelmi erők személyi állományának, valamint polgári személyek megsemmisítésére gyakran alkalmaznak különböző típusú robbanószerkezeteket, meglepőaknákat és aknacsapdákat. A meglepőakna és az aknacsapda olyan jól álcázott robbanószerkezet, amelyet a terroristacsoport valamelyik tagja telepít oly módon, hogy a szerkezet akkor robbanjon, ha valamely gyanútlan vagy vigyázatlan személy valamilyen fizikai behatást gyakorol a berendezés indítószerkezetére, amely minden esetben egy álcázott, látszólag ártalmatlannak tűnő tárgy. Az ilyen szerkezetek alapvető rendeltetése meglepetés és személyi, valamint tárgyi veszteségek okozása, ami a fizikai sérülésen túl sokkhatást, pánikot idézhet elő a helyszínen tartózkodók között, és annak tudata, hogy további rejtett robbanóeszközök lehetnek a területen vagy az adott objektumban, rombolja a katonák morális állapotát.

Az aknacsapdák készíthetők a helyszínen található tárgyakból és eszközökből, de felhasználhatók erre a célra házilag gyártott robbanószerkezetek is. Az elmúlt háborúk gazdag tapasztalatokkal szolgálnak a terrorista erők számára a különböző robbanószerkezetek előállításához és csapdaként történő hatékony alkalmazásához. Az álcázott és megtévesztő robbanószerkezetek, aknacsapdák alkalmazásának hatékonysága azt igazolja, hogy ezekben a szerkezetekben elhelyezett robbanóanyagok nagyobb veszélyt jelentenek az élőerőre és a technikai eszközökre, mint a harci körülmények között hagyományosan felhasznált lőszer, robbanóanyagok.

A háborús tapasztalatok alapján a megfelelően telepített aknacsapdák majd minden esetben szednek áldozatot, mivel a robbanószerkezetek működésbe lépését biztosító szerkezetek olyan egyszerű mindennapi tárgyakként vannak álcázva, amelyek jelenléte adott helyszínen az avatatlan vagy figyelmetlen személyekben nem kelt gyanút. Az aknacsapdák nemcsak a harcmezőn vagy a közvetlen hadműveleti területen, harci körülmények között alkalmazhatók eredményesen, hanem egyéb helyeken is, például lakott területeken gépjárművekbe rejtve, tömegközlekedési eszközökön vagy épületekben.

Szakértők hadműveleti területen az aknacsapdák telepítéséhez a legalkalmasabb helyeknek a különböző épületeket tartják, ugyanis a katonákban és az emberekben, a polgári lakosság többségében az épületek a biztonság hamis érzetét keltik, mert védelmet nyújtanak a gyalogsági fegyverek tüze, a tűzérségi gránátok és bombák repeszei ellen, illetve óvnak az időjárás viszontagságaival szemben.

Másrészt az épületek azért is alkalmasak az aknacsapdák elhelyezésére, mert számos lehetőséget biztosítanak a különböző nagyságú és hatóerejű robbanótöltetek elhelyezésére. A nyílászáró szerkezetek (ajtók, ablakok), a padló (parketta), a küszöbök, a beépített tűzhelyek (kandalló, cserépkályha stb.), továbbá az épületben elhelyezett bútorok és más használati tárgyak mind alkalmasak aknacsapdák készítésére. Az épületekben található tárgyakat, használati eszközöket az épületbe lépők az esetek nagy többségében megérintik, megmozdítják, amelynek következtében húzó, nyomó vagy feszítő hatás lép fel, és ez indítja be (robbantja fel) a megfelelően szerelt robbanótöltetet. Az elhelyezett töltet nagyságától függően az aknacsapda egy vagy több személy sérülését, illetve halálát okozhatja, esetleg az egész épület is romba dőlhet.

Az épületekben telepíthető aknacsapdák nagyon változatosak lehetnek. Az egyik leggyakrabban használt megoldás az ajtóra szerelt aknacsapda, amely biztos eszköz az épületbe behatoló személyek megsemmisítésére. Az ajtókeretre rögzített töltet robbantását az ajtóra rögzített huzal (zsinór) meghúzása, vagyis az ajtó kinyitása idézi elő. A robbanás az ajtót megmozdító személy és a közelében tartózkodók halálát okozza. Épületekben az élőerő pusztításának másik biztos eszköze a szék lába alá telepített aknacsapda, amelynél a robbanótöltetet a székre ülő személy súlya alatt működésbe lépő detonátor indítja. A robbanótöltet nagyságának növelésével egynél több személy elpusztítása is elérhető. Szakemberek elsőrangú aknacsapdaként tartják számon a tűzhelyekbe telepített robbanótölteteket. Elsősorban télen és a hűvös éghajlatú vidékeken alkalmazzák. Az épületen belül a robbanó kandalló az egyik legegyszerűbb, de leghatásosabb aknacsapda. A kandalló belsejében elhelyezett robbanótöltetet a tűzterbe belógó gyújtózsínór indítja azt követően, hogy meggyújtják a tüzet.

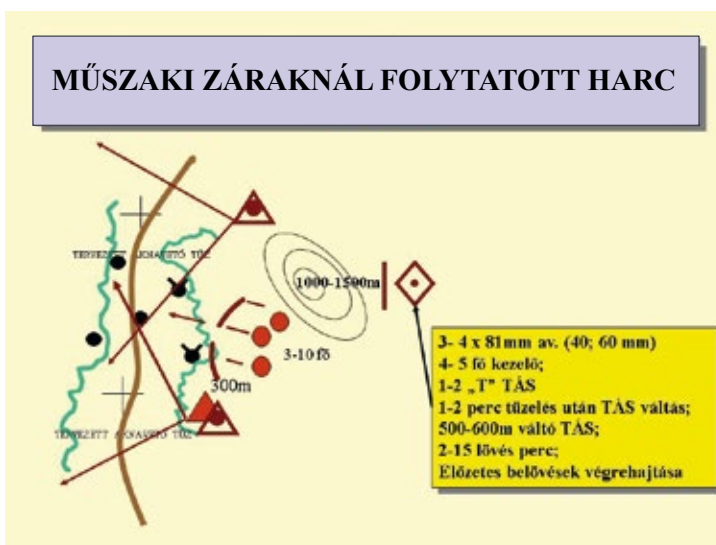
A fentiekén kívül az épületekben a lámpák is alkalmasak különböző típusú aknacsapdák elhelyezésére, az ilyen helyekre rejtett robbanóttesteket elektromos gyújtószerkezettel indíthatják, amelyet a világítótest kapcsolójával működtethetnek.

A falusi jellegű települések és zöldövezetek, üdülőhelyek, a nagyvárosokat övező külső kerületek jellegzetessége az épületeket teljesen vagy részben körülvevő kertek sokasága. Az ilyen területen tevékenykedő terrorcsoportok a kertben és a kert erre alkalmas tárgyaiban telepíthetik aknacsapdáikat. A kert talaja, a gyalogutak és ösvények, a lugasok, a pinécék és a kamrák bejáratai mind alkalmasak nyomásra működő aknacsapdák telepítésére. Ezekhez leggyakrabban a különböző gyalogsági (taposó-) aknákat használhatják, amelyek egy személy súlyának hatására lépnek működésbe. Meglepőaknák robbantására előkészíthetők a sertés- és baromfiólak, istállók, amelyeket az élelem után kutató személyek, katonák kereshetnek fel.

Szürkület után vagy éjszaka, rossz látási viszonyok között mozgó, tevékenykedő személyek ellen csapdaként alkalmazott, telepített aknák indítószerkezetét kiegészíthetik húzásra működő, úgynevezett botlódrótos gyújtószerkezettel is. A botlódrótot a talaj fölött 20–30 cm-es magasságban helyezhetik el a kert különböző részein. A húzásra működő aknacsapdák telepítésére alkalmasak a gyümölcsfák és a lugasok is.

Ezek az aknacsapdák fára mászáskor, a gyümölcsfa megrázásakor vagy nagyobb gyümölcsök (például körte, alma, szőlőfürt) leszakításakor robbannak.

Az erdők mindig nagy szerepet játszottak a katonai tevékenységekben. A nagy kiterjedésű erdők kiválóan alkalmasak nagy létszámú erők álcázott elhelyezésére és rejtett manőverek végrehajtására. Az erdős-hegyes területek katonai jelentősége a korszerű harc viszonyai között sem csökkent. Az erdőkben és a hegyekben a kis erejű gyalogos fegyveres csoportok hosszú időn keresztül tudnak tevékenykedni, észrevétlenül mozogni, előkészíthetik a különböző célú rajtaütéseket, lesállításokat és aknacsapdákat. Az erdőkben, különösen a sűrű aljnövényzetűekben nagyobb csoportosításokkal, gép- és harcjármű-, valamint harcokocsioszlopokkal csak a meglévő utakon lehet közlekedni. Az erdei utak és az utak mentén lévő tisztások kedvező helyei a terroristaerők által telepíthető különböző típusú robbanócsapdáknak.

19. ábra

Harc az RC-IED-vel előkészített területen

Forrás: a szerző szerkesztése

Az utakon, ösvényeken, erdei átvágásokon elsősorban a húzásra működő, míg a tisztásokon, a pihenőhelyeken inkább a nyomásra működő és egyéb, esetleg időzített gyújtószerkezettel ellátott aknacsapdákra kell számítani. Az erdőkön átvezető utak, ösvények mentén leggyakrabban az útra, ösvényre döntött fatorlaszokat használhatják fel aknacsapdák elhelyezésére. Az ilyen jellegű aknacsapdák esetében az útra döntött fa ágaihoz erősítik a robbanótöltet, esetleg a repeszhatású kézigránát gyújtószerkezetét működésbe hozó drótot, amely akkor indítja a töltetet, kézigránát, ha az utat elzáró fatorlaszt megkísérlik eltávolítani (19. ábra).

Hasonló elv alapján működik az utat vagy ösvényt keresztező botlódrót felhasználásával indítható aknacsapda is. Ennél a csapdánál elsősorban repeszhatású kézigránát használnak, amelyet az út vagy az ösvény melletti fák törzsére erősítenek a nagyobb pusztítóhatás érdekében. Az ilyen típusú aknacsapda elsősorban az úton vagy az ösvényeken mozgó élőerő elpusztítására szolgál.

Nagy pusztítást végezhetnek azok a robbanócsapdák, amelyeket a pihenésre alkalmas erdőtisztásokon és átvágásokon készítenek elő, az elhagyott pihenőhelyek környékén. Ezeket a helyeken az aknacsapdák több típusa elhelyezhető, például húzásra működő aknacsapdát helyezhetnek el a tüzrakáshoz használható száraz ágak közé, vagy hőre reagáló gyújtószerkezettel szerelt robbanóanyagot rejthetnek el az elhagyott tüzrakóhely alá.

A terrorcsoportok által készített vagy gyárilag forgalmazott robbanóanyagok és robbanószerkezetek elhelyezhetők ártalmatlannak látszó használati tárgyokban vagy élvezeti cikkeket tartalmazó csomagokban is. Az így előkészített robbanószerkezetek esetében fontos, hogy külsejükkel megtévesszék az álcázott tárgyba kerülő személyt, avatatlanságában ne keltsenek veszélyérzetet, ugyanakkor hívják fel magukra a figyelmet, hogy elmozdításuk, felemelésük vagy átvizsgálásuk előidézze a gyújtószerkezet indítását,

ezáltal bekövetkezzen a robbanás. Ilyen célra legtöbbször olyan tárgyakat és helyszíneket készítenek elő aknacsapdának, amelyek hozzátartoznak a katonák vagy a polgári lakosság mindennapi életéhez. Ilyenek lehetnek az étkezéshez, iváshoz, dohányzáshoz vagy szórakozáshoz, esetleg italozáshoz használt eszközök, mint például a konzervdobozok, italosüvegek, kulacsok, könyvek, íróeszközök, elemlámpák, ventilátorok, pipák, hangszerek, látszóvevek, telefonkészülékek, rádiók, lábbelik vagy ruhaneműk, üzemanyagkannák stb.

Az előkészített, különböző típusú időzített vagy távirányítású gyújtószerkezettel szerelt robbanóanyagok, úgynevezett pokolgépek alkalmazása történhet telepített formában vagy valamilyen hordozóeszkővel történő célba juttatást követően.

A telepített robbanóeszközök elhelyezésére a legalkalmasabbak az emberek napi életéhez, a helyi közigazgatáshoz tartozó helyek, a tömegközlekedéshez, az utakhoz tartozó infrastruktúra elemei, mint például az utak mentén elhelyezett oszlopok, tájékoztató táblák, várakozóhelyek, szemégyűjtő és tárolóhelyek stb., de alkalmasak robbanóeszközök elrejtésére az elpusztult állatok tetemei és a halott emberek földi maradványai is.

Terrortámadások célpontjával kiszemelt objektumok megtámadása esetén nagyobb mennyiségű robbanóanyag célba juttatása történhet különböző típusú gépjárművek, légi szállítóeszközök, esetleg robotrepülőgépek felhasználásával.

A kiválasztott célpontok közelében leállított és magára hagyott robbanóanyaggal megrakott járműveken elhelyezett tölteteket rendszerint időzített gyújtóval vagy távirányítással hozzák működésbe, míg az öngyilkos merénylők által a kijelölt célra irányított robbanóanyaggal megrakott szállítóeszközökön lévő tölteteket a gépjárművezető indítja be. Öngyilkos merénylő esetén a robbanószerkezetet úgy alakíthatják, hogy távirányítással is működésbe lehessen hozni a vezető megsérülése vagy halála esetén.

Az ellenőrző-áteresztő pontoknál, lezárt, védett területek bejáratánál szolgálatot teljesítő őrsegek tagjai ellen a legtöbb esetben gépjárműből nyitnak tüzet, vagy házi készítésű robbanószerkezetet, gépjárműbe rejtett pokolgépet robbantanak a közelükben. Esetenként öngyilkos merénylő által vezetett robbanóanyaggal megrakott járművel megkísérelhetik áttörni a lezárt terület vagy objektum határát védő kerítéseket, nem robbanó műszaki zárat, hogy megsemmisítsék az objektumot védő erőket, esetleg a védett létesítmények személyi állományát, az objektum fontos elemeit.

Befejezés

Magyarország NATO-tagsága, a Magyar Honvédség előtt álló feladatok szükségessé és elengedhetlenné tették egy lehetséges „PIROS” haderő harcról alkotott és harccal kapcsolatos alapvető fogalmi kategóriáinak áttekintését, felülvizsgálatát.

A segédlet segítséget kíván nyújtani a leendő szakembereknek, mindenképp a Nemzeti Köszolgálati Egyetem hallgatóinak az idegen hadseregek ismerete tantárgy (IDHDS-ismeret) kategóriáinak, fogalmainak tisztázásához, a témával kapcsolatos ismeretek elsajátításához.

Felhasznált irodalom

- BOGNÁR Gyula (2000): *A hadművelet elméleti alapjai* (egyetemi jegyzet). Budapest, ZMNE.
- FODOR József – SOMORÁCZ András (2000): *A harc elvei* (egyetemi jegyzet). Budapest, ZMNE.
- FODOR József (2000): *A dandár védelme* (egyetemi jegyzet). Budapest, ZMNE.
- FÜZESI Ottó (2003): *A piros fél szervezete és fegyverzete (hadtest – dandár)* 1. kötet. Budapest, ZMNE.
- FÜZESI Ottó (2003): *A piros fél szervezete és fegyverzete (hadtest – hadosztály – ezred)* 2. kötet. Budapest, ZMNE.
- HAJDÚ István (1996): *A védelmi harc, a gépesített lövész- (harckocsi-) dandár védelmi harcának, a gépesített hadosztály védelmi hadműveletének alapjai*. Budapest, ZMNE.
- SOMORÁCZ András (2000): *A dandár támadása*. Budapest, ZMNE.
- VÁCZI János (1999): *Bevezetés a harcászatba*. Budapest, ZMNE.
- Hadtudományi lexikon* (1995). Budapest, Magyar Hadtudományi Társaság.
- A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata I. rész. – hadtest, dandár* (1993). Budapest, Honvédelmi Minisztérium.
- A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata II. rész – zászlóalj, század* (1993). Budapest, Honvédelmi Minisztérium.
- APP–6(C) NATO egyezményes jelek (NATO STANAG 2019: NATO JOINT MILITARY SYMBOLOLOGY– APP–6(C).
- OPFOR Smartbook 3. Red Team Army. Forces, Operations and Tactics* (2014). The Lighting Press.
- OPFOR Worldwide Equipment Guide Department of the Army* (2014) AIntP-4.
- Generic Enemy Forces Edition A Version 1 Ratification Draft 1, NATO Standardization Office (NSO), 2016.01.18.

Ludovika Egyetemi Kiadó Nonprofit Kft.
Székhely: 1089 Budapest, Orczy út 1.
Kapcsolat: info@ludovika.hu

A kiadásért felel: Koltányi Gergely ügyvezető
Felelős szerkesztő: Karácsony Fanni
Olvasószerkesztő: Simann Karola
Korrektor: Tar Krisztina
Tördelőszerkesztő: Fehér Angéla
Nyomdai kivitelezés: Ludovika Kiadó

ISBN 978-963-531-020-3 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-021-0 (pdf)

A kétkötetes *Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei* című jegyzet alapvető célja a katonai alapszakok egyetemi képzésében részt vevők oktatásának elősegítése, egyéni tanulásuk megkönnyítése azáltal, hogy a harcászati ismeretkör részeként oktatott idegenhadsereg-ismereteket keretbe foglalja.

A jegyzet anyaga az idegenhadsereg-ismeret nevű tantárgy teljes tematikáját lefedi. Ezen az alapvető célon azonban túl is mutat, mivel anyaga a tanfolyamrendszerű (törzstiszti) képzésben is használható, továbbá megfelelő alapokat nyújt az MSc-képzésben tanított idegenhadsereg-ismeretek elsajátításához is.

A szerzők célja volt, hogy a 2003-ban kiadott *A piros fél szervezete és fegyverzete* című jegyzetet kiváltsák, az alkalmazási elvekben azóta bekövetkezett változásokat és haditechnikai, technológiai fejlődéseket feldolgozzák és beillesztik napjaink tananyagába. E tekintetben hiánypótló munkát tart kezében az Olvasó.